

સંપ્રદાયનાં ધાર્મિક પુસ્તકો—

સત્સંગિજીવન પાંચ પ્રકરણ, સંસ્કૃત	૧૦-૦-૦
સત્સંગિજીવન પાંચ પ્રકરણ; ગુજરાતી સાથે ચૂટકા	૧૧-૧૨-૦
જ્યોત્સ્નામૃત વિસ્તૃત ભૂમિકા સાથે	૬-૦-૦
મુક્તાનંદ કાવ્ય (૨૧ અંશો) નવીન આવૃત્તિ	૮-૦-૦
શિક્ષાપત્રી પચસત્ત્વ નિત્ય વિધિ સાથે	૧-૮-૦
શ્રીનંસાર સંગ્રહ (પ્રથમ ભાગ)	૩-૦-૦
શ્રીનંસાર સંગ્રહ (બીજો ભાગ)	૨-૧૨-૦
ભગવદ્ગીતા ભાષ્ય ગુજરાતી સાથે	૪-૮-૦
શ્રીહિલ્ક સુત્ર ભાષ્ય ટીકા સાથે	૨-૦-૦
બ્રહ્મનીમાંસા ભાષ્ય મુક્તાનંદ મુનિવિરચિત	૩-૦-૦
માનમેય-પ્રકાશિકા } (વિદ્વાનોને ભેટમાં)	
સિદ્ધિત્રય સંદીપ્ત } (વિદ્વાનોને ભેટમાં)	
દશાદિકશોધનિષ્ઠ ભાષ્ય સંસ્કૃત	૪-૦-૦
ગિજ્જુનામ સદસ્ય ગુર્જર વિવરણ સહિત પ્રથમ ભાગ (નવીન આવૃત્તિ)	૩-૪-૦
નિષ્કુમ્ભાનંદ કાવ્ય	૮-૦-૦
બ્રહ્મ ચિન્તામણિ	૮-૮-૦
શિક્ષાપત્રી સંક્ષિપ્ત નિત્ય વિધિ સાથે	૦-૮-૦
શિક્ષાપત્રી સંદીપ્ત, સંદીપ્ત ભાષ્ય સાથે સંસ્કૃત	૬-૦-૦
શિક્ષાપત્રી ભાગ ટીકાને અનુસારે સક્ષિપ્ત ભાષાંતર	૦-૧૨-૦
હરિગીતા, ગુજરાતી અનુવાદ સાથે	૦-૪-૦
હરિદિગ્વિજય ગુજરાતી અનુવાદ સાથે (જાપાન ઓ)	
વસુદેવ માતાનંદ ગુજરાતી અનુવાદ સાથે (જાપાન ઓ)	
જ્યોત્સ્નામૃત	૧-૦-૦
બ્રહ્મચિન્તામણિ	૧-૦-૦
ઓ પદ્મનિરૂપણ	
દશમસ્કન્ધ ગુજરાતી સાથે	(પત્રાનંક)
એકાદશસ્કન્ધ ગુજરાતી સાથે	(પત્રાનંક)
ત્રેશનિરૂપણ ધર્માનુયાન	(પત્રાનંક)

ઉપરનાં પુસ્તકો વડનાદ મંદિરમાં મળશે. કેટલાંક પુસ્તકો સુરત, ભુજ વિગેરે મંદિરેથી મળશે.

મુદ્રક : આશાનંદ મારવાતમાઈ પરેશ : મુદ્રણસ્થાન : વડનાદ પ્ર. પત. આણંદ.
પ્રકાશક : શાસ્ત્રી હરિજીવનદાસ મ. વડનાદ

શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયતેતરામ ।

આવશ્યકં નિવેદનમ્ ।

(પ્રથમ ભાગ)

(આપને આપના સ્વા. ના. સંપ્રદાયને લાગુ પડેલાં વિદ્વા
સાહુદીક્ષા પ્રતિ સંપ્રદાયનિઃ સમસ્ત આચાર્યો યાત્રીઓ
અને હારભક્તોએ સમજવા જેવાં)

(સંપ્રદાયની સંશુદ્ધિ સંસ્કૃતિ ઓ સંવૃદ્ધિ માટે)

મંચત ૨૦૧૪

અન ૧૯૫૮

કિંમત રૂ. ૨-૦-૦

: લેખક, શોધક, મુદ્રાપક, પ્રકાશક :

શાસ્ત્રી હરિજીવનદાસ વડનાદ

“તો હરિર્જયતિ”

આવર્યકં નિવેદનમ્ ।

(આખરે આખા સ્વાના સંપ્રદાયને લાગુ પડેલા વિકટ સાહુવીક્ષાપ્રશ્ન સંપ્રદાયનિષ્ઠ સમસ્ત આચાર્યો, ત્યાગીઓ અને હરિભક્તોએ સમજવા લેવો.)

રવાપુર (કચ્છ) ગામે તા. ૧૩-૧૨-૫૭ ને મળેલી કચ્છી કડવા જ્ઞાતિના ચોડા હરિભક્તોની સભામાં થયેલા હરાવને આગળ ધરીને અનેક આગતોની ચર્ચા વાળું એક હેન્ડબીલ એજ જ્ઞાતિના કહેવાતા આગેવાન ધનજી પ્રેમજીએ વફા તદવા છપાવેલું. જેની એક કોપી શાસ્ત્રી હરિજીવનદાસજી ઉપર તા. ૨૨-૧૨-૫૭ દીને રજીસ્ટરથી રવાના કરેલી બન્ને આચાર્યો ઉપર પણ મોકલવાનો એમાં નિર્દેશ છે.

જેમાં તા. ૮-૧-૫૬ દીને વડતાલ ગાદીના અચેસર ત્યાગીઓએ સર્વાનુમતે કરેલા હરાવનું તથા અમદાવાદના ધ. હુ. આચાર્યશ્રી ઉપર મોકલેલા તે હરાવના તા. ૩૦-૧૧-૫૬ દીને તેમણે આપેલા ઉગ્ર પ્રત્યુત્તરનું તથા એજ તારીખે અમદાવાદ મંદિરના મહાન્ત ના. પ્ર. શાસ્ત્રીજીએ આપેલા બોળા આચાર્યશ્રીની આપખુદી સત્તાને ઉત્તેજન આપતા ઉગ્ર પ્રત્યુત્તરનું તથા ધનજી પ્રેમજીએ તા. ૮-૧૨-૫૬ દીને શા. હરિજી ઉપર લખેલા બેદુકર્મ પત્રનું તથા પારીખા ગામે થયેલા ઉચ્છવ પ્રસંગે બનેલા અદ્ય હરાવનું પણ અનુસંધાન આપવામાં આવ્યું છે. ઉપર મુજબના હેવાલવાળું હેન્ડબીલ સ્વદેશ કચ્છમાં તેમજ અમદાવાદ નડીઆદ વિગેરે મેઘાં ગામોમાં વહેંચેલું વધુમાં નડીઆદમાં સો મીલમાં રહેતા એજ જ્ઞાતિના રવાપુરના વલની મુળજી વિગેરે વડતાલ આવીને વહેંચી ગયેલા. વળી વધારામાં સાથે બીજી હેન્ડબીલ નરકોલ ટાક્રપીસથી કાઢેલું કે જે તા. ૮-૧૨-૫૬ ના પત્રના પુનરાવૃત્તિરૂપ છે તે પણ વહેંચી ગયેલા વળી નડીઆદથી તા. ૬-૧૨-૫૭ સિને દસ્તાફરથી લખેલો પત્ર કે જેમાં ખીચજી, મુળજી વિગેરે કડવા જ્ઞાતિના ૪૫ હરિભક્તોની સંહીઓ છે તે પ્રમુખ શાસ્ત્રી ઉપર પોસ્ટથી રવાના કરેલું. વળી ૮-૧-૫૮ દિવસે ધનજી પ્રેમજીએ શાસ્ત્રી ઉપર લખેલો વિનંતિ પત્ર અને તેની સાથે અપેલાં બે હેન્ડબીલો કે જેમાં કેટલાક મુજરાતના કડવાઓએ અને પડિતોએ આપેલાં સર્વોદ્દેશી છે તે અંબરથી પોસ્ટમાં મોકલેલાં એવા જ એક પત્ર મુખ્ય કોઠારી ઉપર રવાના કરેલો. એમ અનેક મુદ્રિત લેખિત પત્રો આવ્યા છે.

ઉપરના પત્રોમાં વડતાલ ગાદીના હરાવકર્તા અચણી ત્યાગીઓ પ્રત્યે અનેક કડવા કટાક્ષો અશુભ્ય ઓક્ષેપો અસહ્ય ઓક્ષેપો અસહ્ય અપવાદો તીવ્ર તિરસ્કારો ગંભીર ગાળો દેવામાં આવી છે. એટલું જ નહીં પણ ઉપરના પ્રત્યેક પત્રોમાં અમને અનપરાધિને મહા અપરાધી માનીને કોરટનો આશ્રય લઈને સજા કરવાની પણ ધાક ધમકીઓ ઉઘાડી આપી છે ઉપરેકત રીતે કચ્છી કડવા હરિભક્તો કે જેમને વડતાલ ગાદી સાથે કંઈ સહિયારા પણ નો સંબંધ નથી તેઓ વડતાલના હરાવકર્તા અચણી ત્યાગીઓ સાથે વડવા

અને કારણ મુખી લડવાની કડવાશ વાપરી રહ્યા છે અને અમને અતિતુચ્છ ગણીને ફોગટ ફોટીને કાળકે યોગાનમાં ચડાવ્યા છે. કેટલાકને મને તથા ખીજા મુ. કો. વિગેરેને સંવધી વડતાલમાં ફગા મળ્યા છે અને તેમને આજુ અવળું સમજાવીને ફોડવાની ખાનગી ખટપટ કરી ગયા છે. એમ એમના આક્રમણકારી સાદમારી ભયંકર આદરી છે. એમાં બિચારા અમને વધારા દોષ ના પરંતુ એ ખરા જવાબદાર તેમજ અમદાવાદના મહાનંદો છે તે સીધા ના નહિ આવતાં અસંખ્યથી કે દુરસંખ્યથી ખીજા ભોળાઓને ઉકેરીને સ્વાથ સાબતાની પરવશના દોષ છે આ એક કુટિલ ખટપટ છે.

ઉપરોક્ત રીતે બહુ ખીજાસ આજોના સંઘવાળું સઘળું સાહિત્ય લખી છાપી વહેંચી મોકલીને પ્રસિદ્ધિમાં મુક્યું છે. છતાં જાણે તૃપ્તિ ન થઈ હોય એમ મુધા વર્ષ ૩૧ અંક ૫-૬ પેજ ૪૭ ઉપર તા. ૧૩-૧૨-૫૭નો પત્ર છપાવીને કડવાઓ કૃતકૃત્ય થયા છે.

ઉપરના પત્રો જગજહોરમાં આવવાથી અજાણ્યા આશ્રિત જનોને આ તે શું તુલ હશે એવા સંશય કે વિષય ઉપર જે સહજ છે તેના નિવારણ માટે અને છતાંમુની જાણ પૂર્તિ માટે ઉપરના પત્રોના પ્રત્યુત્તર ન મુટકે છાપીને પ્રસિદ્ધિમાં આપવાની ફરજ પડે છે અમારા તરફથી અઘાપિ મુદાનું કોઈ કામચાલુ છાપીને બંધર મુકવાની પહેલ કરી નથી. ખાનગીમાં હવું. જેથી અમને દોષ દેવાનો હવે રહેતો નથી. એ રીતે નિવેદનનો પ્રસ્તાવ છે.

વડતાલ ગાદીના ત્યાગીઓએ કરેલા દરાવની નકલ નં. ૧

સ્વામિનારાયણે વિજયતેતરામ્!

૧ અમે નીચે સહી કરનારા વડતાલ ગાદીના અગ્રેસર સાધુ પાળાઓ એક મતે દરાવ કરીએ છીએ કે કચ્છના કડવા ધનજીભાઈ તથા મુળજીભાઈએ છપાવેલું જેમાં પ્રેસનું નામ કે તારીખ નથી હોતું એક હેન્ડગ્રીપ અમારા વાચકોમાં બહુ માસે આવ્યું. જેમાં કચ્છદેશમાં પિરાણા (મુમના) નામથી ઓળખાતા હતા, જેમના આચારો કેટલાક ચવતોને મળતા હતા તેમને આર્ચમંજની મનસ્વી રીતિએ શુદ્ધ ગણીને કડવા કણખી નામથી દરાવ્યા, જે કોમના સાથે અઘાપિ કચ્છના કણખીઓ (વેવાપાદીદારો) કે જેમાંથી જૂજમાં સાધુઓ સાથે છે ખાવા પિવા વગેરેનો વ્યવહાર રાખતા નથી. તે આ કડવાઓને અમદાવાદના અત્યારના આચાર્યશ્રીએ કેટલાક સામાન્ય સાધુ પાળાઓની નામની સહીઓ લઈને જેમાં ખુદ અમદાવાદના તથા મૂળીના તથા જૂજનાં પણ નામાંકિત અગ્રેસરોની સહીઓ નથી સાધુ દીક્ષા આપવાનો દરાવ એક તરફી તા. ૩-૪-૫૫ના રોજ મદિરમાં નહિ પણ પોતાના ખાગના બગલે કરીને તેમાં પોતાની મહોરજાપ સીકો સહી કરીને કારભારી રાવજીભાઈ પાસે હ. બ. નં. ૧૮૭ તા. ૬-૪-૧૯૫૫ થી મેંથીને કચ્છના કડવાના કુલ મુખત્યાર ઓઘડલાલ વેલજી ઉપર મોકલી આપ્યાની હકીકત છે.

૨ ઉપરનું હેન્ડગ્રીપ વાંચીને પૂર્ણપરનો વિચાર કરતાં અમને ખેદ સાથે અતિશય આશ્ચર્ય ઉપજ્યું છે. આ પત્રમાં જૂજના સાધુઓનો પ્રથમ સવાલ હોવાથી તેમને પુછાવતું, તેમણે વડતાલવાળા આચાર્યશ્રી અને સાધુ પાળાઓને પુછવાની ચોંટ આગળ ધરી છે. આમાં વડતાલના આચાર્યશ્રીની સંમતિનો તા. ૨-૪-૫૫ના પત્રની વાતને આગળ ધરીને “દીક્ષા આપવાની ખાતરમાં પોતે સંમત છે અને જરૂર જણાયતો તે વખતે દીક્ષા વિધિ અંગે દાખર રહેવાની પણ તૈયારી બતાવી છે” એવો ઉલ્લેખ કરીને વડતાલ ગાદીનો અભિપ્રાય પણ આવી ગયો બચ્ચાઓ છે.

૩ આ બધી બાબત એક તરફી ખરી રીતે મનસ્વી છે. આ પ્રશ્ન આખો ત્યાગી કોમને ખાસ હોવાથી અમદાવાદના આચાર્યશ્રીએ જેમ પોતાની ગાદીના ત્યાગીઓની સંમતિ લેવી જોઈતી હતી તે કોઈની પણ લીધી નથી. એટલુંજ નહિ પણ એકેય આચાર્યશ્રીએ કે અમદાવાદના કોઈપણ ત્યાગીઓએ પુછવા જોડેલો પણ વિરોધ દર્શો નથી. નાતની બાબતમાં આવું કુભંડ કરીને એકતરફી જોડુકુમી દરાવ કરવાનો કાલેજે પણ અધિકાર કે હક નથી.

૪ પિરાણા (મુમના)માંથી કડવા બનેલાઓને સાધુ દીક્ષા આપવાની ચર્ચા પ્રથમ ચાલી હતી. તે કોમના કેટલાક પાળા અને દુરિભક્તો અમદાવાદના આચાર્યશ્રી અને ત્યાગીઓના કહેવાથી વડતાલ પુછવા આવેલા. આ ઉપરથી મુખ્ય કોશરી ખુશાલભાઈની રૂબરૂમાં વડતાલના આગેવાન સાધુ પાળાઓ બહુધા ભેગા થયેલા. આ પ્રશ્ન અંગે બહુ બહુ વિચારને અંતે બહુ વર્ષો ઉપર બંને ગાદીના ત્યાગીઓ વચ્ચે થયેલા દરાવને લક્ષમાં લઈને તે કોમનાને સાધુ દીક્ષા નહિ આપવાનો ચોખ્ખો વિચાર જણાવ્યો હતો.

૫ આ સંબંધે પૂર્વ ઈતિહાસ એવો બનેલો કે અમદાવાદ વાળાએ અમુક ન અમુકી ત્રણ વળું સિવાયની કોમનાને સાધુ દીક્ષા આપવાનું શરૂ કરેલું. જે ઉપરથી વડતાલવાળાએ સખ્ત વાંધો ઉઠાવીને પંક્તિ બંધકાર બંધ કરેલો જે બહુ વર્ષો ચાલુ રહેલો. છેવટે બંને દેશના આગેવાન ત્યાગીઓએ પરસ્પર મળીને એક બીજાના ગાદી સ્થાને જઈને પણ એક મત થઈને એવો લેખિત દરાવ કરેલો કે

“શ્રી વડતાલવાસી શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવના દેવના સાધુ સમસ્ત તથા શ્રી અમદાવાદવાસી શ્રી નરનારાયણદેવના દેવના સાધુ સમસ્ત” જે એવ દેવના સાધુ સમસ્તે મળીને નીચે પ્રમાણે બંદોબસ્ત કર્યો છે.

આપણા ઉધવ સંપ્રદાયમાં શ્રીજી મહારાજની આજ્ઞા મુત્સર્ગીયવનમાં છે તે પ્રમાણે આલણ, કાત્રી, વૈશ્ય. એ ત્રણ વળુંના પુરોહિતે ત્યાગી દીક્ષા આપીને પંચતમાં એસારવા, તે વિના અન્ય વળુંને સાધુની દીક્ષા ન દેવી ને પંચતમાં ન એસારવા તેની વિમત નીચે પ્રમાણે.

૧ કુભાર ૨ સથવારો ૩ ભાટ ૪ ચારણ ૫ કાઠીઆ ૬ માળી ૭ કાઠી ૮ લુહાર ૯ આહીર ૧૦ બરવાડ ૧૧ રખારી ૧૨ બારડ ૧૩ લાવસાર ૧૪ બોરીઆ ૧૫ ખતરી ૧૬, બ્યાસ ૧૭ તરગાળો આ આદિ ઉતરતી જાતના પુરોહિતે સાધુ ન કરવા

ને કરાવે તેને પાંચસો પરમહંસના સમ છે. ગુરોદી વચનદ્રોહી છે. અને ને કોઈ જાણે જાણે ઉપર લખેલા માંદિયા કરાવે તો તે સાધુને ધોળાં પહેરાવવાં ને સાધુ કરાવનારને પ્રાયશ્ચિત્ત કરાવી પંચતમાં ભેસારવે, આ ઉપર લખવા પ્રમાણે ભેય દેશના પંચે મળી દરાવ કર્યો છે? સંવત ૧૯૪૫ ના ચૈત્ર વદિ ચોથને શુક્રવાર લી. સાધુ નારાયણ મુનીદાસજી.

બીજો દરાવ વડતાલમાં સંવત ૧૯૫૮ના કારતક શુદ્ધ ૧૩ ને રવિવારે થયો છે. આ બંને દરાવમાં આચાર્યશ્રીઓની સંમતિ પણ લેવામાં આવી છે. (આ સહીઓ સાથેના કાળો શ્રીહરિ માસિકના વર્ષ ૨ અંક ૧૧ માં ૧૩-૧૪ પાન ઉપર છપાએલા છે.)

૬ હાલમાં ને ઉપર જણાવેલી બીના બની છે તેનો અતિવિશ્દ છે. ને પ્રથમ પિરાણા (સુમના) કહેવાતા હતા તેનો દીક્ષામાં નિષિદ્ધ કરેલી ૧૭ કામો કરતાં ઉતરતા દેખીતી રીતે કહેવાય, તેમને મનસ્વી રીતે શુદ્ધ ગણીને સંપ્રદાયની સાધુ દીક્ષા મુખી લઈ ગયા છે. તે મહા સાંહસ છે. આવી વાત ને ધીમે ધીમે જાહેરમાં આવશે તો ગુજરાતી કાઠીઆવાદી પાટીદાર વિગેરે કોમમાં વિશ્દ્ધ હિંદાપોહ થશે. જેને પરિણામે સાધુઓને નીચકામના ગણીને તેમનું ખાવા પીવાનું બંધ કરે ત્યાં સુધીનો વિપરીત ભાવ આવશે. અને તેથી સંપ્રદાયમાં નહિ પણ લોકમાં સાધુ કોમની હલકાઇ કહેવાશે, વિગેરે અનર્થ પરંપરા આવશે. માટે અમે પૂર્વપરનો દીર્ઘ વિચાર કરીને એવા દરાવ ઉપર આન્યા છીએ કે અમદાવાદના આચાર્યશ્રીએ અને થોડી સંખ્યાના સામાન્ય ત્યાગીઓએ ને દરાવ કર્યો છે, તે અમારે માન્ય નથી. એવા એક તરફી દરાવ કરીને સં. ૧૯૪૫ તથા સં. ૧૯૫૮ માં બંને ગાદીના ત્યાગીઓ વચ્ચે થયેલા લેખિત દરાવનો ચોખ્ખો ભંગ કર્યો છે. અને એવા નાતની બાબતમાં નવો દરાવ કોમને ધુલ્યા સિવાય કરવાનો અધિકાર પણ નથી. માટે અમદાવાદવાળાએ આ પ્રકરણ જરૂર બંધ કરવું જોઈએ, જો નહિ કરવામાં આવે તો તેમની સામે સં. ૧૯૪૫ તથા સં. ૧૯૫૮ ના દરાવનો અમલ વડતાલના ત્યાગીઓ કરશે. જાતના પિરાણા (સુમના) પરંતુ કડવા કણખી નામથી કોમએ બોળા આચાર્યોને છેતર્યા હોય એમ જણાય છે. તો સંપ્રદાયને સનાતન વૈદિક અને પોતાને સનાતન ધર્મ દુરંધર કહેવરાવનારા આચાર્યશ્રીઓએ કરેલો દરાવ પાછો ખેંચી લેવો જોઈએ એવી પણ નમ્ર વિનંતિ છે. આ દરાવની નકલ યોગ્ય થવા માટે અમદાવાદના આચાર્યશ્રી તથા ત્યાંના મહંતશ્રી ઉપર તથા વડતાલના આચાર્યશ્રી ઉપર મોકલી આપવાનો પણ દરાવ કરીએ છીએ. એજ. તા. ૮-૧-૧૯૫૬ રવિવાર લી. શા. હરિજીવનદાસ.

સ. શા. હરિજીવનદાસજી	સ. દ. પોતે	શા. કૃષ્ણકેશવદાસ	" " "
" " કૃષ્ણસ્વરૂપદાસજી	" " "	સ. શા. સ્વેતવેદિકૃદાસ	" " "
" " નારાયણસ્વરૂપદાસ	" " "	સ. પુ. ધર્મસ્વરૂપદાસ	" " "
" " કૃષ્ણજીવનદાસજી	" " "	કો. નારાયણમુનીદાસ	
" " હરિસ્વરૂપદાસ	(પુ. જી.)	શા. ચતુર્ભુજદાસજી	સ. દ. પોતે
શા. ભકિતનંદનદાસ	સ. દ. પોતે	સ. પુ. હરિકૃષ્ણદાસ	" " "

સ. શા. કુંજવિહારીદાસ

સ. સ્વા. સંતવલ્લભદાસ

સ. સ્વા. કૃષ્ણજીવનદાસજી

સ. સ્વા. ધર્મસંભવદાસજી

સ્વામી શ્રીહરિદાસજી

પુ. નારાયણપ્રિયદાસજી

સ. દ. પોતે

સ. પુ. પુરાણી હરિકૃષ્ણદાસજી

સ. દ. પોતે

સ. પુ. જગતપાવનદાસજી

સ. દ. પોતે

સ. કોહારી પુ. હરિકૃષ્ણદાસજી

(ગઢડા)

સ. પુ. ભકિતવલ્લભદાસજી

સ. દ. પોતે

(ગઢડા)

સ. કો. હરિપ્રિયદાસજી

(ધોલેરા)

સ. કો. પુ. પ્રેમપ્રકાશદાસજી

દ. પોતે

કોહારી ચતુરભક્ત સહી દ. પોતે

કો. પુશાલભાઈ

સ. દ. પોતે

શા. હરિબળદાસ

" " "

સ. પુ. ભકિતજીવનદાસ

સ. દ. પોતે

કોહારી ગોવિંદભગત સહી દ. પોતે

કોહારી કરસનભગત

" નારાયણ ભગત

" રામજી ભગત સહી દ. પોતે

પાળા હીરાભગત પુ. મા. પ્ર. સ. દ. પોતે

કો. શંકરભગત

સ. દ. પોતે

કો. ગણીલાલ ભગત

સ. પોતે

કોહારી પ્રભુદાસ ભગત

સ. દ. પોતે

" રામસંગ ભગત

સ. પોતે

સ. સ્વા. કૃષ્ણચરણદાસજી

ના વતી સહી.

(સાધુ કૃષ્ણપ્રસાદદાસ સ. દ.)

સ. શા. નારાયણસ્વરૂપદાસજી

સ. દ. પોતે

(પુ. ન.)

સ. શા. નીલકંઠદાસજી

ના વતી (સાધુ

ધર્મપ્રસાદદાસજી

સ. દ. પોતે)

સ. સ્વા. બાળમુકુન્દદાસજી

સ. દ. પોતે

પુ. હરિપ્રસાદદાસજી

દ. પોતે

સ્વા. સાધુ કેશવપ્રસાદદાસ

સ. દ. પોતે

સ. સ્વા. ધર્મસ્વરૂપદાસ (બટુક સ્વામી)

સા. કૃષ્ણસ્વરૂપદાસ ખાનદેશી

સ. સ્વા. હરિકૃષ્ણદાસજી

સ. દ. પોતે

સ. સ્વા. વિષ્ણુજીવનદાસજી

ના વતી (સ. દ.

હરિજીવનદાસ)

સ. સ્વા. દેવપ્રસાદદાસજી

સ. દ. પોતે

કો. પુરુષોત્તમચરણદાસજી

સ્વા. હરિકૃષ્ણદાસજી

સ. દ. પોતે

પુ. ધનશ્યામપ્રસાદદાસ

સહી દ. પોતે

(ગઢડા)

સ. પુ. હરિકૃષ્ણદાસજી

સ. દ. પોતે

કો. હરિજીવનદાસજી

સ. દ. પોતે (ધોલેરા)

સ. સ્વા. દેવપ્રસાદદાસજી

ના વતી (સા.

હરિસ્વરૂપદાસ સ. દ. પોતે)

સ. પુ. મોહનપ્રસાદદાસ

સ. દ. પોતે

સ. કો. પુ. હરિબળદાસજી

ના વતી (બુનાગઢ)

(ગોવિંદપ્રસાદ)

સ. શા. હરિવલ્લભદાસ

સ. દ. પોતે

સ. સ્વામી નારાયણ પ્રસાદદાસજી

સ. દ. પોતે

પોતે બુનાગઢ

સ. સ્વા. ભકિતનંદનદાસજી

ના વતી સહી દ. પોતે

સ. સ્વામી હરિપ્રસાદદાસજી

દ. પોતે

સ. શાસ્ત્રી ધર્મપ્રસાદદાસજી

ના વતી

સ. પુ. હરિસ્વરૂપદાસજી

દ. પોતે

કો. સાધુ હરિકૃષ્ણદાસજી

(જેતપુર)

સ. પુ. માધવપ્રસાદદાસ

ના વતી

(હરિકેશવદાસ)

સ. જી. સ્વા. અનિરૂપદાસજી

ના વતી

(માધવપ્રિયદાસ સ. દ. પોતે

(બુનાગઢ)

સ. સ્વા. કૃષ્ણવલ્લભદાસજી

ના વતી

(દ. ધર્મશીભગત) બુનાગઢ

સ. સા. હરિપ્રિયદાસજી

સ. દ. પોતે

પાળા હરિભાઈભગતની

સહી દ. પોતે

(બુનાગઢ)

સ. સ્વામી ગોહનપ્રસાદદાસ સ. દ. પોતે
(બુનાગઢ)
શા. ભગવતસ્વરૂપદાસજી
પુ. ગોવિંદપ્રસાદદાસજી
સા. સોમપ્રકાશદાસજી સ. દ. પોતે
સ. બંડારી ધર્મજીવનદાસ " " (ગઢડા)
સ. પુ. ભક્તિજીવનદાસ સ. દ. પોતે
" " ધનસ્થામપ્રસાદદાસ સ. દ. પોતે
(ગઢડા)
સ્વામી ભગવતચરણદાસ સહી (વડતાલ)
" રામકૃષ્ણદાસ સ. દ. પોતે "
સ. સ્વા. નારાયણપ્રસાદદાસની વતી સહી
(સા. હરિજીવનદાસ દ. પોતે)
સ. પુ. નારાયણસ્વરૂપદાસ સ. દ. પોતે
વડતાલ
સ્વા. હરિજીવનદાસજી સ. દ. પોતે
સ્વામી કૃષ્ણજીવનદાસજી " " "
કોહારી લક્ષ્મણ ભગત " " "
સ. સ્વા. ચરણપ્રદાસજીના વતી
કુંજવિહારીપ્રસાદ સ. દ. પોતે
શા. નારાયણચરણદાસ સહી દ. પોતે
ગઢડા
સ. પુ. હરિજીવનદાસજી દ. પોતે (..)
સ. પુ. ભક્તિસંભવદાસની સહી દ. પોતે
" " માધવપ્રિયદાસજી " " "
(ગઢડા)
" " ધર્મપ્રકાશદાસજી સ. દ. પોતે
ગઢડા

ઉપર મુજબનો, વડતાલ ગઢડા બુનાગઢ ધોલેરા મહામંદિરના અગ્રણી ત્યાગીઓની સહીઓવાળો, પૂર્વોપરના અનેક બુના નવા અનુસંધાન વાળો હરાવ તા. ૮-૨-૫૬ ના રોજ રજીસ્ટરથી અમદાવાદના ધ. ધુ. આચાર્યશ્રી અને મહંતજી ઉપર મોકલી આપેલો અને તેની પહેંચ પક્ષ આવી ગયેલી. વડતાલના ધ. ધુ. આચાર્યશ્રી અને સુ. કોહારીજી ઉપર પણ મોકલી આપેલો. તેના જવાબની વાટ દશમાસ સુધીની લાંબી ભેઠ પછી નહિ આવવાથી ફરીથી મળેલી સભામાં નીચે મુજબનો હરાવ થયો.

ધનસ્થામપ્રકાશદાસની સહી દ. પોતે
ગઢડા

સ. સ્વા. કૃષ્ણકેશવદાસજી સ. દ. પોતે
ગઢડા-
કોહારી નારાયણભગત સ. દ. પોતે સારંગપુર
" લક્ષ્મણ ભગત " " "
સ. સ્વા. હરિસ્વરૂપદાસ સારંગપુર
ગવૈયા ધર્મપ્રિયદાસજી સ. દ. પોતે
સ. કો. નંદીશોરદાસ " " "
બંડારી મુરૂષોતમપ્રસાદદાસજી સ. પોતે
સ. પુ. દેવનંદનદાસજી દ. પોતે ગઢડા
સ. ધર્મસંભવદાસજી " " "
સ. સ્વા. બાળકૃષ્ણદાસ (દ. તેમના રૂબરૂ
કહેવાથી દેવનંદનદાસ)
કો. ભગવાન ભગત સહી દ. પોતે ગઢડા
સ. પુ. મોરલીધરદાસજીની વતી રીખ્ય
(સા. નારાયણવલ્લભદાસ સ.
દ. પોતે)
કો. શામજીભગત સ. દ. ગઢડા
સ. મોરલીમનોહરદાસ સ. દ. પોતે ગઢડા
સ. નિરન્તસુકાદાસજી સ. દ. પોતે
સ. ધર્મનંદનદાસજી સ. દ. પોતે
ધાળા નારાયણ ભગત સ. દ. પોતે (ગઢડા)
સ. બંડારી ધર્મજીવનદાસજી સહી દ. પોતે
(ગઢડા)
સ. પુ. ભક્તિજીવનદાસ સ. દ. પોતે
સ. પુ. ધનસ્થામપ્રસાદદાસ સ. દ. પોતે

અમલ ઉપરથી નકલ નં. ૪
વડતાલ તા. ૨૦-૧૧-૫૬

આજ રોજ જયશ્રીહરિના વર્ષ ૨ અંક ૪ માં આપેલી સચના મુજબ માંગના ત્રણ વાળે લાયકેરીમાં વડતાલગાદીના ત્યાગીઓની જનરલ સભા શાસ્ત્રી હરિજીવનદાસના પ્રમુખપદે મળી, તેમાં નીચે મુજબ સર્વાનુમતે હરાવ કરવામાં આવે છે કે તા. ૮-૧-૫૬ ના રોજ કુંજવિહારી પાસેથી (મુદતના) કોમને સાફ દીક્ષા ન આપવા જાણવતો કે હરાવ થયેલો અને તે હરાવ જનને દેશના પુણ્ય આચાર્યશ્રીઓ ઉપર મોકલવાનું કામ મુદતને સોંપેલું, તે પ્રમાણે તેમણે જનને આચાર્યશ્રી તથા અમદાવાદના મહંતશ્રી ઉપર ન હરાવના ત્યાગીઓની સહીઓ સાથેના નકલો મોકલેલી. વડતાલના મુખ્ય કોહારીશ્રીનો મનામાં હાજર હતા અને હરાવમાં પણ સંમત થયા હતા. પરંતુ આજ સુધીમાં દસ માસ થયા પણ તેમના કોઈનાં પણ તરફથી એ સંબંધમાં કોઈપણ પ્રકારનો અમલ થયો નથી. અને જવાબ આપવા સરખો પણ વિવેક કયો નથી. તે બદલ દીલગીરી દર્શાવીને હરાવ કરે છે કે-હજી તેના જવાબ માટે વધુ દોઢ માસની તક આપી જવાબની રાહ ભેવી. અને ત્યાં સુધીમાં જુદોએ બાંધેલા દ્વારણ મુજબ ઘટતું કરવા કે ઘટતો જવાબ આપવામાં નહિ આવે તો ન છુટકે તા. ૮-૧-૫૬ ના હરાવનો અમલ કરવાની ફરજ પડશે. આ હરાવની નકલ જનને આચાર્યશ્રીઓ તથા જનને ગાદીના મુખ્ય કોહારીઓ ઉપર મોકલી આપવાનું કામ પ્રમુખને સોંપવામાં આવે છે તા. ૨૦-૧૧-૫૬.

શાસ્ત્રી હરિજીવનદાસ પ્રમુખ વડતાલ.

ઉપર મુજબનો જવાબ દેવા માટે વધુ મુદત આપતો સંબંધિત જે હરાવ તેની નકલ અમદાવાદના આચાર્યશ્રી અને તેમના કોહારી ઉપર તા. ૨૩-૧૧-૫૬ ને રોજ રજીસ્ટરથી રવાના કરી અને તેની પહેંચ પક્ષ પોસ્ટ નારદની મળી ગઈ. વડતાલના આચાર્યશ્રીને તા. ૨૩-૧૧-૫૬ ના રોજ સારંગપુર મુદતને પોસ્ટથી મોકલી અને મુખ્ય કોહારીને હાથોહાથ આપી. એમ એ વિધિ પુરો થયો.

હરાવની નકલ મળ્યા પછી અમદાવાદના ધ. ધુ. આચાર્યશ્રીએ સ્વયં નહિ પણ પોતાના કોઈ આનગી વકીલ પાસે ઘડાવેલો પાંચ પેરેઆદમાં મુદતેલો ઉત્તરેક્ષિત ઉત્તર તા. ૩૦-૧૧-૫૬ ના રોજ રજીસ્ટરથી રવાના કર્યો જેની નકલ નીચે મુજબ છે.

ટેલીફોન નં. ૩૨૨૨

હીજ હોલીનસ. આચાર્ય મહારાજ
શ્રી દેવેન્દ્રપ્રસાદજી પાંટે.

અમદાવાદના
આચાર્ય મહારાજ
શ્રીનો મોનોગ્રામ.

ટેલી એ. ડી. તેજદેવ
દ. ના. નં. ૭૫૮/૫૬
રજીસ્ટર્ડ એ. ડી.

શાસ્ત્રી સ્વામી હરિજીવનદાસજી

(૧) તમારો તા. ૨૦-૧૧-૫૬ નો પત્ર રજીસ્ટર્ડ પોસ્ટથી મળ્યો તે પત્ર કોને ઉદ્દેશીને લખ્યો છે તેજ સમજાતું નથી કારણ કે તેમાં મથાળે કોઈનું નામ લખવામાં આવ્યું નથી.

- (૨) આવો પત્ર તમારે અમારા મોટાભાઈ ધ. ધુ. આચાર્યશ્રી આનંદપ્રસાદજી મહારાજ દ્વારા અમારા ઉપર મોકલવો જોઈએ. તમે અમારા પર સીધો પત્ર લખી ખુલાસો માગો છો તે ગરાબર નથી.
- (૩) તેમ છતાં શિષ્ટાચાર ખાતર તમને જણાવવામાં આવે છે કે આ નિર્ણય અમે જાને બહાનું આપીને મળાવે કરેલો છે. જે સૌને સંપ્રદાયમાં માન્ય હોવો જોઈએ.
- (૪) આપણા સંપ્રદાયમાં કડવા કણુખીએ દીક્ષા આપવાનો રિવાજ ધણી જુનો છે. અને તે પ્રથમથી જ પ્રચલીત છે.
- (૫) કચ્છના કડવા કણુખીને દીક્ષા આપવામાં આવી છે તે પુરેપુરી ખાતરી કર્યા પછી તેમજ પૂર્વાપર પ્રમાણે લઈને રિવાજ મુજબ દીક્ષા આપેલ છે માટે તેમાં સંપ્રદાયની કોઈપણ પ્રથા કે ધોરણ અથવા તે આગેળ પાછળ થયેલા કોઈપણ કરારને બાધ આવતો નથી તેની નોંધ લેશો.

આચાર્યશ્રી દેવેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજ
હજુર ઓફીસ
સ્વામીનારાયણ ટ્રસ્ટ
અમદાવાદ

સહી
આચાર્ય મહારાજશ્રી
સ્વામીનારાયણ મંદીર
સંસ્થાન અમદાવાદ
શ્રીસ્વામીનારાયણ મંદીર અમદાવાદ

અમદાવાદના મહાન્તશ્રીએ પણ સ્વયં નહિ પણ કોઈ ખાનગી વકીલ સત્સંગી પાસે પેરેગ્રાફમાં ઘડાવેલો અને આચાર્યશ્રીની આપખુદી સત્તાને સમર્થતા ઉભાંડા ઉતારેલ તારીખે આપ્યો છે. જેની નકલ નીચે મુજબ છે.

શ્રી હરિજી

શ્રીસ્વામીનારાયણ મંદીર
અમદાવાદ

તા. ૨૦-૧૧-૫૬

સ. ગુ. શાસ્ત્રી હરિજીવનદાસજી પ્રતિ
શુભસ્થાન વડતાલ

- (૧) વડતાલ ગાદીના ત્યાગીઓની સભા તમારા પ્રમુખપદે મળી તેના દરાર અંગેનો પત્ર મારા ઉપર રજીસ્ટર્ડ પોસ્ટથી મોકલાવ્યો જેથી મને આશ્ચર્ય થયું. તે કોના માટે અને શા માટે મોકલવામાં આવ્યો છે તે સમજાતું નથી કારણ કે તેમાં મથાળે કોઈનું નામ નથી.
- (૨) અમદાવાદ દેશના ત્યાગીઓની દીક્ષા બાબતમાં વડતાલ દેશના ત્યાગીઓએ જહેમત ઉઠાવી સભામાં દરાર કર્યો તે કરવાનો તેમને અધિકાર કે હક્ક છે કે કેમ તે અણ વિવાદાર્પદ છે. આ બધું કામ ધ. ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીઓનું હોઈ તેમના અધિકારમાં હસ્તક્ષેપ કરવો તે ત્યાગીઓનું જૂથ નથી કારણ કે કચ્છના કડવા

કણુખીઓની દીક્ષાનો નીર્ણય જાને આચાર્ય મહારાજશ્રીઓએ સહમત થઈને કરેલો છે જે આપણને શિરસાવંધ હોવો જોઈએ. વળી મજકુર નીર્ણય અમારા દેશના અગ્રગણ્ય ત્યાગી સમરતે મળાવે કરેલો છે તે નીર્ણય તરફ અનાદર કે અણમતે આપણે બતાવવો જોઈએ નહિ.

- (૩) આ દીક્ષા પ્રકરણના સંબંધમાં પ્રમાણપત્રો, પત્ર વ્યવહારો વગેરેની વ્યવસ્થિત કાર્ડલ અમારી પાસે છે તે તમારે અથવા ગમે તે કોઈ ત્યાગીને જાનમસંતોષ ખાતર જોવી હોય તે અત્રે આવીને જોઈ જવી.
- (૪) વલી વીશેષમાં જણાવવાનું કે સંપ્રદાયના જાને દેશના લખકુર પર આચાર્ય મહારાજશ્રી વચ્ચે. દિન પ્રતિદિન વધતો જતો પ્રેમ, વૃદ્ધિ પામતો એકતા અને સંઘર્ષ થયેલો સંધ કોઈથી દેખ્યો જતો ન હોય તેમજ જાને દેશના સંતરણ પાર્ષદ વચ્ચે સ્થપાતું સૌમનસ્ય જાણે કોઈથી ખમી સંકાતું ન હોય તેવું આ લખાણથી પ્રતિબિંબિત થાય છે.
- (૫) આ ઉદાપોહ સંપ્રદાયના કોઈપણ અંગના દિન માટે નથી. કદાચ કોઈ એવું માનતા હોય કે આથી સંપ્રદાયની સેવા કરી રહ્યા છીએ-મુશ્કીનો સંદેશ પહોંચાડી રહ્યા છીએ-પરંતુ આ પ્રયાસથી કેવળ કુસેવા થઈ રહી છે એવું અમારું માનવું છે.
- (૬) તો મારી તમને આગ્રહપૂર્વક વિનંતી છે કે આ ઉદાપોહ મોટો હોઈ તમારા જેવા વિદ્વાન પુરુષે આમાં દોરીના રમકડાકે ન જાનવું જોઈએ. હાલ એજ.

સહી

શાસ્ત્રી નારાયણ પ્રસાદદાસ

મહાન્તસ્વામી

શ્રીસ્વામીનારાયણ મંદીર

સંસ્થાન, અમદાવાદ.

ઉપર મુજબનો જવાબ અમદાવાદના આચાર્યશ્રીએ અને મહાન્તશ્રીએ શિષ્ટાચારને વશ થઈને અનુકંપાથી આપ્યો છે. અમારા દરારવનો એમાં ઉલ્લેખ પણ કર્યો નથી તે બીજા સારા અર્થની તે આશા જ રી !

વડતાલના આચાર્યશ્રી અને કોઠારીશ્રીએ તે સર્વ સત્તાધારી કુટીલ કારભારીના વશપણને લીધે જવાબની જરા નેટલી પણ પરવા કરી નથી અને અમારી સ્વજનન ત્યાગીઓની ઉત્તમ ઉપેક્ષા કરી છે. અને અમે અમારી બ્યાજખી ન્યાયી માગણી કે જે આચાર્યશ્રીએ કરેલ નિર્ણય પાછો ખેંચી લેવાની હતી, તે નહિ સ્વીકારવાથી મોટી મુશ્કેલી મુજબજામાં મુકાયા અને એનો પાર પામી શક્યા નહિ. થોડાક માસ ગયા બાદ આ વિષયમાં નિર્ણય ઉપર આવવા માટે “જયશ્રીહરિ” માં સભા (બવવાની) મુચના કરેલી તે મુજબ તા. ૧૬-૪-૫૭ ના રોજ મહાસભા થઈ અને તેમાં વિવિધ વિચારણા અને ઉદાપોહને અતે મતભેદ વિના જે છેવટનો નિર્ણય થયો તેની નીચે મુજબ નકલ છે.

બીજા કાગળો જોઈ વિચારી છેવટે નિર્ણય કરવામાં આવે છે કે કચ્છના કડવા કણુ બીજો (પાટીદાર) ને હવેથી દીક્ષા આપવામાં કંઈ વાંધો નથી.

ઉપરનો હરાવ થયેલો છે તે અંગે ચોખ્ખું કરવા પૂ. ધ. ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીને સર્વાનુમતે વિનંતી કરીએ છીએ એવ.

શાસ્ત્રી નારાયણપ્રસાદદાસજી (મહેત)

શાસ્ત્રી બલદેવપ્રસાદદાસ

શાસ્ત્રી ધર્મસ્વરૂપદાસ

શાસ્ત્રી હરિસ્વરૂપદાસ

શાસ્ત્રી દેવચરણદાસ બા. વે. આ.

શાસ્ત્રી સ્વયંપ્રકાશદાસ-વે. સા.

શાસ્ત્રી કાવ્યતીર્થ.

શાસ્ત્રી બાલકૃષ્ણદાસ (મુલી)

ન. ન્યા. સા. શાસ્ત્રી ઠા. તીર્થ.

શાસ્ત્રી દેવચરણદાસ

શાસ્ત્રી હરિગોવિન્દદાસ

ગૈશ સાધુ હરિકૃષ્ણપ્રસાદ

ગૈશ લક્ષ્મીનારાયણદાસ

શાસ્ત્રી ભક્તીપ્રીયદાસજી

શાસ્ત્રી યતુપુરુષદાસ

શાસ્ત્રી હરિજીવનદાસ

શા. પુ. આલમુકુન્દદાસ

સાધુ ચૈત્યશ્વરદાસ

હરિચન્દ્રપ્રકાશદાસજી

શા. કેશવચરણદાસ

શા. ધનસ્યામસ્વરૂપદાસ

શા. કેશવજીવનદાસ મહેત (મુલી)

શા. ચૈત્યશ્વરદાસ (મુલી)

શાસ્ત્રી જ્ઞાનવલ્લભદાસ

સાધુ કૃષ્ણકેશવદાસ

સાધુ નારાયણસેવદાસ

સાધુ સ્વયંપ્રકાશદાસ (મુલી)

સાધુ નારાયણસેવદાસ

પા. મંવર ભક્ત

કેશવ ભગત

પા. માધવસીંહ ભગત પેન્ડર

વાબર ભગત

શામળ ભગત

પાટંદ શંકર ભગત

પા. મનજી ભગત

સાધુ સમાનો આ હરાવ મંજુર રાખવામાં આવે છે.

Sd/ D.

આચાર્ય મહારાજશ્રી.

તા. ૩-૪-૧૯૫૫.

અસલ પરથી નકલ.

રાવજીભાઈ દે. પટેલ

હજુર કારભારી

આચાર્ય મહારાજશ્રી

સ્વામિનારાયણ મંદિર

સંસ્થાન-અમદાવાદ.

હ. જા. ર. નં. ૧૮૭

તા. ૬-૪-૧૯૫૫

મુ. સ્વામિનારાયણ બાગ,

અમદાવાદ.

રવાના:-

કચ્છના કડવા (પાટીદાર) ના કુલ મુખત્યાર જોષડલાલ વેદજીભાઈ પટેલ.

કચ્છના કડવા કણુબી (પાટીદાર) સમસ્ત,

C/O. પ. ભ. ધનજીભાઈ પ્રેમજીભાઈ (જામ ગડાણીના) તથા

પ. ભ. મુળજીભાઈ (જામ રવાપુરના)

વિ. આ પાછળ જણાવ્યા મુજબ આપની નાતના (પાટીદારોને) કડવા કણુબીજોને સાધુ દીક્ષા આપવાનો મંજુર થયેલ તા. ૩-૪-૫૫ નો હરાવ બહુ સાફ મોકલવામાં આવ્યો છે. તેની નોંધ લેશે.

આદારથી,

રાવજીભાઈ દે. પટેલ.

જયશ્રી સ્વામિનારાયણ

હજુર કારભારી,

આચાર્ય મહારાજશ્રી

સ્વામિનારાયણ મંદિર,

સંસ્થાન-અમદાવાદ.

આચાર્યશ્રી દેવેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજ

સ્વામીનારાયણ ટેમ્પલ

કમિટી અમદાવાદનો સીક્રેટરી

મૂળ હરાવમાં—પૂર્વે બન્ને ગાદીના ત્યાગીઓ વચ્ચે સહબોજનમાં બહુ વર્ષો સુધી લાંબું લાંબાણ અનિચ્છનીય અસહ્ય પડેલું અને જેનો સમાધાનીયા કરાર પૂર્વે જ્ઞાતીઓએ પરસ્પર સમજી વિચારીને એક બીજાના દેશ પ્રત્યે સંપૂર્ણ જાતે આવીને સ્વચ્છતા એકતા સાધીને કરાર કરેલો કે જેમાં અગ્રેસર ત્યાગીઓની સહીઓ અને બન્ને આચાર્યોની સીક્રેટરી સંમતિમુલક મારવામાં આવ્યો છે અને જે શ્રીહારે માસિકતા વડે ૨ અંક ૧૧ માં જપાયો છે તેની નકલ હાલમાં કરેલા અમારા હરાવની સત્યતા માટે નીચે મુજબ આપી-છે.

સીક્રેટરી

શ્રીસ્વામીનારાયણાય નમોનમઃ

આચાર્ય પાણ્ડે

શ્રી લક્ષ્મીપ્રસાદજી

વિહારીલાલજી

શ્રી વડતાલના શ્રી લક્ષ્મીનારાયણદેવના સાધુ તથા બ્રહ્મચારીની અને શ્રી અમદાવાદના શ્રીનરનારાયણદેવના સાધુ તથા બ્રહ્મચારીની વચ્ચે સાધુ તથા બ્રહ્મચારી કરવાની બાબતમાં વાંધો ચાલતો હતો-તેનું નિરાકરણ સરવે સાધુ તથા બ્રહ્મચારી મળીને આચાર્ય મહારાજની સંમતિથી કયું છે તે નીચે પ્રમાણે—

(૧) સંવત ૧૯૪૫ ના ચૈત્ર વદી ૪ ના દીવસે સાધુ કોને કોને કરવાતે બાબતમાં બન્ને દેશના સાધુઓને અરસપરસ સહીઓ કરીને કાગળો મોકલ્યા છે તે પ્રમાણે હવે

પછી વરતણું પરંતુ આજસુધીમાં ને સાધુ થયા છે તેમના સંબંધમાં કોઈ પ્રકારનો વાંધો ન હોવાનાં જિએને કાયમ રાખવા.

(૨) અહ્યારીની આખતમાં આજ સુધીમાં બન્ને દેશમાં ને અહ્યારી થયેલા છે તેમાં કોઈ પ્રકારે વાંધો લેવા નહીં. આચાર્ય શ્રીવીહારીલાલજી મહારાજે શ્રીલક્ષ્મીનારાયણ દેવના દેશમાં અહ્યારીઓના બે ચોકા એકત્ર કરેલા છે તે ઠરાવ કબુલ રાખવો અને હવે પછી નવા અહ્યારી કરવાના હોય તો તેમને એક વરસ સુધી ઘોળે વસ્ત્રે રાખવા અને તે પછી બન્ને દેશના અહ્યારીઓની સંમતિથી એમને અહ્યારી થવાની દીક્ષા આપવી. ઉપર મુજબ નિકાલ થયો છે. વારતે બન્ને દેશના તમામ ત્યાગીઓને અરસપરસ દેશમાં જવું પડે ત્યારે મંદિર હોય ત્યાં મંદીર સીવાય બીજે કોઈપણ ઠેકાણે ઉતરવું નહીં. સંવત ૧૯૫૮ ના કારતક સુધી ૧૩ મેં રવીવાર સુ. વડતાલ મધ્યે લખ્યું છે.

કોહારી ગોરધન સહી	સાધુ બાળમુંકુન્દદાસજીની સહી
અ. હરીપ્રસાદાનંદ સહી,	દા. જુનાગઢ
„ ધરમલભાનંદ	„ ગોરેશ્વરદાસજી સહી દ. પો.
„ સુનીશ્વરાનંદની સહી.	„ કુંજવીહારીદાસ સ. દ. પો.
„ કમ્પીલેશ્વરાનંદની સહી. દા. પોતે.	„ હરીગોવીંદજીવનદાસ સહી.
„ નિરદોષાનંદની સ. દ.	„ નંદકીશોરદાસ સહી.
„ પ્રભુનંદની સહી.	„ ધનસ્વામચરણદાસ સહી.
„ અનંતાનંદજી સહી. દા. પોતે.	„ રઘુનાથચરણદાસ સ.
„ નારાયણપ્રીયાનંદ સ. દ. પોતે.	„ રઘુવીરચરણદા સ.
	„ હરીશ્વરપદાસજી સ.
	„ ધર્મનંદનદાસ સ.

જેય દેશના આચાર્યોની સંમતિથી નીચે લખેલો ઠરાવ કર્યો છે.

શ્રીસ્વામિનારાયણ નમઃ

શ્રીવડતાલવાસી શ્રીલક્ષ્મીનારાયણ દેવના દેશના સાધુ સમસ્ત તથા શ્રીઅમદાવાદવાસી શ્રીનરનારાયણ દેવના દેશના સાધુ સમસ્ત એ; જેય દેશના સાધુ સમસ્તે મળીને નીચે લખ્યા પ્રમાણે બંદોબસ્ત કર્યો છે.

આપણા ઉદ્ધવ સંપ્રદાયમાં શ્રીજીમહારાજની આજ્ઞા સત્સંગિજીવનમાં છે તે પ્રમાણે બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિય, વૈશ્ય, એ ત્રણ વર્ણના પુરુષોને ત્યાગીની દીક્ષા આપીને પંગતમાં બેસારવા તે વિના અન્ય વર્ણને સાધુની દીક્ષા ન દેવી ને પંગતમાં ન બેસારવા તેની વિગત નીચે પ્રમાણે:-

૧ કુંભાર ૨ સથવારો ૩ ભાટ ૪ ગારણ ૫ કાછીયા ૬ માળી ૭ કાઠી ૮ લુવાર
૯ આહીર ૧૦ ભરવાડ ૧૧ રખારી ૧૨ બારડ ૧૩ ભાવસાર ૧૪ બોરીયો ૧૫ ખતરી
૧૬ વ્યાસ ૧૭ તરગાજો.

આ આદી ઉતરતી જાતના પુરુષોને સાધુ ન કરવા ને કરાવે તેને પાંચમે વચ્ચે હંસના સમ છે ગુરુદોહી વચ્ચેનોહી છે અને જો કોઈ બાળે અન્યજે ઉપર લખેલા મંદોથી કરાવે તો તે સાધુને ઘોળાં પહેરાવવા ને સાધુ કરાવનારને પ્રાયશ્ચિત્ત કરાવી પંચતમાં બેસારવો આ ઉપર લખ્યા પ્રમાણે જેય દેશના પંચે મળી ઠરાવ કર્યો છે.

સંવત ૧૯૪૫ના ચૈત્ર વદી ૪ ને શુક્રવારે લી. સાધુ નારાયણમુનિદાસજી.

૧ સાધુ નિયુજ્ઞદાસજી દસકત પોતાના ઉપર લખેલી સહી	૧ સાધુ હરિગોવિંદદાસની સહી દા. નારાયણમુનિદાસ
૧ સાધુ કૃષ્ણસ્વરૂપદાસજી અક્ષર પોતાના	૧ સાધુ નિરંજનદાસજીની સહી દા. પોતે
૧ સાધુ કેશવચરણદાસજીની સહી અક્ષર પોતાના	૧ સાધુ પ્રભુચરણદાસજીની સહી દા. મુકુન્દચરણદાસજી
૧ સાધુ યશોદાનંદનદાસજીની સ. અક્ષર પોતાના	૧ સાધુ કૃષ્ણજીવનદાસજીની સાખ દા. તેમના કહેવાથી સાધુ હરિજીવનદાસજી
૧ સાધુ માધવજીવનદાસની સહી દા. નારાયણમુનિદાસ ધણીના કહેવાથી	૧ સાધુ કૃષ્ણજીવનદાસજી સાખ દા. પોતે
૧ સાધુ યજ્ઞપુરુષદાસની સહી દસકત પોતે	૧ સાધુ રાધામનોહરદાસજીની સહી તેમના કહેવાથી લી. સાધુ ભકિતપ્રિયદાસજી
૧ સાધુ મુકુન્દજીવનદાસની સહી દા. પોતે	૧ સાધુ હરિકૃષ્ણદાસજીની સહી તેમના કહેવાથી દા. સા. હરિસ્વરૂપદાસજી
૧ સાધુ જીવનદાસજીની સહી દસકત પોતે	૧ સાધુ રાધાવલ્લભદાસજીની સહી તેમના કહેવાથી સાધુ હરિજીવનદાસ
૧ સાધુ મોરલીમનોહરદાસજી સ. દા. પોતે	૧ સાધુ ધનસ્વામપ્રસાદદાસજીની સ. દા. પોતાના
૧ સાધુ વિષ્ણુપ્રસાદદાસજીની સહી	૧ સાધુ કૃષ્ણપ્રસાદદાસજીની સહી દા. પોતાના
૧ સાધુ સ્વામચરણદાસજીની સ. દા. ધણીની આજ્ઞાથી	
૧ સાધુ પરમાત્માદાસજીની સહી દા. પોતે	

ઉપરના બન્ને જુના પત્રોના અનુસંધાનમાં ઉપયોગી વાતને સમર્થતા બન્ને જાતના તે વખતના કારભારી વચ્ચેની ભાંગગડને સૂચવતો આ એક પત્ર પણ લેખિત મળ્યો છે તેની નકલ નીચે મુજબ છે.

સ્વસ્તીશ્રી અમદાવાદ મહા મુજબાને પરમ ભગવદં શ્રીજીકૃત મર્યાદાપાળક મરજીણ સંપન્ન હરીભક્ત શિરોમણી રોજકાજમાં નીતિપ્રવીણ સાધુસેવામાં તત્પર-રા. રા. રાવ બહાદુર-કેશવલાલભાઈ હીરાલાલભાઈ તથા વકીલ સોમેશ્વરભાઈ નારાયણજીના કુટુંબ પરીવારને શ્રીજીમહારાજ કુશળ રાખે. પ્રત્યે. શ્રી વડતાલથી લ. કોહારી ગોરધનદાસના સ્નેહપૂર્વક જયશ્રી સ્વામી નારાયણ વાંચશો. વિશેષ લખવાનું કે આપના તરફથી પત્ર ત્યાં સાધુ

બ્રહ્મચારી બાળતનો હરાવ લખતે વાળા. જેના લક્ષ્ય વગેરેને મોકલ્યા તે પોતા છે. અને આપનો લખેલો પત્ર સમામાં સાધુ બ્રહ્મચારી ત્યાંથી ત્યાં સર્વ ગૃહસ્થોને વંચાવ્યો છે તે વાંચી સંતોષ થયો અને સર્વ ગૃહસ્થ વીગેરે પણ રાજ્ય લેવા છે આપે કૃતલાએક શબ્દો વધારે લખેલા છે તે પણ અમારે કાવચ રાખ્યા છે. તમારે ત્યાં કોઈ કુલ મુખત્યાર ની સહી નથી કેમ ને અહીં મારા નામથી સહી પ્રથમ કરેલી હતી તે હાલમાં અહીં વાળા ગૃહસ્થોએ શંકા કરી કેમ ને સં-૧૯૪૫ની સાલમાં સામ સામે સાધુઓએ સહી કરેલી પણ આચાર્ય મહારાજ શ્રીના સહી નહીં તેથી કેટલાએક કહેવા લાગ્યા ને આચાર્ય મહારાજની સહી નેમ્મએ પણ હાલમાં આચાર્ય મહારાજની સહી કરી નથી અને અહીંના આચાર્ય મહારાજ તો નાંના છે તેથી તેમને સાટે મારી સહી કરી છે પણ હું આચાર્ય મહારાજની સહી કરાવવા માગતો નથી પણ કુલ મુખત્યારની સહી નેમ્મએ એવું સદગૃહસ્થો દૂરીએ વીગેરે વાળા કહેતા હતા. આ પત્ર લખાવીને કેટલા એક ગૃહસ્થો પોત પોતાને ઘેર ગયા છે. અને કેટલા એક હજી રહ્યા છે માટે આપે મોકલેલો હરાવ લખતે અત્રેથી રા. રા. હરીલાલ સખીદાસને મોકલ્યા છે માટે તેમાં આપના તરફથી કુલ મુખત્યારની સહી કરાવીને તે હરાવ પાછો અત્રે આવતી કાલે શનીવારે મોકલશે ત્યાર પછી અહીંથી શનીવારની બપોરની ગાડીમાં સાધુ બ્રહ્મચારીઓ મળી માણસ રખતે આશરે તમારે ત્યાં અમદાવાદના રેશને સાંજના ચાર વાગતા ને ગાડી આવે છે તે ગાડીમાં આવશે. આપના લખ્યા પ્રમાણે બીજે હરાવ લખાવી અને તેમાં સર્વ સાધુ બ્રહ્મચારીઓ ની સહી કરાવીને તે હરાવ હરીલાલભાઈ નેડે મોકલ્યો છે, અને પ્રથમનો હરાવ કાગળ બરડ હોવાથી ફાટી ગયેલો તે અહીં રાખ્યો છે સદરદુ હરાવમાં મારે ને વધરાવવાનું તે વધારીને હરાવ મોકલ્યો છે. તે લેશે. આ પત્ર લખાવીને કેટલાએક ગૃહસ્થો પોતપોતાને ઘેર ગયા છે ને કેટલાએક હજી રહ્યા છે. આચાર્ય મહારાજશ્રીને મારા દંડવત સહીત જયશ્રી સ્વામીનારાયણ કહેશે ત્યાં સર્વ સંતમંડળને પણ નારાયણ કહેશે એજ. સંવત ૧૯૫૮ ના કારતક વદી. ૪ શુકરવાર.

વિનંતી કે આપને ત્યાંથી કેટલાક બ્રહ્મચારીઓના કાગળ અત્રેના બ્રહ્મચારીઓ ઉપર ખાનગી આવેલા તેમાં લખેલું કે અનાવલા બ્રાહ્મણો બાળત ખુલાશે લખ્યો નથી પણ અહીંના બ્રહ્મચારીઓએ જવાબ લખ્યો કે શ્રીમાન રાવંબહાદર સાહેબ ત્યાં વકીલ સાહેબે સંધળા ખુલાસો કરીને જ લખ્યું છે. અને અમારે એઓ સાહેબનું કહેલું જ કહ્યું છે. માટે તેમનાથી જ ખુલાસો સમજી લેશે.

ઉપરની બાળત સં. ૧૯૪૫ થી ૧૯૫૮ સુધીમાં બની છે. તેને આજ પચાસ ઉપરાંત વર્ષો વીતી ગયાં છે સંપ્રદાયના શિષ્ટ મહાજન અગ્રણી સાધુ બ્રહ્મચારી પાંચદેએ પરસ્પર મળીને પ્રેમ એકતા સાધીને સંપ્રદાયના ત્યાગીઓની પવિત્ર દિક્ષા અને સહ પંડિતની શુદ્ધિ માટે કેવો પરમ પ્રયાસ પ્રયત્નનીય કર્યો છે તે ત્રણ પત્રોના પ્રસાદી શબ્દોથી જણાઈ આવશે.

▲ ઉપર મુજબનો ઉપોદઘાત છે. હવે અમદાવાદના ધ. ધુ. આચાર્યશ્રી, તેમના મહંત સાચીજી અને તેમના અનુયાયી કચ્છી કડવા કણુબીઓ એ ત્રણ જણના જવાબપત્રનો જવાબ આપવાનો અવશ્ય રહે છે તેને અનુક્રમથી આપીએ :-

ધ. ધુ. ધ. મા. અમદાવાદના પૂજ્ય આચાર્યશ્રીએ શિષ્યાચાર આતર આપેલા ઉત્તરોત્તરનો ઉચિત પ્રતિ ઉત્તર—

(૧) પેરેગ્રાહમાં “તમારો પત્ર રજીસ્ટરથી લખેલો મળ્યો. કોને ઉદ્દેશીને લખ્યો છે તે સમજાતું નથી; કારણ કે તેમાં મથાળે કોઈનું નામ લખવામાં આવ્યું નથી” એમ નામ ન લખવાનો દોષ કાઢ્યો છે. આતો કોઈ જવાબ લખવા બોલાવેલા ખાનગી વકીલની વકીલાત વૃથા છે. એમાં કશો ઉપયોગી અર્થ નથી. નિષ્ફલકતા આચાર્યશ્રીને જ ખાસ ઉદ્દેશીને લખ્યો છે એ અર્થ અતિ સ્પષ્ટ છે. રજીસ્ટરથી રવાના કરાતા પત્ર ઉપર લેનાર મોકલનાર બંનેનું નામ વિસ્પષ્ટ લખવું પડે છે. એમાં આપશ્રીનું શુભ નામ બહુ લખ્યું છે. મારું નામ જેમ રજીસ્ટરથી જાણ્યું તેમ આપનું નામ પણ જાણી શકાય છે. અમારો પ્રથમનો અને બીજો પત્ર જે અંતઃપ્રવેશ કરીને વાંચવામાં આવે તો. એથીપણ અમદાવાદના આચાર્યશ્રીને ઉદ્દેશીને લખ્યો છે એ અતિ સ્ફુટ થાય છે. બીજા કોઈ અપરની એમાં સંનિધિ નથી. શિરનામથી અમે બંને પત્રો વાંચીનેજ અમાને ઉદ્દેશીનેજ પત્ર લખ્યો છે” એમ સ્વયં સમજાનેજ ઉત્તર આપ્યો છે એટલે એવી અનુપયોગી ચર્ચાને સ્થાન રહેતું નથી. સ્વનામ સમજ્યા સીવાય ઉત્તર આપી શકાતો નથી. ‘અનુક્રમપ્યુહતિ પંઢિતો જનઃ’ એ ન્યાયે પણ નામની સ્પષ્ટતા થતી હોવાથી મથાળે નામ નિર્દેશ કર્યો નથી વળી નામ નિર્દેશ કરવા જઈએ તો તેનો વિધિ ઉચિત ઉપમા બિનરે કરવો પડે, એમ કરવાનતા હોડહાપણનો અપવાદ આવે. વળી પ્રમુખનેતો નકલ મોકલવાનો અધિકાર સભ્યોએ આપેલો તે મુજબ કરવાનું કયું છે. ને કોઈ હરાવ હોય તેની નકલજ મોકલવાનો રીવાજ પણ છે. એવી વસ્તુ સ્થિતિ બાબતથી હોવાથી મથાળે નામ લખ્યું નથી. ને અવિવેક મનાતો હોય તો સેવક સમજાને ક્ષમા કરશે. અને હવેથી પ્રસંગ આવતાં આપશ્રીની દુષ્ટિ મુજબ નામ લખીશું.

(૨) પેરેગ્રાહમાં “એવો પત્ર મોટાભાઈ આનંદપ્રસાદજી મહારાજ દ્વારા મોકલેલો નેમ્મએ તેમ અમારી ઉપર સીધો પત્ર લખી ખુલાસો માગવો તે બરોબર નથી.” એમ મોટાભાઈના દ્વારવિના સીધો પત્ર લખવામાં દોષ દર્શાવ્યો છે. આતો વૃથા વકીલાત અર્થશૂન્ય છે. કચ્છી કડવા કણુબીઓને દીક્ષા આપવાનો નિષ્ફલ કરનારો આપશ્રી પ્રથમ હો. તેમાં મોટા ભાઈની સંમતિ કારભારી મધુભાઈ દ્વારા મેળવી છે. એટલે અમારે તો બંને આચાર્યો વિવાદનું સ્થાન બન્યું છે. જેથી મોટાભાઈને દારનહિ કરતાં સીધો પત્ર આપની ઉપર લખ્યો છે તે બરોબર છે. વળી મોટાભાઈ એવું ઉપાધિરૂપ દારપણું સ્વીકારે નહિ અને એ રીતે મોકલવાની ફરજ પણ અદા કરે નહિ, જેથી અમારી મહેનત નિષ્ફળ નય! “આક્રિષ્ટ દેશ દક્ષિણ દિશામાં આવેલો હોવાથી દેશવિભાગના લેખ પ્રમાણે વડતાલ ગાદી તળે આવે” એવો વડતાલ કમીટી એ તા. ૧૨-૧૦-૫૪ની મીટીંગમાં હરાવ નં. ૧ થી હરાવ કરેલો. ને હરાવ મોટાભાઈ દ્વારા આપથી ઉપર મોકલવાનું

દેહુ અને તે પ્રમાણે વર્તન કરેલું. પરંતુ તેનું કશું ફેરફાર હજી સુધી પડ્યું નથી એ અનુભવની વાત છે, એવાનો અનેક દાખલા છે વળી પૂરત્ર ચોટાભાઈ દ્વારા મોકલવા કરતાં ને વળી કારભારીઓને આપે અને તે ઘણી મુદ્દે કરી અમલ કરે નહીં અને અમારી મહેનત મુદ્દા થાય સહાર કાર્ય કરવા કરતાં સહાર કરવું એ વધુસાર છે" એવી નીતિ છે. વળી આ કોઈ બંધન નથી અને અટકો નથી કે જેથી વહીવટકર્તા ચોટા ભાઈને કાર કરવા પડે. વળતરુત સંખ્યા કે જે કુટિલ પાકીલે જમાવેલા જતરર પ્રકારનાં આપણેએ અને સંતાપમાં બોલાવવાનાં કુતપાત્ર પત્ર સાક્ષાત્ લખ્યો હતો એમાં ચોટાભાઈને આપે દાર કર્યા ન હતા. વળી આતો ત્યાગિનાત સાથે સંબંધ ધરાવના દીક્ષાપ્રસ્ત છે તેમાં નિર્ણયકર્તા આપણીજ મુખ્ય વિવાદ સ્થાન બન્યા છે. માટે તેના ખુલાસા માટે આપણે સીધો પત્ર લખ્યો છે તે બરોબર છે. વળી વડતાલ ગાંધીની ત્યાગી સભાનો કરેલો હુકમ આપણી ઉપરજ સીધો મોકલવાનું વિદ્વાન હોવાથી એજ પ્રમાણે પ્રમુખને વર્તવાનું છે. તેમાં આપ હઠાપણને સ્થાન ન હોય, એ દષ્ટિએ પણ સંદિગ્ધ પત્ર લખ્યો તે બરોબર છે. ગમે તેમ સમજે પરંતુ બ્યારે પત્રનો ખુલાસો સ્વયં અપાય છે તો પછી એવી ચર્ચાની જરૂર રહેતી નથી. ચોટાભાઈ દ્વારા પત્ર ન મોકલ્યો તેને બારે હુલ કાઢી છે. પરંતુ આપે પણ એવીજ બુદ્ધ કરી છે એમ કહેવાનો અમને લાગ મળે છે કેમકે આપણીએ ચોટાભાઈ દ્વારા પત્ર ન મોકલતા સીધો પત્ર મારી ઉપર રજીસ્ટરથી મોકલ્યો છે. આતો વહીવટની એક પ્રથા થયા છે.

(૩) પેરેગ્રાફમાં "તેમ છતાં શિષ્ટાચાર ખાતર તમને જણાવવામાં આવે છે કે આ નિર્ણય અમે બાંધ્યોએ મળીને કરેલો છે તે સંપ્રદાયમાં સૌને માન્ય હોવાજ એકજો" એમ આચાર્યની રવત્ર સત્તા ઉપર કાર મૂકીને નિર્ણયની ચોગ્યતા સમજાવે કરી છે. વડતાલના હરાવકર્તા ત્યાગીઓને ઉપરના એ પેરેગ્રાફથી શિષ્ટાચારલોકક દોષિત જવાબમાં નાલાયક દરજ્જાને અને પોતાને શિષ્ટાચારપાલક માનીને તે ખાતર જવાબ આપવાની તસ્તી લીધી છે તે અમે અંદોલાબ માનીએ છીએ શિષ્ટો આશિષોને આદર માન આપે એવો ચોટી અનુકંપા કહેવી પડે. આચાર્યોનો જો શિષ્ટાચારને લક્ષમાં લઈને નિર્ણય કર્યો હોત તો સૌને માન્ય થાય એમાં સંશય લેશ નથી આતો સર્વથા શિષ્ટાચાર વિરુદ્ધ હોવાથી અને એક તરફ હોવાથી સૌને માન્ય ન થાય એ સદજ છે, સંપ્રદાયમતે શિષ્ટોનો પૂર્વાચાર્યો પૂર્વ ત્યાગીઓ અને પૂર્વ હરિભક્તો એકમતે મનાયા છે. તેમજે કવો આચાર વિચાર પાળ્યો છે તે આચાર્યોએ પ્રથમ જાણવાની ખાસ જરૂર છે, અત્યારના આચાર્યોઓએ પૂર્વના અનુસંધાન વિના કરેલા નિર્ણયમાં પૂર્વાચાર્યો પ્રથમથી વિરોધી હતા અને આપણીપણ અર્ધી આયુધ્ય પર્થત વિરોધી અવરોધી રહ્યા હતા. પૂર્વ ત્યાગીઓ પણ કદા વિરોધી કેઠ સુધી રહ્યા હતા. શિષ્ટાચારને વેદવત પ્રમાણપણે પરિચ્છો છે. અતિસ્મૃતિમાં કહેલા ધર્મોમાં દેશકાળની વિશુલતાથી સંશય થાય તો શિષ્ટાચારને પ્રમાણમાં પ્રથમસ્થાન અપાયું છે. આવા પરમ પ્રમાણભૂત શિષ્ટાચારનો ભંગ કર્યો છે એમ કોઈ કહેતો તે ખોટું નથી.

૧ સં. ૧૯૪૪ થી ૧૯૫૮ સુધીનું લાંબુ મંગાણુ સહભોજનમાં પડેલું. તેનું સમાધાન બંને દેશના અગ્રમુખ્ય પ્રમાણુક ત્યાગીઓએ મળીને એકમીબના ગાંધી સ્થાને સમૂદયી સીધાવીને એકતા સંધાદીને સર્વાનુમતે લેખિત કરેલું તેમાં બંને ગાંધીના ચોટા ત્યાગીઓની સંમતિ સ્વચ્છ સહીઓ લેવામાં આવી છે એ વિધિ સર્વમાન્ય પુરા થતાં બંને આચાર્યોનો શીક્ષો મુદ્દત માટે માન્યમાં આવ્યો છે. આ ખાતર સંપ્રદાય સંબંધમતે પંચરાયી મુદ્દિત છે. આનું નામ શિષ્ટાચાર પ્રમાણુ કહેવાય. હાલમાં કરેલા નિર્ણયમાં એવો કોઈપણ શિષ્ટાચાર નથી એ દેખાતી ખરી વાત છે. અમદાવાદના આચાર્યોએ કે ત્યાગીઓએ વડતાલ ગાંધીના અગ્રસર કોઈપણ ત્યાગીને પૂજવામાં આવ્યું નથી. કિષ્કિન્દા જાણવા પણ હીધુ નથી બદ્ધ છાનું ક્યું છે આ આધુનિક નિર્ણયને અને જદ મદાજન કૃત નિર્ણયને અંતર્ગત વિવિધ વસ્તુઓનો પૂર્વાપરના અનુસંધાનથી પુરો વિમર્શ કરવામાં આવે તો પૂર્વના શિષ્ટાચાર અને આધુનિક શિષ્ટાચારમાં વિચાર રાત્રિ જેટલું અંતર પડે છે એ દેખાતી વાત છે. "ચલકચરલિ શ્રેષ્ઠઃ" એ ન્યાયે પૂર્વ થઈ ગયેલા શ્રેષ્ઠોએ જો સદાચરણુ ક્યું હોય એજ પ્રમાણે પાલનનાઓએ વર્તવાનું છે. સદેષ્ટા ચરણુ-કરવાનું નથી તેમ નવું કરવાનું ક્યું નથી આપણીની આચાર્યો જો નિર્ણય કરતા કલ્પીઓએ છપાવીને જાહેરમાં મુક્યો છે તેમાં ફક્ત આપણીનોજ શીક્ષો મહી છે. ચોટા ભાઈનો નથી તેમ ફક્ત અમદાવાદ ગાંધીના જ અર્ધી સામાન્ય ત્યાગીઓની સહીઓ છે. ઘણા ચોટા ત્યાગીઓની સહીઓ નથી. વડતાલ ગાંધીના કોઈપણ ત્યાગીની સહી નથી એ તો પ્રત્યક્ષ છે આવી અપૂર્ણ અર્ધદય સ્થિતિવાળો નિર્ણય એક દેશી એક નરક આપ ખુદી સત્તાવાળો મનસ્વી છે એમ કહેવામાં ક્યું ખોટું નથી. એ રીતે બંને વચ્ચે તેજસ્તિમિર જેટલું અંતર ઉઘાડું દેખાતું હોવાથી સર્વને સંમાન્ય ન થાય એ સદજ છે, પૂર્વાચાર્યોની ચાર પેઠી અને આપણી અર્ધી અવસ્થા પર્થત પૂર્વે નહિ કરેલો નિર્ણય તો ૩-૪-૫૫ દિને હજુરથી બાગને અંગલે ખાનખી સાવ નવો કર્યો છે તેથી પણ સર્વમાન્ય થાય નહિ. મંદિરમાં સભા ભરવી જોઈએ, તેમાં તમામ ત્યાગીઓને બોલાવવા જોઈએ. પૂર્વાચાર્ય અને પૂર્વ ત્યાગી પાવિત મદાચારની ચર્ચા કરવી જોઈએ. અને જીજ્ઞાસુ થયેલા કનરને વક્ષમાં લેવો જોઈએ શિષ્ટાચાર ઉપર કાર મુકવામાં આવેલો હોવાથી આ રીતે આવક કહેવામાં આવ્યું તે સ્પન્ન છે આચાર્યોની રવત્ર સત્તા ઉપર રવત્ર કાર મુકવામાં આવ્યો છે તે અવિચારિત મુદ્દર છે. વિચારે તો મુદ્દર નથી. તેમની સંતા મુદ્દિત વ્યવસ્થિત અને અધારણીય પરિમિત છે. પરમેશ્વરની અનુધા ક્યું શક્તિ છે પણ તે અવસ્થિત મુદ્દિત છે. મનુષ્યોને પશુઓ કરતા નથી અને પશુઓને મનુષ્યો કરતા નથી અને તેમના સ્વભાવોની સંકરતા કદાપિ કરતા નથી. બ્યારે પરમેશ્વરની આજ્ઞામાં એમ છે તો જીજ્ઞા અવપદ અવપશકિત હોવાની શી વાત? એનું વિવેચન વિસ્તારમયથી કરતા નથી.

ચોટા ભાઈની સાથે મળીને કરો કે તેમને મળ્યા વિના એકલા કરો એથી વિશેષ નથી એકલાએ કરેલો નિર્ણય જો ન્યાયસર પ્રથમસર શિષ્ટાચાર ધોરણસર હોય તો સર્વમાન્ય થાય એમાં કોઈનો વિવાદ કોઈ શકે નહિ.

અમારા પુણ્ય આચાર્યશ્રીને મોટાભાઈનું મહામાન આપીને અને કપટપ્રાય કારભારી દારા અતર્જનિભેદ મુખ સખીને કડવા કણ્ઠથી નામથી છેક છેતરીને અને પૂર્વ થયેલા વિરોધની જાણપણું કર્યા વિના લાગવગથી અપૂર્વ સ્વાર્થ સાધી ગયા અને બોળા મોટાભાઈને પોતાનો જ માહિના તમામ ત્યાગીએ સાથેની મહાપાધિમાં નાખી દીધા એ કીક થયું નથી. જે સાચી રીતે મોટાભાઈ માન્યા હોય તે તેમની સંમતિ પ્રથમથી વિધિમર વેરી જોઈતી હતી. સઘળી તૈયારી ચોખેરની કરી કચાવીને સંમતિ લાવે. રીતે હવે ગયા એ શિષ્ટાચારમાં ખામી મૂક્ય છે. રસપ્રાથવ્યવહારીકા સાથેનાં વ્યવહારોના અપમાનના સર્વમાન્ય કરવી હતી ત્યારે પ્રથમ રા. ૨ નીથી છોટાવાલભાઈ માનનાર અને સ. પ્ર. નંદરીશોરદાસજીને વડતાલ મોકલ્યા હતા. અને તેમજ પ્રથમ શા. હરિજીવનદાસને મળીને વાટાઘાટ કરીને મુસઘો તૈયાર કરીને પછીથી સહીશીકકા સાથે સંમતિ લીધી હતી. એમ અવશ્ય થયું જોઈતું હતું પૂછવાનો અર્થ હવે શિષ્ટાચાર કયો પણ બહુ કિલ્લટાચાર અને વિલિલ્લટાચારમાં અંતે પરિણામ આવ્યો છે તે સ્વયં અંતરમાં જોશે. અને અનુયાયીઓને જણાવશે. વડતાલના ત્યાગીઓને અશિષ્ટો માનીને પુછવામાં આવ્યું નથી એ તો આચાર્યની સ્વતંત્ર સંતોષો અપૂર્વ દુરાવે હોય તો નવાઈની વાત નથી વળી શિષ્ટાચાર ખાતર જવાબ આપવાનો જણાવે છે એ ઉપરથી એવો ભાવાર્થ નિકળે છે કે અમારા દુરાવમાં જવાબ આપવા જેવું કર્યું જ વસ્તુ નથી જે એમજ હોય તો જવાબ ન આપવો એ સાચું હતું વળી જવાબ આપવામાં કશુંજ રીવાજ આદિ સત્ય વસ્તુ નથી તો એ દ્રષ્ટિએ પણ જવાબ આપવો જોઈતો ન હતો જેમ “મૌનં કાલવિલંબશ્ચ” એ નકારતો ન લક્ષણ (પૈકી) કાલ વિલંબ અગીયાર માસ સુધીનો લાગે કર્યા તેમ મુદત જવાબ ન આપવો ન હતો “મૌનં સર્વાયસોધનન્” “મૌનિનઃ કલહો નાન્તિ” “ન પોતાવામાં નવ ગુણ” એવી લૌકિક કહેવત પણ છે એ નીતિએ મૌન સેવન સાચું હતું વદમાર્ગિ તદ્ભવતુ

(૪) પેરેઆદમાં આપજ. સંપ્રદાયમાં કડવા કણ્ઠથીએને દીક્ષા આપવાનો રીવાજ ઘણો જુનો છે અને એ પ્રથમથી જ પ્રચલિત છે. એમ રીવાજ ઉપર બહુ ભાર જણાવ્યો છે. તેની સાથે વિરોધ કે વિવાદ નથી કેમકે ઘણો જુનો રીવાજ પ્રથમથી જ પ્રચલિત છે. દેશ બેદથી હર્ષભદની વ્યવસ્થા મનાય છે. આ કડવાઓ પિરાણા ધર્મના અનુયાયી નહીં હોઈને વચન ધર્મના સંમતો રહિત હતા એમ એને માટે વિરોધ ઉઠાવેલ સંપ્રદાયમાં થયા નથી.

(૫) પેરેઆદમાં “કડવના કડવા કણ્ઠથીએને દીક્ષા આપવામાં આવી છે તે પુરેપુરી ખાત્રી કર્યા પછી તેમજ પૂર્વોપર પ્રમાણે લખને રીવાજ મુજબ દીક્ષા આપેલ છે; માટે તેમાં સંપ્રદાયની કોઈપણ પ્રથા કે ધોરણ અથવા તો આગળ પાછળ થયેલા કોઈપણ કારણને બાધ આવતો નથી તેની નોંધ લેશે.” એમ અંતે સ્વકૃત નિર્ણયનું સત્યતા સમર્થન વિતય રીવાજ પ્રથા અને ધોરણને મુખ્ય પદ આપીને કહ્યું છે આ તો કેવલ છેતરપટ્ટી વકીલની સલાહથી વાપરી છે. એ વકી છે હવે એનો વિમર્શ વિશેષતઃ કરીએ વિવાદનું આખું સ્થાન આ પેરેઆદના ખાત્રી પ્રમાણે પ્રથા રીવાજ ધોરણ કરાર વિગેરે શબ્દો છે.

કડવના એક ભાગ અખડામાં દેશમાં રહેતા કડવો કણ્ઠથીએને સાચું દીક્ષા દેવ. મ. પુરેપુરી ખાત્રી થી કરી છે? અને પૂર્વોપર પ્રમાણે કર્યા છે? અને રીવાજ કેવો કયારનો છે? અને પ્રથા કે ધોરણ કે આગળ પાછળના કારણને બાધ સાચી નથી આવતો? એનાં લવલેશ ઉપપાદન નથી. આકાશ કુસુમ જેવું સાવ અસત્ય આખો પેરેઆદ તેમજ કિલ્લટાચાર વચકપ્રથાએ ગોઠવી આપ્યો છે. દીક્ષાદાનમાં પ્રથમાચાર્યશ્રી અંતે પા. ૨ નીથી વિનીયાચાર્યશ્રી કેશવપ્રસાદજી, તૃતીયાચાર્યશ્રી પુરુષોત્તમપ્રસાદજી, ચતુર્થાચાર્યશ્રી રતનાદજી અને અર્ધા આયુષ પર્વત વિરાજમાન પંચ-ચાર આપજો દેવે કડવના અંતે ન વખતના તમામ ત્યાગી હરિભકતોએ પ્રચંડ વિરોધ અખડા જાગેલા રાખેલા એ અપૂર્વ સુધીના કોઈપણ પ્રસાદોએ પિરાણા ધર્મને પાળતા કડવોએને દીક્ષાદાનને પ્રસાદ આપ્યો જણાયો નથી તેમાં વળી આપજીના ચરણારવિદમાં તો પ્રાર્થના વિરોધ સુનિષ્ક નિધાયો છે. આ દીર્ઘ દશમાં પુરેપુરી ખાત્રી પૂર્વોપર પ્રમાણે અને પ્રથા રીવાજ દેવે કર્યા? “મૂલં નાસ્તિકુતઃશાસ્ત્ર” એમ અમૂળ છે. જેમ આપણા મુજરાત આદિક દેશના કડવાએને દીક્ષા દેવાનો રીવાજ ઘણો જુનો પ્રથમથી પ્રચલિત છે તેમ કડવનાં નવ. ચોથા પેરેઆદમાં જે ઘણો જુનો પ્રથમથી પ્રચલિત હોય તેને રીવાજ કે પ્રથા કહેવાનું એમ પ્રયાનું લક્ષણ સમર્થન સ્વયં કહ્યું છે. પ્રથા કે ધોરણ ધર્મોનુબંધી દેવ. તેમજ નહીં કે કપોલકલ્પિત. પ્રખ્યાતિને પ્રથા કહે છે. પરંપરા અપમાનને પ્રથા કહે છે. પ્રથા કહો કે રીવાજ કહો બન્ને એકાંથ છે. અર્ધમાં બહુ ભેદ નહીં તે જાણે સંપ્રદાયના પૂર્વાચાર્યોના જુના વખતથી વર્ષોથી નથી. અને આપજીના પંચ-ચાર આપજી પણ ન હતી. એટલું જ નહિ પણ આચાર્યશ્રી અને ત્યાગી શુદ્ધિઓએ હૃદયથી અખડા વિરોધ ખુલ્લો પકડી રાખ્યો છે. અને વળી એ દોષના કોઈને પણ અદ્યપણ કોઈ દીક્ષા દેવામાં આવી નથી. તેને પ્રથા કે રીવાજ કેમ કહી શકાય? આતો કેવળ પ્રેરણા છે આપજીતો આચાર્ય હોઈને બની બાબતને જણો છો. માટે આવી દિવસે દેખીને આખતને પ્રથા કે રીવાજ કહો છો તે તો ટુથાજ છે. પૂર્વપાદ પૂર્વોચાર્યશ્રી અને તેમજ અનુયાયી પર્વ ત્યાગીશુદ્ધી વ્રહ્મોએ મળીને જે સર્વ દિનાર્યો બાંધે હોય તેને દેવે કે બંધારણ કહેવાય એ બંધારણ આચાર્યો અને તદનુયાયી ત્યાગીઓએ મળીને પેટી સુધી દદ બાંધી રાખ્યું તેને ચોખ્ખો આખો ખુલ્લો ભંજ થયો. તેને ત્યાગી તપાસીને પુરેપુરી ખાત્રી કરો. બંધારણ તો લેખિત પણ હોય છે. તે ઘણું જુનો. રીવાજ પ્રથા ધોરણ પ્રથમથી પ્રચલિત હતું તો તા. ૩-૪-૫૫ ના રોજ કડવો કડવાઓની અરજીનું નાટય, સ્વદેશના ત્યાગીઓની સ્વલ્પ સહીઓનું ગુત, મુજબ ત્યાગીઓની અર્ધદગ્ધ સંમતિનું રીખળ અને વડતાલના બોળા આચાર્યશ્રીની સંમતિને આપજ અને તેમાં પોતાની સંમતિ શીકો સહી હ. જા. ૨. નં. વિગેરેનું તેજાન વિગેરે જુદું મોટી અદ્યપ અશ્રુત પૂર્વ અદ્યપટ્ટની બોલકુલ જરૂર ન હતી. સર્વ રીતે સંપન્ન સિદ્ધ હતુંજ નથી. ‘ઘણો જુનો પ્રચલિત’ નહિ કહેતા તા. ૩-૪-૫૫ થી નહીં રીવાજ પ્રથા પાડી છે એમ ચોખ્ખું કહેતા હો તો અમારે કાંઈ કહેવાનું રહે નહિ. ઘણો જુનો પ્રથમથી પ્રચલિત કહેવો છે અને તા. ૩-૪-૫૫ થી પ્રારંભ કરાય છે એ તો પરંપરા વિરુદ્ધ

શબ્દોનો અર્થ સમજે તે વિરોધ કરનારાઓ ઉપર રોષ કે દ્વેષ રાખવાનો સ્થાન રહેતું નથી આ શબ્દો કન્ધમાંથી આવેલા છે અને સ્વતઃ ઉપગમી કહેલા નથી.

દ્વેષ પૂર્વપર પ્રમાણેને લઈને દીક્ષા આપવામાં આવી છે એ વાક્યનો વિચાર કરીએ. પૂર્વ પ્રમાણો કયાં? અને સ્વપર પ્રમાણો કયાં? એ એક પ્રશ્ન ધણી મુશ્કેલી ભર્યો છે. પ્રમાણો તો સ્તિત રૂપિત અને સ્વપર એમ ત્રણ વૈદિકમતે મતલબ છે. 'તિ રમ્પિતો આમાં સાદાત્ મયં' નથા નવાચાર પ્રમાણો એમાં મુખ્ય છે તે તે ઉપર જણાવ્યું છે દ્વેષ સામાન્ય પડિત સમાહૃત નિર્ણયને પ્રમાણપણે ગ્રહણ કરતાં હોતા તેમાં પણ વિરોધ નોંધાયો હતો. અમદાવાદમાં તા. ૭-૧૦-૪૫ દિને મંદિરમાં પડિત પરિવ્રજાનો પોશાક ગોઠવાયો હતો. તેમાં સંપ્રદાયના ત્યાગી પડિતાને સ્થાન મળ્યું જણાવું નથી. કડવા ક્ષુભીઓને દીક્ષા આપવામાં બાધ નથી એવો નિર્ણય એમણે આપ્યો છે. કારણમાં આ દોહાના પૂર્વજો સંગદોષને લીધે પીરાણા ધર્મમાં અનુરાગવાળા હશે પરંતુ જાતિએ કરીને કે ધર્મે કરીને બ્રહ્મ થયેલા નથી. પૂર્વઆચાર્ય મહારાજશ્રીએ અનુગ્રહ કરી પાવન કરાવ્યા અને સત્સંગી બનાવ્યા હતાં એમ જણાવ્યું છે પડિતો હોવાથી પ્રથમ સંપ્રદાયમાં વાક્યો લખીને પછીથી તેનો શુભરાતીમાં અનુવર્ત કરીને છેક છેલ્લે પચાસેક સહીઓ કરી છે. આમાં પ્રમુખ તરીકે ત્રિવેદી ગણપત અંબકલાલને વર્ણ છે. આવી ગોઠવણીમાં હેન્ડગ્રીવ અમદાવાદમાં જ છપાવીને વહેંચેલું તેની સંગ્રહેલી નકલો છપાવનાર કડવાઓ અઘાપિ જ્યાં ત્યાં વહેંચે છે અને ટપાલથી મોકલે છે.

આનો દ્વેષ સંક્ષેપમાં વિમર્શ કરીએ-પૂર્વાચાર્ય યાજ્ઞદેવપ્રસાદજી મહારાજે સં ૧૮૬૮માં અનુગ્રહ કરી પાવન કરી સત્સંગી બનાવ્યા હતા એ બાબત સાંભવિત સારી છે. સંગ-દોષને લીધે પીરાણા ધર્મમાં અનુરાગવાળા હશે પરંતુ જાતિથી કે ધર્મથી બ્રહ્મ થયા નથી એ બાબત અસંભવતી અહીં છે. કોઈને ગળે ઉતરે એવી નથી. એમાં અનેક આશંકાને અવકાશ છે. પીરાણા ધર્મ એ કોનો? શું તે સનાતનવૈદિક ધર્મ એવો તિહુ ધર્મ છે? કે નથી તેમાં અનુરાગવાળા થાય તો પણ જાતિથી કે ધર્મથી બ્રહ્મ ન થાય. પીરાણા ધર્મનુસ્વરૂપ અને અનુરાગ રાજકોનો ખરો અર્થ સમજતા હોત તો આ વાક્ય કદાપિ પડિતો લખત નહીં પીરાણા ધર્મને પાળે તો પણ જાતિ કે ધર્મથી બ્રહ્મ થતા નથી તો પછી સંગ દોષ કાળવાની જરૂર ન હતી. સંગદોષનો સિદ્ધ સાધેનો પરિચયજ હતો મુસલમાનોમાં ઉચ્ચ જાતિને સંપદ કહે છે સંસારથી મુક્તિદોષોનો સંક્રમ થાય છે એ બાબત પડિતો શું નથી સમજતા? પીરાણા ધર્મ એ આશંકી યવન ધર્મના મિશ્રણવાળો છે એ જગજગતી વાત છે. આ બાબતો પરસ્પર વિરુદ્ધ અતિ વિચિત્ર છે. વળી કદાચ કાણુભર માનો કે પીરાણા ધર્મના સ્વીકારથી પણ જાતિથી બ્રહ્મ થતા નથી. પરંતુ ધર્મથી બ્રહ્મ થતા નથી એમ તો માની શકાય નહીં હિંદુ ધર્મથી તો બ્રહ્મ થાયજ વળી જો જાતિથી કે ધર્મથી બ્રહ્મ ન થતા હોય તો પછી આચાર્યો તે લોકોને પ્રાવશિત અને દેહ શુદ્ધિકારી છે તેની કશી જરૂર નહીં મહેનત મુધા છે અને જ્યારે જાતિથી અને ધર્મથી બ્રહ્મ થતા નથી તોપણ પાવન કરવાપણું શું. એ પણ વિચારણીય છે અપાવન

થતા હોય તોજ તેને પાવન કરવાનો પ્રસંગ આવે એ વાક્ય પડિતોએ ઉપપાદનમાં લખવાનું ન હતું. મહામહેનતે કરેલો નિર્ણય માથો બાંધ છે પૂર્વાચાર્યો સત્સંગી બનાવ્યા હતા પણ દીક્ષા આપવામાં બાધ નથી એવો નિર્ણય આપ્યો જણાયો નથી એ માતા આચાર્ય સંવત ૧૮૬૮ થી ૧૮૬૨ સુધીની આવદાયુષ કોષ કાગળને સાધુ દીક્ષા આપી નથી એ બાબત સપ્રમાણ સામીત જ છે. પૂર્વાચાર્યો બાધવા પ્રારંભ કરનારા પડિત નિર્ણયને દીક્ષા આપી નથી એ બાબત તેમના મુખ સાક્ષાત્ આપથી દેવેન્દ્ર પ્રસાદજી સ્વીકારી શકે ખરા? ત્રિજીવ થયા પછી દશ વર્ષ સુધીનો સ્વીકાર્યો નથી એ પ્રત્યક્ષ પ્રમાણો તપાસીએ. પડિતોના પ્રમાણ જોએ. સાચો નહીં એવો. ખોટો છે. એકના દુરાચર્યો કોઈ કહેવાને દીક્ષા અમર નહીં મુશ્કેલી દક્ષિણા કડવાઓ-તરફથી બળા કહેતા એ આશંકી સંરણ સંણાથ ત્રાયિક સંરણને લીધે અમદાવાદ પડિતો પણ અમવા અનધિકારમાં પ્રવેશવાથી પુરેપુરા ખમા છે.

એ અવસરે બીજી બાબત એ બની હતી કે-સ. શાસ્ત્રી ચેતનદાસજીએ પરિવ્રજા નિર્ણય સામે સખત વિરોધ કર્યો હતો અને એમ જણાવ્યું હતું કે-પ્રહારના પડિતોને અમર સાંપ્રદાયિક સાધુ-દીક્ષા આપવાનો હવાલો ફરિયાદ કરવાનો કરી અધિકાર નથી. એ તો સંપ્રદાયના સાધુ વગરના અધિકાર છે. નાનાના પ્રમાણ નાત જ હોય શકે. વિગેરે. આત્મ અભિપ્રાયનું એક હેન્ડગ્રીવ પણ જણાવ્યું હતું તે ખરા વાંચકમાં આવેલું પણ અત્યારે મળતું નથી. તેમના શિષ્ય પાસે કે બીજા પાસે હોતું જોઈએ. આ તો નિરપેક્ષ વિરોધ કહેવો પડે. શાસ્ત્રીજીએ જે મૌનન્ય બધું કામ ક્યું છે તે સાવ આજગી જુની પ્રથા ધારણસ્વરૂપ છે. એમણે કરેલો વિરોધ મોટી ખતમાં પણ જણાવ્યો છે. પૂજ્ય પિતાશ્રીના પૂર્વાચરણથી અને સ્વાચરણથી પણ નિરુદ્ધ થાય છે એ જોતું જોઈતું હતું દીક્ષા આપવાનો હવાલો કયો ત્યારે તેમાં તેમને દીક્ષામાં વિરોધ કરશે એમ જાણીને ભોલકાઈ નહીં અને પુછવામાં પણ આવેલું નહીં પાછાથી દુરાવ જાણતાં એ શાસ્ત્રીએ રસેડેડાં આવ્યાનું કાવવાની શિષ્યને ના પાડેલી જોતાનું આવ્યાનું જુદું બનાવતા એમ એમણે પોતાનું યત્ન પુરેપુરું પાળ્યું છે એવી પણ વાત સાંભળવામાં આવી છે એમના જાણના પ્રખર વિરોધને લીધે આચાર્યશ્રી ત્યાગીઓને પડિતકૃત નિર્ણયની કરી અસર થઈ ન હતી. કોઈ કડવાને સાધુ દીક્ષા અમર ન હતી એ જાણીતી વાત છે. એટલે એને પ્રમાણ તરીકે પરિગણી શકાય નહિ.

વળી એજ અવસરે બહાર પડેલું હેન્ડગ્રીવ કે જેમાં "સરદીડીકેટની નકલ" એવા હેડીંગથી ગોઠવાયેલું, જેમાં, ખેતસી, મનજી, કાનજી, નંદુભાઈ વિગેરે કડવા કમ્પ-બીઓ અને બીજા પણ કેટલાક દરખાસો ચાલુ વહીવટી વિગેરેની સહીઓ છે. અને જેમાં કચ્છના કડવા અને શુભરાત દેશના કડવાઓને ખાવા પિવાનો સંબંધ જણાવ્યો છે ચાલુ હેન્ડગ્રીવ જે પ્રમાણ તરીકે ગણતા હો તો તેનો કરો અર્થ નથી. એની કરી અસર કોઈને થઈ નથી. અને થાય પણ નહીં. આમાં સાધુ દીક્ષા પ્રશ્ન સીધો નથી આડકતરી રીતે આવે. એટલે શુભરાત વિગેરે દેશના કડવાઓ સાથે કચ્છી કડવાઓને ખાવા પિવાનો વ્યવહાર છે એમ સાધવાથી આંખોઆંખ દીક્ષામાં પ્રવેશ આવી શકશે. એવો એમનો

આંતરઆશય નિમૂઢ છે. કેમકે જીજ્ઞાસી કડવાઓને સાધુ દીસા આપે છે. એના પુરાવો છે. સ. શાસ્ત્રી ચેતનદાસજીના કલા પ્રમાણે આ લોકોને પણ સાધુ દીસાને પ્રશ્ન ચર્ચાવાનો અધિકાર નથી.

વળી એ એક વાતને ધ્યાનમાં રાખી કે જ્યાં સુધી આપણે જાણીએ છીએ કે "નોટીસ" એવું મવાળું મુકાને જાણે પોતે સંપ્રદાયના અધિષ્ઠાતા હોય એવા અભિનિવેશથી નાનકડું એક હેડબીલ છપાવ્યું છે. જેમાં જીજ્ઞાસી પવિત્ર સાધુઓને દીક્ષામાં વિરોધી માનીને તેમની "પર" હાલ કેટલાક સમયથી કેટલીક જોર સમજૂતીઓને લઈને કચ્છ દેશના શ્રી જીજ્ઞાસી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિરને ત્યાંથી નજીક સદરફ કડવા પાટીદાર ત્રાંતિના સંપ્રદાયને ત્યાંથી આપણા સાધુ તરીકેની દીક્ષા આપતાં અપાવતાં આનાકાની કરે કરાવે છે તે આ સંબંધમાં સર્વે લાગતા વળગતાઓને જણાવવાનું કે સદરફ જીજ્ઞાસી સ્વામિનારાયણ મંદિરના સાધુ ત્યાંથી આપણા દીક્ષા અંગેના સંયુક્ત વલણ અને કાર્યને પ્રતિષ્ઠાન કરનાર તેમજ ટેકા આપનાર તમામ ત્યાંથી શા સંસારી વર્ગ પાસે તેમની આવી માન્યતા વર્તન તથા વલણને શાસ્ત્રીય અને ન્યાયી હવાલો ને ને પુરાવા આધારો વિગેરે હોય તેની અંગેને આ નોટીસની તારીખથી ત્રીસ દિવસમાં સાદીની અને સમજૂતી આપવી જોઈ તે સંબંધમાં યોગ્ય ખુલાસો કરી શકાય અને જરૂરી પ્રવૃત્તિ કરી પગલાં લઈ શકાય" આવા કડવા શબ્દોમાં ગંભીર ગહો કરવામાં આવી છે અને વધુમાં તે સામે અને તેમને ટેકા આપનાર સામે અમદાવાદના તેમજ વડતાલના સાધુ સામે પગલાં ભરવાની પણ ધમકી આપી છે. એને તો સંપ્રદાયી કોષ્ટકો કિંચિત્ પણ ગળુકાઈ નથી. એમાં ત્યાંથી આપણે જે કોષ્ટક રીતે દર્શાવી દેવાની ધમકાવીને દીક્ષાની હા પડાવતા દુરંત દુરાગ્રહ છે એમ કરવાથી કશો અર્થ સર નહિ. 'કોપેન શેવે પૂજ્યેન્' એમ કહ્યું છે સ્વયં પણ સત્યાર્થ નથી. ઉપરનાં મુજબ હેડબીલો અમદાવાદ "નવીન પ્રિન્ટરી" પ્રેસમાં સને. ૧૯૪૪ માં છપાયેલાં છે તેને છપાવનારા મુખી ઓપરલાલ વેલજી પટેલ કે જે અમદાવાદ નવગંજ પીર પાસેની ખાડીમાં રહેનારા છે.

હવે જો અપર પ્રમાણ નરોકે સાધુ પાળાઓની બાબતે બંગલે ખાનગી બોલાવીને કરાવેલી સ્વયં સહીઓને પ્રમાણ તરીકે સ્વીકારતા હો તો તેમાં અપરંપાર પોલ છે. જેમની સહીઓ કરાવી છે તેમને સમાન કે તેમનાથી પણ મોટા ઘણા સાધુ પાળાઓની સહીઓ નથી. સ. શાસ્ત્રી ચેતનદાસજી (કે જે ત્યાંથી આપણાં મુખ્ય અને મંદિરના મહંત વિદ્વાન હતા) સ. પુ. ધનસ્વામચરણદાસજી (આક્રિષ્ટવાળા) ગંગૈયા શ્રી વલ્લભદાસજી પંડિત લક્ષ્મણજીવનદાસજી, સ્વામી ધનસ્વામચરણદાસજી, સ્વામી કૃષ્ણવલ્લભદાસજી, સ્વામી દેવપ્રસાદદાસજી, પુ. હરિજીવનદાસજી, ચિતારા હરિપ્રસાદદાસજી, સ્વામી કૃષ્ણસ્વરૂપદાસજી, (બામણોલીવાળા) શાસ્ત્રી હરિસુકુન્દદાસજી, શાસ્ત્રી નારાયણપ્રસાદદાસજી, (બાલકૃષ્ણદાસના) પુ. ભગવાનદાસજી, શા. બળરામદાસજી, સ્વામી માનજીવનદાસજી, ચિતારા સ્વામી નારાયણ ચરણદાસજી, શા. હરિકૃષ્ણદાસજી, સાધુ સ્વામી પુરાતનદાસજી, સ્વામી નરનારાયણદાસજી

(કલોતવાળા) પુ. વાસુદેવચરણદાસજી, પુ. શ્રી યોગેશ્વરદાસજી, શાસ્ત્રી વિનાયકજીવનદાસજી, પુ. મુકુંદજીવનદાસજી, પુ. કૃષ્ણપ્રિયદાસજી, શાસ્ત્રી મોપાલચરણદાસજી, ચિતારાવાળા મંદના (મુળી) જેમને સ્વામિનારાયણ મહંત નીચા હતા) સદરફ રવાના હુણીનીવડાસજી. (મુળીમંદિરના) મહંત હતા) શાસ્ત્રી દેવચરણદાસજી (મુળી) પુ. પુરુષોત્તમ ચરણદાસજી (મુળી) પુ. નારાયણપ્રસાદદાસજી બંડારી ત્યાંથી વલ્લભદાસજી વિગેરે મુળીના સંતો પાળા આત્મારામ ભક્ત (કે જે કમ્પીટીના મેંબર હતા) કેચર ભક્ત (મહારાજવાળા) હલ સેવક) ધના ભક્ત-વજેરામભક્ત, લલ્લુભક્ત, નારાયણભક્ત, વીગેરે ઘણા હતા. આ બધાની સહીઓ નથી. વળી જીજ્ઞાસી મહંત કે સાધુ પાળાઓની સહીઓ નથી. વડતાલના સાધુ પાળાઓને તો બહુ દૂર રાખ્યા છે. નામ પણ લીધું નથી આ દ્રષ્ટિએ દેખીએ તો પોલમંથેલ દેખીતી છે. હવે જો સહીઓના સારી રીતે પુરેપુરો વિચાર કરીએ તો એમ પણ સાબીત થાય કે સહી નહિ કરનારાને બીલકલ બોલાવ્યા જ નહિ હોય અથવા તો એમાં એઓ વિરોધી હતા એમ જણીને નહિ બોલાવ્યા હોય એમ પણ કહી શકાય. મહંતના પક્ષના ત્યાંથી આપણી બહુધા સહીઓ છે કેટલાક તો સેવામાં રહેતા પાળાઓની પણ સહીઓ છે. એક મુળી કડવા સેવક મનજી ભગતની પણ સહી છે સહીઓમાં એકય નોંધએ તેવું નથી એ ચોખ્ખી ખરી વાત છે. આચાર્ય સત્તાના બોગી બનેલા સહીઓ કરનારા પણ ઘણી મુંઝવણમાં પડ્યા હતા. મંદિરમાં મહા સભા ભરીને પૂર્વો પરતું અનુસંધાન રાખીને વાટાઘાટ કરીને સહીઓ લીધી હોત તો મોટું બંગાળું જરૂરથી પડત ખરી રીત પ્રચલિત એ હતી. આ ઉપરથી કહેવું પડે કે આ નિર્ણય એક દેશી એક તરફી આપણી હતો. એટલે સહીઓનો કશો પાવો નથી. ઉપર પ્રમાણે પૂર્વ કે અપર પ્રમાણ કોઈ પ્રસિદ્ધ નથી એમ અમને કહેવાનો અવકાશ મળે છે. અમારે તો પરમ પ્રમાણ આપણી મતિમાન વિચારમાન છે. પૂર્વ પ્રમાણ અને પંચા છતાં દશ વર્ષ સુધી એક પણ કડવાને દીક્ષા આપી નથી. લાંબો સમય વિચારમાં રહેલા અમદાવાદ ના ત્યાંથી આ અમારે પરમ પ્રમાણ છે. આ નવી વાતને નેવે મુકીએ તો પૂર્વોપર પ્રમાણથી શું શિદ્ધ થાય છે? તે સ્વયં નેક શેરો એવી નજી વિનંતિ છે.

મીઠીના પત્રમાં વડતાલવાળાની સહાનુક્રમિત પ્રથમ સેવાની વાત છે. તે લેવા કોઈ સાધુઓ આપ્યા નહિ. નંદુભાઈ પણ વડતાલ વાળા ત્યાંથી દરથી વંદુ કરી ગયા. તે પછી પાળા આત્મારામ તથા કડવા કોમના ખેતસી ભક્ત કડવાના કુલ મુખત્યાર બનેલા ઓઘડાબાઈને સાથે લઈને વડતાલ આવેલા. તે વખતે મુખ્ય કોઠારી તરીકે ૨૦૦૦ માં ખુલાલ ભક્ત હતા. તેમણે આજેવાન ત્યાંથી આપણે કોઠારીની ઓઘીસે બોલાવીને વાતચિત કરતાં કડવાઓને દીક્ષા આપવાની બાબતમાં કોઈ સંમત થયા નહિ આત્મારામ ભક્તે બહુ જીનો સંબંધ જણાવીને આગ્રહ કહેલો પણ તેમણે સ્પષ્ટતા કહેલી. કારણકે પૂર્વે જાહેર ત્યાંથી આપણે ઘણા કરારને અને બીજી જીનો બધી બાબતને મુ. કો. મુકુ ગોરધન બાઈના સમાગમથી તેઓ જાણતા હતા. અને અમદાવાદગાદીએ પૂર્વ આચાર્યપરંપરાથી કરાતા પ્રયોગ વિરોધને જાણતા હતા અને આ વિરોધ તેમણે જ પકડાવ્યો હતો એમ પણ જાણતા હતા એટલેથી એ વાત અટકી મઈ હતી. આ

ખાતરનું અનુસંધાન મૂળ દેવતા. જેના જ બળાનું છે.

વળી હું સં. ૧૯૨૨ માં શ્રી સ્વરૂપાનંદ-મહારાજની અતિશય સ્વચ્છ અને કિપર-બુજ આવેશો. આપણી પણ બહુ સાધુ પાળાઓ સાથે સ્પર્શરૂપે. ત્યારે સાધુ દીક્ષાની વાત જાણી બહુને કહેલી. તે તે કાંઈક તરીકેનું પણ છે તે જાણ છે મંદિરની સેવા સાચી થાય છે. વિગેરે કહેવામાં છે. કહેવામાં છે. વળતે તે કહેવામાં છે. આપવામાં આવેલી. વિશેષ પ્રસન્નિત હોય તેમ જ બહુવામાં આવેલું. મારી સમક્ષે, ધરમશી બાગત વિગેરે પાળા હતા અને અમદાવાદના પાળા સેવકો પણ તેના લેખની પ્રાપ્તિ કરવાઓ. સ્વર્ગ જીવે. એવારવામાં આવતી એ પણ ત્યાજીબની વાત છે.

ઉપર સવિશેષ વર્ણવ્યા પ્રમાણે સંપ્રદાયની પ્રથા રીવાજ અને કારણને ધરેપુરે બાધ બાધો બંધ આવે છે. એમાં હવે લંબેલેલ સંશય રહેતો નથી. આગળ પાછળ ચએલા કરારને તો તેથી સંપૂર્ણ બાધ આવે છે વધારા માત્રથી નિર્બંધપણુ આવી જતું નથી. ઉપરનું થયું જેવે. તેમાં ન્યાય પ્રમાણુ હોય. કિષ્ટાચાર વિગેરે સાધક જેવે. પૂર્વે અમદાવાદ અને વડતાલ ગાદીનાં ત્યાગીઓ વચ્ચે સહપક્ષિ બોજન વ્યવહારમાં બહુ-લાંબુ બેઠાણ પડેલું તેનું મનઃપાન અપૂર્વ એકતા સાધીને એ ૧૯૫૨માં થયેલું તે વખતે લેખિત કરનાર પ્રએલો (પાછળનો કરાવ કોષ ઉપલબ્ધ નથી) તેને મુસદ્દો ધડતારા અમદાવાદના જ ત્યાગીઓ જણાય છે. લેખક સાચી નારાયણ મુનિદાસજી નામીકિત અજેસર વૃદ્ધ હતા. તેના આરમ્ભમાં ત્રણ વજીને દીક્ષા આપવાનું જે શ્રીહરિવચન (સ. છ. પ્ર. ૪) દીક્ષા વિધિમાં તેનું અનુસંધાન લેવામાં આવ્યું છે કહી રહેતા દીક્ષા ન આપવી તે પણ નામવાર ૧૭ ગણતરી છે. "એ આદિ ઉત્તરતી જાતના પુરુષને દીક્ષા ન આપવી" એમ લખીને બીજી ઉતરતી જાતનો પણ સંમત આદિપત્થી કર્યો છે. આ કોષને દીક્ષા આપવાનાર પુરુ અને લેનાર શિષ્ય બન્નેને પતિવહાર કરવાની શિક્ષાપણુ દેવાની છે. કરાર નીચે અમદાવાદના સ્વામી નિર્ણયજીવનદાસજી કરવાની. મુદ્દાલજીવનદાસજી વિગેરે અમદાવાદના ૨૫ અજેસર ત્યાગીઓની નરાજી છે.

કચ્છી જતા કચ્છીઓ અને લેવા પાટકાને પકિતવ્યવહાર સંપ્રદાયના સંસ્કારવચી અને તે પૂરતી પણ ન હતો. તે અધ્યાપિકથી પણ નથી. અને તે કરવા કોમના-કેહને પણ સાધુ દીક્ષા મેલના સ્વધા વપાક નથી. બુજ મંદિરમાં પરંપરાથી જ સાધુ થતા અને અત્યારે શત-કિપરના છે તે બધાજ લેવા કચ્છીઓએ. આ અવખત દેશમાં અને અમદાવાદ જાતમાં પ્રસિદ્ધ છે. એનું અર કારણ તો બુજ દેશના જાતજોતો જાણી શકે. બીજા દર દેશના અવરિખિત જાનો જાણી શકે નહિ. સહવાસી વિલાનાતિ સહવાસિનિવેષિતસ્ય એવું જદ કથન છે. કચ્છી-કચ્છાએને સાધુદીક્ષા નહિ આપવાનું આ એક કારણ પ્રબળ છે. જાને વચ્ચે પકિતવ્યવહાર પેદીઓ-જાત નથી. એનું કારણ એ છે કે આ લોકોના પૂર્વે પીરાણા ધર્મમાં અનુસંગવાળા થયા હતા. આ ધર્મમાં કેટલાંક આચારી મળેલા છે. એ ધર્મ કોષ હિંદુએ નહિ પણ જવને હિંદુઓને વડસાવવા-ચલાવે હતા તેનાં સ્થાનો કચ્છી-જાનોમાં છે. તેમાં તે ધર્મના આદિતો બેગાબજો

છે અને તેમના પીરો હોય છે અને એમના અધિત સયેલા. આદિતો સર્વે એમ પકિતો જરે છે કોમ એમ માને છે કે પીરાણા ધર્મને પાળે તો પણ વિપ્રાદિ જાતિઓ અને વિદ વચ્ચે જોડ થતા નથી. એ વાત કોમને જો કોને જેવો ગમ નયો પાણીમાં તે જોડ થતા નથી પણ કોરો રહે. પણ તે તરફ એમના જેવો દારવાત્મક વાત બાકી છે. તે તો અર્થાનુસંગનું વિખત અસ્તિત્વજ ન રહે.

આ પ્રસંગે આ પણ એક વાત બાજુના જેવી નિવેદનાય છે પૂર્વ પાતલિયામાં ફેબ્રુઆરી ૧૯૫૨માં કેટલાક લેવા પાટીદારોએ પીરાણા ધર્મની સ્વીકાર કરવાથી તેમને નાત બહાર કરેલા અને તેમની સાંઘેનો રોટી ભેટી વિગેરે વ્યવહાર બંધ કરેલો પછી તે લોકો કંઠાળી જતાં-રોટી લેવા પાટીદારની સાંઘિને શરૂએ આપ્યા નાતના અગ્રેવાનેમને મોટા દંડ ભરાવી પીરાણા ધર્મનો સર્વથા ત્યાગ કરવાની શરૂતે તેમને નાતમાં લેવા. નાતમાં આવ્યા પછી જો તે ધર્મનું કંઈ પણ ચિન્હ રાખે તો ફરીથી નાત બહાર કરવા એવી શરૂત કરેલી આ શરૂત એક ઇતિહાસથી પીરાણા ધર્મ એ હિંદુ ધર્મ નથી પણ જવને ધર્મ છે એ સાબિત થાય છે અને એ કારણથી જ પીરાણા ધર્મ નાતમાં પ્રત્યે કોશ અને મુગ બીજા હિંદુ ધર્મવાળાઓને રહે છે આ વસ્તુ પણ એક જાણના જેવી છે-અપ્પા નનાવો તો બહુધા બન્યા છે.

મિત્ર સિતામણી. પ્ર. ૫૬ માં "પીરાણાની પીરાણ વેરાની. તેના નેતને અ-કો પહેલવી પછી મતિયાં મળ્યા સહુ આવી, રોઈ કાકાની અલકી મુકાવી" એવી વાત બાજુને ગાળે પધાર્યા ત્યારે કરી છે. હરિચરિત્રામૃતસાગર પુ. ૧૨ તરજ પૃષ્ઠમાં એનો વિસ્તાર છે. એમાં શાહરિએ એવો ઉપદેશ આપ્યો છે કે-"તમે પાટીદારો મંદિરે પીરાણા ધર્મને માનો છે. તે હિંદુનાથી કેમકે એ ધર્મ તો જવનેનું રાહ (માર્ગ) છે એમાં એમની જગવામાં ફેર નાખીને તેની આનખ પૂળ કરવામાં આવે છે તેમાં અપૂર્વ બોધિતને માને છે મતિને માનતા નથી એના મોટારાને કાંકા કહે છે વિગેરે" એ જગ વાતમાં મુદ્દક આચારવાળો છે એમ શ્રીહરિએ વર્ણવ્યું છે. આ ધર્મ માં આદિતોને અવતરેલા હિંદુ ધર્મ જેવો નથી પૃથક છે તે બન્ને ધર્મ વચ્ચે ઘણું જ અંતર રહીને વળતું છે-જવન ધર્મના સંસર્ગને લીધે એ કોમને અબહય પકવાનન થાવી છે. જવનના અબહ આચારવાળા શેખ લોકો કહેવાય છે તે કેટલાક દેરા હજાર વિગેરે પણ જાઓમાં છે આ લોકોમાં કિમિત જવનનો આચાર પૂર્વે હતો તે બહુ વર્ષોથી ઠાંડી દીધા છે અને સત્સંગીઓ પણ શ્રીજના વંખતથી વતે છે. તેમને સાધુ દીક્ષા અધારિ અધાર નથી દીક્ષામાં વચ્ચે માન્યા છે. એવી તો બીજી ઘણી કોમા છે તેમને દીક્ષા આપવાને પ્રતિબંધ પ્રચલિત છે. જે ૧૭ કોમને દીક્ષા નહિ આપવાનો કરાર છે તેમાં કોમમાં જવનધર્મનો સંપર્ક નથી અને અત્યારે પણ જણાતો નથી. એ લોકોનું અપકર અન્ય તે લેવાનું છે અને તેઓને ભકત તરીકે મંદિરમાં રખાય છે. પરંતુ સાધુ દીક્ષા આપવામાં આવતી નથી. એમાં કરારજ મુખ્ય કારણ છે. પૂર્વકાળથી જવન ધર્મના અંદરથી સંસર્ગ વાળા હોવાથી અગ્રાજ પકવાનન ગણાતી એ કોમને સાધુ દીક્ષા આપવામાં આવે તો પછી

[illegible]

હાતુમિચ્છતું એમ પણ છે. ત્રણ ચાર કચ્છી કડવામેને વેશ: સ્વાધ્યાસ
વિશેષ થયે છે અને કવિબોધમાં થવા કરશે. તેનો વિચાર એમને કરવાને
સાધુ કરવાથી શરિદ્ર્ય મટવાનું નથી. સાધુએની તાંબુતો રહેવાની જ છે. ત્રીજા અવાકને
વેશમાં ત્રણ કરવાથી બીજા યોગ્યો હોસથી ખસી નવ તો ઉપર ને ને

૧૬. વડવાળાવાળા મોઢ્યામણવાળા અને મણીનગરવાળા વિગેરે અને તે આ પ્ર-
કે પ્રથમ વિવાહ માન્યા છે છતાં તેઓ પણ કોઈ સંપ્રદાય કરતાં નથી. તેઓ
આશા હોય કે આશ્રિતોમાં અવગમે થવાના બધા હોય કે તે તમારા જેવા
જવાની આશ હોય કે ગમે તે અવસય કારણ હોય આજ માનતા નથી તેને
કરવા માગતા નથી તેને સંપ્રદાયરથો કરવા મંડ્યા છે એ એક અપ્રકૃષ્ટ

અરુ બુદ્ધિ જોડે લગાડીને કહીએ તો આચાર્યોએ પાસથી પંચાત ના પાડે રહેવું ન હતું. કોઈ સુદિદાના નહિ મળ્યો હોય એમ જણાય છે. આ તો ત્યજ્ય મેનને સવાલ જુદો હતો. જાતિનો સંગ્રહ જાતિજ કરી શરૂ. અને તેજના આચાર્યોએ જાતિનો જાતિના સર્વથી જુદા છે તેમની પંચાત કાંઈ ત્યાગીઓ કદાચ કરવા નહીં તેમ આચાર્યોએ સાધુ કોમની પંચાત ન કરવી જોઈએ નાનનો પ્રશ્ન નાત જા હોય એમ માનીએ જણાવ્યું છે પૂર્વ વદ ત્યાગી શ્રીઓએ પરસ્પર મળીને એકમતે એક જોડા શિક્ષો માર્યો હતો એમ આચાર્યનાએ તેમ કરવાનું હતું. ઉપરની દીર્ઘ દષ્ટિએ જ કાંઈ કરેલો દરાવ પાછો એથી લેવાની માગણી સવિનય કરી છે તે વ્યાજબી ન્યાયના રીવાજ પ્રથા અને ધોરણ મુજબની સત્ય છે.

ખીનું આપની પાસે તો અનેક ઉદાહરણ આપી શકા હશે. કન્ઝર્વેશન ની વિચારણા લેવા મળુમાંથી કડવા કણુઓથી સાથે વર્ષોથી ખાતા નથી અને જીવિત-મરણ વચ્ચેના ના કહે છે આ સહપણિત વિરોધ અનાદિનો આત્મચરિત્ર અને ઐક્યના ઉપર આ એ વાચન રસીઓના પત્રમાં જણાવી છે કન્ઝર્વેશન મનુ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા વિચારે નવાકરના સત્યગી મનુ તરીકે કડવાઓને આમ ત્રણ આપવામાં આવે છે અને તેમાં ના પ્રસંગ ઉપર જાણ કે અને તેમની સંભાવના પણ લેવાઓ જાને કરે છે મનુ મનુ મનુ મનુ મનુ પંક્તિમાં નહિ પણ જુદાજ ભેસાડે છે કડવાઓ પણ સમગ્રકોષમાં જુદા ભેસાડે અને તે આપના અવરોધ અંદાપિ સહભોજનમાં પસંદગી ને સહભોજન ને પસંદગી મનુ વ્યવસ્થા, અભાવની પર છે કોઈ સેળભેળ કરવા જાય તો ઉપરવિતે પણ કાળ કે કન્ઝર્વેશન લેવાઓના આ આચરણને નેઈ જાણીને મુજબના કાઠિયાવાડ ઝાડાવાડ વિગેરેને લેવાઓ એવું પૃથક આચરણ કન્ઝર્વેશન કડવાઓ સાથે કદિ કરે ને અવરોધી શકાય નહીં આ કોમનાને સાધુ દીક્ષા આપે તો તેમની સાથે સહપણિત અવરોધનો પ્રસંગ આવતાં અન્ય કોલાહલ અવરણ થાયજ અને તે ખુલ્લું ખોલે ચાલુજ છે એવી તો અપહિત ગાથાઓ છે કડવાઓને દીક્ષાદાનમાં અધિકાર અપાયા પછી મળીના સતિ કુન્સર વિગેરેને દીક્ષા આપવાની અળવળ કરી રહ્યા છે એમ પણ માંબજી છે આ અંબુ આપને વિચારવાનું છે.

આ અવસરે અવધન આવેલીય બાબત તો સ્વીકૃતિ લેવા છે હવે કલુષીઓના બે બાળકોને સાધુ દીક્ષા આપી તેમનાં નામ નરનારાયણદાસ તથા વ્યાસચરણદાસ છે. તેમના ગુરુ કૃષ્ણચરણદાસ મંગલધારી છે અમદાવાદના પાળાઓમાં બાળગી વિરોધ જેવું જણાયાથી આ મંડળને દુર માંડવી (કચ્છ) મંદીર સદાત નરીકે મુક્યા આ મંદીર કચ્છ દેશમાં આવ્યા છતાં અમદાવાદ તાબામાં છે જુજ મંદીર તાબામાં નથી. આ મંદીરમાં દેવ સેવા વર્ષોથી ક્ષત્રચારીઓ કરતા આવ્યા હતા તેમ જોવામાં આવે તો મંડળના પદમાં માંડવીના દર્શનસ્થોમાં અને આખા નેમ દેશમાં વિદેશી ઉત્પત્તિ થયે તેને તે અધાર્મિક બાદ ને તે મંડળના સાધુઓ નાથે બુદ્ધિના નિર્ણય અધાર્મિક સદાક્રિયા અવધાર રાખના નથી કદાચ જુજ આવે તો ગુદા જમણના વિવેક રાખે છે પણ સેજભેજ થવા દેતા નથી.

અમારા વિરોધી હરાવ આચાર્યશ્રી અને મહંતશાસ્ત્રી ઉપર મોકલાવ્યા પછી પણ તેનો અનાદર કરીને ચુડસે બરાછાને બીજા બે કલ્યાણને સાધુ બનાવ્યા છે તેમાં એક સાધુ ઉત્તમપ્રિયદાસ માંડવીના મહંતના મંડળમાં રહ્યા છે એટલે તેમના મંડળમાં ત્રણ સાધુઓ થયા બીજા બેકિતપ્રિયદાસ નામના સાધુ તે શાસ્ત્રી કૃષ્ણચરણદાસજીના મંડળમાં રહ્યા છે એક સાધુ અમદાવાદના મહંતશાસ્ત્રી હરીસ્વરપદાસના મંડળમાં નવા થયા છે એમ તાળુ સાંભળ્યું છે આ જે નવા સાધુઓ ક્યાં છે તે જુજના સાધુઓને અને કચ્છના લેવા કલુષીઓને અને બીજા તેમના મળતીઓને પાછા પાડીને પોતાનું મન ધાધુ પાર પાડવા ચરમશ્રી ક્યાં છે ખરી રીતે નહીં તેમાં કડવાઓએ તન મન ધનને વ્યવ બદુ બદેમતથી ક્યો છે. આ આચાર્યશ્રી કચ્છમાં વિચર્યા ત્યારે પોતાના ગામેમાં પધરાવીને પચીસેક હજારની ભેટ પાત કરી હતી અને સાદેના સાધુ પાળાઓના પાડુ સેવા સારી કરી હતી પ્રથમ સાધુ બનાવ્યા ત્યારે આચાર્યશ્રીની પૂજા અને ત્યાગીઓને રસોડા ધોતીયાં વિગેરે આપેલું. એમ પણ સાંભળ્યું છે કે બાળકોને સાધુ થવાની કચ્છારવત ન હતી પણ સગા વડાલા દરજ્યાએ પોતાનું માલું કરવા માટે પરાણે કરાવ્યા છે આમાં આવી સમજવાની એ વાત છે કે આ કલુષીઓ કચ્છના રહીશ હોઈને જુજ મંદિરના આશ્રિત છે છતાં જુજના સાધુઓએ ક્યાં કડવાઓને અધાર્મી સાધુ ક્યાં નથી આ એક પ્રત્યક્ષ વિરોધ પ્રચલિત છે આમાં ખરું કારણ શું છે તો બધા અર્થનાદાસ બન્યા એ છે બીજો સાંપ્રદાયિક સદર્થ નથી કડવાઓએ પણ લુપ્તમયેને મુદ્દાનીયાનું । એ નીતિને સારો યોગ ક્યો છે પ્રત્યાર્થોના સદાચરણ અને સ્વાચરણથી પણ વિરહ વર્ધન થવામાં અર્થજ પરમ કારણ છે.

સહ જમણ પકિત બાબતમાં બહુ પસંદો આવે છે તે પણ સમજવાની જરૂર છે. આચારી વિચારી એવા પકિત ભેદ સૂચક શબ્દો સાંકેતિક વપરાતા હતા. સં. ૧૯૬૮માં વડતાલના પાળા કા. રણજીડભક્ત (મોટા) કા. ચતુરભક્ત, કોડારી ધોરીભક્ત અને બીજા છ સાત સાધુઓ જુજની જગ્યાએ ગએલા. જમવાના સમયે કાષ સાધુએ શુદ્ધિભેદ ક્યો. કે. અહીં કચ્છી કડવાઓ સાથે બીજા બધાને જમવા બેસારે છે. પછી

એમણે અમદાવાદના પાળાઓના મોટિરા પેલા ભક્ત વિગેરે કે જે આચાર્ય સાથે હજારો તેમના સેવકો હતા તેમની સાથે વાતચિત થતાં તે બધા જમવા ગયા નહિ. કાંઈક પુછતાં તેમણે કહ્યું કે અમને ગુદા જમવા બેસારો તો જમીએ. પછી પકિત યોગને તેઓને જમવા બેસાર્યા. તે પછીથી ધ. કુ. વામુદેવપ્રસાદજી જુજ પધારી ત્યારે તેમણે અધ્યક્ષત ક્યો કે અમદાવાદના પાળાઓને કડવા ભેજા બેસારવા નહિ. પછીથી તે અધ્યક્ષત અમદાવાદમાં પણ રાખવામાં આવેલો આ બાબતને પૂરક પાળાઓ અધર્મીપ બનેલો અને અનુમતે ને. ગુદા ગુદા પકિતમાં બેસે છે. તેમની જગ્યા બેસવાના પદ્ધ ગુદા ગુદી મુકર કરેલા હોય છે. થાય છે તો ચાર પુરખીયા અને તેર આકા જુજ, પાળા અવધાર નીય અને અવધારીય છે.

વળા સાધુ ક્ષત્રચારીઓની પકિતમાં ક્યાં ન અપતી ઉતરતી જાતને પ્રવેશ થાય તે તેની શુદ્ધિ પણ કરવામાં આવતી. પૂર્વે બન્ને ગાદીના વર્ણોએ વચ્ચે જનાવજા વિગેરે નિમિષ કરીને સહ ભોજનમાં વ્યગ્રવિગ્રહ બહુ વર્ષ સુધી ચાલુ રહ્યો હતા. જાતને વ્યવહારમાં લાંબુ ભંગાણુ અનિચ્છનીય પડ્યું ત્યારે વધોચિત વ્યવહાર વિવેકથી કરતા. ૧૯૫૭માં મારા ગુરુ ધનસ્થામ ચરખદાસ ભેતલપુર અમદાવાદ દર્શને ગયા હતા. ત્યાં વર્ણોને મોકે જમાડવા હતા. આ વખતે હું ગુરુની સાથે હતો સ્વાતુભવની વાત છે, અત્યારે એવા પકિત ભેદ બને એમાં નવાઈ નહિ માનવી. આ બાબત પણ જાણવા જેવી ઉપયોગી છે.

આપશ્રીના પૂજ્યપાદ પિતાશ્રીએ પીરાણા ધર્મમાં પૂર્વે પ્રવિષ્ટ થયેલા તેમણી કચ્છી કડવાઓને પ્રાચલિત અને દેહ શુદ્ધિ કરાવીને સત્સંગી બનાવ્યા હતા. તે દેહની ધરજા સાધુ દીક્ષામાં અધિકાર મેળવવાની હશે અને પ્રયાસ પણ ક્યો હશે. પરંતુ આના વિચક્ષણ આચાર્યશ્રીએ ઉપરના પ્રખ્યાત કારણોને જાણી વિચારીને યાવદાયુષ્ય એકલુ કડવા કલુષીને સાધુ દીક્ષા આપી નથી. તેમના સાક્ષાત પુત્ર આપશ્રી સં. ૧૯૮૨ માં આચાર્યપદે વિરાજ્યા તેમનાં ૨૦૧૨ સુધી (૧૯ વર્ષ સુધી) પિતાદૃત મયોદા પાળી છે. એ મયોદાનો ભંગ કરવાનો અપૂર્વ પ્રસંગ સંગદોષને લીધે આવ્યો છે એથી પાંચ પેઢીથી પ્રચલિત પ્રથા રીવાજ ધોરણ અને પૂર્વી પર કરારને ભંગ કરવાનો અપૂર્વ અપવાદ આપને શિરે પહેલ વહેલો આવ્યો ગણાય સંગદોષનું ફેલું પ્રખળપણું છે તેનો આ પુરતો સુરવે પ્રખ્યાત બન્યો છે. દીક્ષામાં આધિકાર નહિ મળવાથી જુજથી રીક્ષા આવેલા પાળા ભેતલીભક્ત વિગેરે પ્રથમ કોઠારમાં રાખ્યા અને પછી પોતાની હજાર સેવામાં પણ રાખ્યા એને લીધે એમના સંબંધીઓનો સંસર્ગ ચાલુ રહ્યો. એ પરંપરાએ આખી નાત સાથે સંબંધ થવા લાગ્યો બીજા તરફથી પણ સીપારશો ચર્મ છેવટે એમાં દયાવશાત બધાયા બંધનકારી દયાપણ ન કરવી એવી શ્રીજીની આજ્ઞા છે અને એથી કડવાઓને દીક્ષા આપી. એમ ગુણદોષનું સ્થાન સંસર્ગ છે એ નિશ્ચયની વાત છે. આપશ્રીનો સ્વતઃ દોષ ન હતો. હજી સમજેતો સાચ છે. બહુ વખત વીતિ ગયો નથી. તો વડતાલ ગાદીના અગ્રેસર ત્યાગીઓએ માગણી કરી મુજબ આપશ્રીએ કરેલા હરાઈ પાછો ખેંચી લ્યો.

સમગ્ર છે એ સાબીત કે આમાં કોઈએ પૂર્વે નહિ સાબિતી કે નહિ દેખેલી અદ્ભુત વસ્તુ નથી કે જેથી તમાને આશ્ચર્ય ઉપર એ સમગ્ર નહિ. મને આવન આશ્ચર્ય ઉપર છે કે સ્પષ્ટ યાત્રામાં આવી નકામી ચર્ચા કેને માટે અને શા માટે કરતા હશે. વળી સમાધાન દરાવ મોકલી આપવાનો અધિકાર પ્રમુખ મને હોવાથી મથાળે નામ લખવાનું જ નહીં કાવતરું આપ્યું નથી. 'અનુકમનગૃહિતિ પંડિતોજનઃ' એ પત્રિકાવાનુસાર તમારે હિંદુનું દોષાનું સ્વરૂપ સમજી શકો છો કે મારે મારે અને તે દ્વારા તમામ ત્યાગીઓ માટે જ મથાળે નામાભિધાન ન હોવાથી અન્યથા અર્થ થવાનો પણ સંભવ નથી. વડતાનમાં કે સભામાં કે પ્રમુખમાં કે તેમણે કરેલા દરાવમાં કે મોકલવામાં એવું આશ્ચર્ય ઉપજવું નથી એ સારું છે. આચાર્યશ્રીના (૧) પેરેગ્રાફનું અને તમારા પત્રના ૧ પેરેગ્રાફનું લખાણ એકજ અર્થવાચું છે. કશો વિશેષ નથી. આ ઉપરથી એમ જણાવ છે કે — તમેએ સ્પષ્ટદિશી લખવું નથી પણ કોઈ એકજ જાતના નટખટી ખટખટી લટપટી વધીએ વગર કોઈએ લખી આપ્યું જણાય છે. મથાળે “શ્રીહરિજી” એવા એક મંડળને દેશમાં મંગળ માટે લખ્યો છે એ ઉપરથી નામનિર્દેશ વિના પણ એમનું જોળખાણ જણાઈ આવે છે.

Δ/૨) પેરેગ્રાફમાં—“અમદાવાદ દેશના ત્યાગીઓની દીક્ષા બાબતમાં વડતાલ દેશમાં ત્યાગીઓએ જે સત્ ઉઠાવી સભામાં દરાવ કર્યો તે કરવાનો તેમને અધિકાર કે હક છે કે કેમ ? તે પણ વિવેચન છે. કેમકે આ બધું કામ ધર્મધુરંધર આચાર્ય મહારાજશ્રીએ જ દેવ તેમના અધિકારમાં હસ્તગત કરેલા તે ત્યાગીઓનું જીવણ નથી કારણકે કંઈના કડવા કાળુખીઓના દોષને નિજીય બને આચાર્ય મહારાજશ્રીઓએ સહમત થઈને કરેલો છે તે આપણને શિરસાવન હોવા જોઈએ વળી મનુકુર નિજીય અમારા દેશના અગ્રગણ્ય ત્યાગી સમરને મળીને કરેલો છે તો તે નિજીય તરફ અનાદર કે અજીગમે આપને બતાવવા જેટલો નહિ.”

એમ સંપ્રદાયના મળ પ્રવચન રૂપે પ્રવચક ત્યાગીઓની સ્થાપિત નિશ્ચિત સત્તાને સંકુચેદિને એકલા આચાર્યની સત્તા ઉપર આરોહાર મુકીને આચાર્ય દત્ત મન્ત્રપદની સાક્ષીકતા કરી છે.

દીક્ષાદાનમાં આચાર્યશ્રીનીજ સત્તા હોઈને દેશ વિભાગના લેખ પ્રમાણે પોતાપોતાના દેશના મનુષ્યને દીક્ષા આપે એમાં આ વિવાદ જ નથી. એમાં હસ્તક્ષેપ કરવાનો કોઈને અધિકાર નથી. પરંતુ દીક્ષામાં શાસ્ત્રી કે વૃદ્ધગૃહ પરંપરાથી અયોગ્ય ગણેલાઓને તેમજ એક બીજાના દેશનાને દીક્ષા આપવામાં તો વિવાદને સ્થાન છે. આ વાત સત્સંગિજીવન તથા દેશ વિભાગ લેખથી સાબીત છે. વડતાલથી જુદા પડેલા ડબાણ વાળાને તમારી ગાદીના આચાર્ય દેશવપ્રસાદજીએ અને પુરુષોત્તમપ્રસાદજીએ બહુ વર્ષ સુધી દીક્ષા આપેલી એ વડતાલ ગાદીના આચાર્યશ્રી વિહારિલાલજીના ખુદ અધિકારમાં હસ્તક્ષેપ વિક્ષેપકર્તા કર્યો છે. એ વૃદ્ધો જાણે છે. પૂર્વે ન ખપતી ઉતરતી જાનને અમદાવાદ વાળાઓએ સાધું કરવાથી તેમાં વડતાલગાદીના ત્યાગીઓએ વિરોધ કર્યો હતો. અને

તેના પરિણામે બહુ વર્ષ સુધી સદર્પકિત ચર્ચાને બંધ કરેલો એટલે આ વિનંત હસ્તક્ષેપતા વિમનસ્વરૂપ પ્રથમથી ચાલે આવે છે. તેનું આવેલું વર્ણન અને અર્થ ત્યાગીઓ વચ્ચે ઘસેલા કરારમાં સંકિર્ત છે. જેની તરફ મુદ્દિક આપને મોકલી આપી હતી.

આચાર્યના દીક્ષા આપવાના અધિકારમાં હસ્તક્ષેપ નથી પરંતુ બે દીક્ષાના અનુધિકારીને દીક્ષા આપે તો તેની સાથે પદવિનાશ થાય આવે છે એજ વાત મને વિની કારણ છે. તે આજત કદાચ એક નવનું નહિ દીક્ષા આપીને પાતન એસારવા તે વિના અન્ય વણને સાધુ દીક્ષા ન દેવી તે પંચાનમાં એસારવા.” આ ઉત્તરથી જાનના પુરુષને સાધુ ન કરવા. જે કરાવે તેને પાંચમા પરમહંમના સ્થાન મુકીદી છે વચનકોટી છે. અને બે કોઈ જાણે અજાણે ઉપર લખેલો (૧૬) માંદોગી કરાવે તો તે સાધુને ધોળાં પહેરાવવાં ને સાધુ કમવતરને પ્રાથશ્રિત કરાવી પંચામાં એસારવો.” ઇત્યાદી શુદ્ધ શબ્દોમાં અનુસૂત જાણ્યું છે. બે આવે. અધિકાર ન હોય તો અમદાવાદ દેશના ત્યાગીઓએ વડતાલના ત્યાગીઓને પૂછીનેજ કરવાનો દરાવ કેમ કરેલો. અને આચાર્ય પણ વડતાલના આચાર્યની સમિતિ મેળવવાનો અપૂર્વ પ્રયત્ન પ્રયાસ આ માટે કર્યો? એ બધું વિચારણીય બાબત છે. બે કે દીક્ષા દાનમાં આચાર્યને અધિકાર છે. પરંતુ પકિત વ્યવહારમાં તો ત્યાગીઓને જ અધિકાર છે. અને ત્યાગીઓએ કરેલા પકિત બંધારણનું બંધાઈ સ્વચાલું છે. વળી દીક્ષામાં ત્યાગીઓને ખીલકૂલ અધિકાર નથી એમ નથી દીક્ષા વિધિમાં “સ્વાશ્રિતેન સઃ” એમ જાનના આશ્રિત ત્યાગીની સન્નિધિ દીક્ષામાં જણાવી છે. આ પણ એમ સૂઝેલા ત્યાગી અધિકારને છે. એ રીતે આચાર્ય આપતી દીક્ષામાં ત્યાગીઓએ હસ્તક્ષેપ કર્યો અનેક દાખા છે. એટલે આવી બાબતમાં હસ્તક્ષેપને દુષણરૂપ નહિ. પણ જીવણ ઉપર માનવું.

કચ્છી કડવાઓને દીક્ષા આપવાનો દરાવ જાનને આચાર્યોએ સહમત કરેલો છે ઉપરથી તેનું પ્રમાણ નિર્માણ સાધી શકાય નહિ. અયોગ્યપ્રસાદજી આચાર્યના આરંભીને વર્તમાન આચાર્યની અર્થી અવસ્થા પશ્ચાત તે સામે પ્રયત્ન વિરોધે જેને અને ત્યાગીઓએ ચાલું રાખ્યા છે. અને એમાં જાણી જાહેરમાં જાણી છે. સીકાને પુર્વાચાર્ય પાકિત સિષ્ટાચાર પાછળનાએ જાહેરમાં ઉઠાવીને પણ જરૂરી પાળવાને. જે પ્રમાણ પ્રતિપન્ન હોય તો શિરસા વંચ થાય, નહિ તો કાવ. વચન સનથી નહિ અને અને બિંબ પણ થાય. દીક્ષામાં આચાર્યને અધિકાર અમાયો છે. તે વ્યવસ્થિત મર્યાદિત બંધારણીય છે. પરમેશ્વરી સત્તાબ્યારે વ્યવસ્થિત મર્યાદિત છે. તો ત્યાગીઓએ તે વાત જાણી કરવી? અધિકારને ઉલ્લેખે તો અસ્તાદિ બેવાપણ શિક્ષાને પાત્ર દ્રવ્ય ઉપ થાય એ અનાદિની રીત છે. એને તો અધિકારનો મદ ઉલ્લેખલતા કહેવી પડે. અમદાવાદના સામાન્ય સ્વરૂપ ત્યાગીઓએ મળીને કરેલો નિજીય, રીવાજ પ્રથા ધોરણ અને પરંપર મળીને કરેલા કરારને બાંધ કરી હોવાથી અને વડતાલગાદીના ત્યાગીઓને પ્રુષ્ઠા વિના આપણુદા સત્તાથી કરેલો હોવાથી તે તરફ વડતાલ ગાદીના ત્યાગીઓને અનાદર કે અજીગમે બતાવવાનો અધિકાર કે હક સંપૂર્ણ છે. પૂર્વે એવા બનાવો બહુ જાનના

છે. અમદાવાદના આચાર્યશ્રી અને ત્યાગીઓએ દોષા બાબતમાં આપણને જે હુકમી સત્તા વડતાલના ત્યાગીઓ ઉપર વડતાલકારથી કોઈ બેસારવાનો આધિકાર કે હક નથી. જેથી તે અનાદર અને અણગમના પાત્ર થાય તે સત્ય થટના છે. સામાને અનાદર કે અણગમો ઉપર એવું કામ કરવું છે અને અનાદર કે અણગમો ન કરવાનો ઉપદેશ કરવો એ કોના ધરતી રીત? પોતાને બીજાના અધિકારમાં હસ્તક્ષેપ કરવો છે અને બીજાને ના કહેતી છે કે મારા અધિકાર? જેમાં આપણે હક કે અધિકાર કેવો છે તે પુછીને જ કામ કરવાનું હોય તેમાં તેને પુછ્યા વિના એકલાએ પામ કરી નેવું અને પછી અધિકાર અનાધિકારની ચર્ચા કરવી એ શું વિષમ થાય તથા વડતાલના ત્યાગીઓને પુછીને દોષા આપવામાં આવત તમે અને તમારા ત્યાગી શ્રદ્ધા પક્ષી વર્ગીથી ઉભા રહે કરતા આપ્યા છે અને એમ કરીને કડવાઓને દોષા તરફ આપવામાં વર્ગીથી બચાવ કરતા આપ્યા છે એવા વડતાલવાળાને વિવેક ખાતર પણ પુછવા વિના છાની રીતે દોષાદાનનો નિર્ણય એકલાએ કરી લીધો એ શું બે હુકમી ન કહેવાય? અને એથી અનાદર કે અણગમો શું ન થાય? એ વિચારી જુવો.

વળી બે અન્ને માદીઓ વચ્ચે સહ પંક્તિવ્યવહાર ન હોય તો કશી વિશેષ કારી પડ્યાત ન આવે. એક બીજાના દેશમાં સર્વ રીતે સર્વકોઈ સ્વતંત્ર રહી શકે તેમ છે. દેશ આચાર્ય, દેવ, ત્યાગીઓ, હરિભક્તો, મંદિરાદિ ભીક્ષુ. તેના અંગના વર્તવર, તત્વજ્ઞાન, આચાર, વિચાર, વિગેરે બહુધા બાબતો ધર મૂળથી જુદી જ છે. એક પંક્તિવ્યવહારમાં મળતાપણુ પ્રથમથી રાખ્યું છે એજ વિશેષનું મૂળ છે. માટે પંક્તિ વ્યવહાર સાચવવો હશે. તો વડતાલ માદીના ત્યાગીઓનો અધિકાર કે હક અવશ્ય રાખવો પડશે. અને પૂર્વ શ્રદ્ધાએ જેહમત ઉઠાવીને પણ રાખ્યો છે, એથી ઉભાગડ ચલાવાશે નહિ.

ત્યાગી તરીકેની એક નાત અન્ને ગાદી વચ્ચે અંગના હોવાથી તેના સંબંધે અધિકાર ધોરણ, રીતજ અને કૃતક્રમને અવશ્ય પાળવાજ પડશે. એમાં અધિકાર અનાધિકારની ચર્ચા નહામી છે.

તમેને આચાર્યશ્રીએ મહંત બનાવ્યા હોવાથી તેમની એકની જ સ્વતંત્ર સત્તાને જે તે કામમાં આગળ ધરો એ સહજ છે. પરંતુ એ સત્તા કેવી અધારણીય બ્યવસ્થિત મર્યાદિત છે. તે તરફ પણ ધ્યાન આપવાનું રહે છે. “કીલોત્પાદીવ વાત્તર:” એની પેઠે સ્વતંત્ર સત્તાતો સ્વાનર્થદાથી હોઈને ત્યાગ્ય છે. આ સંપ્રદાય ત્યાગી સ્વલક હોઈને તેમજ પોતાની સત્તા હપ્તદેવશ્રીજીની હપ્તજાનુસાર આચાર્યોને સમર્પેલી છે માટે તેમની પણ સત્તા બ્યવસ્થિત છે. ત્યાગી પંચને પુછીને સાંપ્રદાયિક કાર્ય કરવું એવી શ્રીજીએ આજ્ઞા પણ કરેલી છે. અને અમદાવાદ વચ્ચનામત ઠમાં “અને એ અશોધવાવાસી તો બહુ વિચારી છે માટે કોઈક કપટી હશે તો એમને હેતરી નશે તે સાચું એમને કોઈક કાર્યનો આદર કરવો હોય ત્યારે મોટેરા પરમહંસ તથા મોટેરા સત્સંગી શુદ્ધ્ય તેમને પુછીને તે કામ કરવા દેવું પણ કોઈક એક જણાને કહેવે કરવા દેવું” નહીં આ શ્રીજી વચને ઉપર અમદાવાદવાળાએ આસ લક્ષ આપવાનો છે.

ગુરૂની આજ્ઞા પાળવાનું કહે છે. તેમ કેટલીક વિચાર બાબતમાં ન પાળવાનું પણ વચનામત (લોવાઈ) કહે છે. વળી મુરૂના વચનને પાછું ડેલવાની મુક્તિ પણ આદરેલિ (સા. ન.) વચનામતમાં બતાવી છે. વળી ધનાદિમદથી અવિરુદ્ધ કાર્ય અધારણે તરફ બાબતોમાં મારો મુકીને અરુણે મારો જનારા ગુરૂનો પણ ત્યાગ કરવાનું વિધાન પણ બતાવેલું છે. તે આચાર્ય લક્ષ્મીપ્રસાદજી માટે બન્યું છે માટે આ સાદિત્ય પણ લક્ષમાં

આચાર્ય કરેલા કાર્યમાં હસ્તક્ષેપ કરવાની અમને ના કહેા છે. પણ પૂર્વ અને અત્યારે પણ ત્યાગીઓ તરફથી હસ્તક્ષેપો, પાદપ્રક્ષેપ પદ્યવતના પારાવાર થયા છે. તે કોર્ટમાં થયેલા અનેક કેસોમાં સુપ્રસિદ્ધ છે. એ કેસો આચાર્યની સત્તા બોલી કરવા માટે ને સમાજની સત્તા વધારવા માટેના છે.

હાલમાં હાલિક મહંત પદે રહેલા તમેએ આચાર્યની સ્વતંત્ર સત્તાને આગળ ધરીને વડતાલના ત્યાગીઓને દબાવીને દબડાઓ છે તે રથાને નથી. વડતાલના આચાર્યની સંમતિ કેવા છળ-કપટથી કેવા સંજોગોમાં લીધી છે. તેનો એક એક પેરેમાદી પ્રથક જણાવીશુ. ત્યારે સમજાશે કે એની ઉપર કશો આધાર રાખવા જેવો નથી.

વળી અમારા હીક દરાવને જેહમત ઉઠાવીને કર્યાનું કહેા છે. તે હીક નથી. જેમાં મુળથી શિષ્ટાચાર પ્રથા કે ધોરણ પ્રમાણ નથી એવી સાવ ખેડી દોષા બાબતને દહ કરવા માટે આપે પ્રથમ જેહમત અકારણ્ય ઉપર ઉઠાવી છે. તો વડતાલવાળા ને પણ સત્ય વસ્તુના સમર્થન માટે જેહમત કેમ ઉઠાવવી ન પડે? એ જેહમત પણ આરેજ અમને ઉઠાવરાવી છે. જેહમતમાં દોષ કહેતા હો તો તે તમારો જ પ્રથમ છે. સત્ય વસ્તુના સમર્થનમાં જેહમત ઉઠાવવી પડતી નથી. “સત્યમેવ જયતિ” એવું કવિ વાક્ય છે. અસત્ય વસ્તુના સમર્થનમાં જ જેહમત ઉઠાવવી પડે છે. એ લોક પ્રસિદ્ધ છે. અતિઆચારને જેહમત કહે છે.

વળી એક વાત આ પ્રસંગે પ્રતિબંધી તરીકે કહેવી હીક છે. અમદાવાદમાં બે પક્ષો બહુ પહેલેથી પ્રચલિત છે. તેમાં તમે આચાર્ય પક્ષની સામેના પક્ષમાં મહાવો છો. તેથી આચાર્ય સામે થવાના અનેક પ્રસંગો અપરિહાર્ય આવ્યા હશે. તેમાં તેમની આજ્ઞા શિરસા વંચ થઈ નહીં હશે. એટલું જ નહિ પણ ત્રણ કરણથી નિંબ અને બિંબ પણ થવાના પ્રસંગ આવ્યો હશે. અને તેથી આચાર્ય અધિકારમાં હસ્તક્ષેપ પણ ત્યાગીઓને દુષણરૂપ કરવો પડ્યો હશે. અને ત્યાગીઓએ જેમા મળાને કરેલા દરાવમાં અનાદર કે અણગમો કરવાના બહુ પ્રસંગો આવ્યા હશે. જે રેશનીંગની બાબતમાં તાબે છે. તે રેશનીંગની બાબતમાં કોર્ટમાં ગયેલા કેસમાં પ્રસિદ્ધ છે. આ બધી બાબત ઇતિહાસ અને આલેખેલી છે. એવું વિવચન કરીએ તો અપ્રકૃત થાય. જેથી કરતા નથી માટે જે જેમાએ જે અમને અપકૃત ઉપદેશ આપ્યો, તે “પરોપદેશે પાંખિલ્ય” જેવો અસર કરનાર ન થાય.

આ પેરેગ્રાફના અંતમાં 'વળી મનુષ્ય' નિર્ણય અમારા દેશના અગ્રગણ્ય ત્યાગી સમક્ષે મળીને કરેલો છે, જે કથન તદ્દન અસત્ય છે. ત્યાગીઓ સમક્ષે હતા નહિ. અને જે હતા તે ખરા અગ્રગણ્ય ન હતા. અને વળી અમારા વડતાલ માદીના ત્યાગીઓનું તો સ્વત્વ કાઢી નાખ્યું છે, એવા એક તરફ એક દેશી નિર્ણય તરફ અનાદર કે અણગમો થવો જ જોઈએ. આચાર્યની અનાદર અને અગમણી કરેલો એક તરફ વિરોધી દરાવ એ કાંઈ મધ્યર આત્મા નથી. કે જેના અનાદરને પાત્ર ન થાય.

૩ પેરેગ્રાફમાં આ નિષ્ણા પ્રકરણના સંબંધમાં પ્રમાણપત્રો-પત્ર વ્યવહારો વગેરેની વ્યવસ્થિત કાલ્પ અમારી પાસે છે. તો તમારે અથવા મને તે કાંઈ ત્યાગીને આત્મ સંતોષ આપતર જેવી હોય તો અત્રે આવીને જોઈ જવી. એમ અપ્રમાણ પ્રમાણો અને અપ્રમાણ પત્રો અને પત્ર વ્યવહારની કાલ્પ ઉપર જ સ્વાર્થ સિદ્ધિમાં સઘળા આધાર રાખ્યો છે.

૪ કચ્છી કડવાઓને દિક્ષા આપવાના પ્રકરણ સંબંધમાં પ્રમાણપત્રો તથા પત્ર વ્યવહાર વિગેરેની કાલ્પ જોઈ જવાની જણાવે છે. તે જો કડવાઓએ તન-મન-અને ધનના પ્રયાસથી મેળવેલાં સંદર્શિતો. પંડિત પ્રમાણપત્રો, નોટિસ અને અમારા આચાર્ય શ્રીની વિધિ વિનાની સંમતિ, અને ભજના સાધુઓની અર્પદગ્ધ સંમતિ કડવાઓની અનુકરણોથી વિનંતી અને અમુક મળના શેડા અમદાવાદના ત્યાગીઓની અપૂર્ણ સંમતિ વિગેરે હોય તો-વડતાલના કાંઈને અત્રથી તત્ર આવવાનો ખર્ચો કરીને જોઈ જવાની જરૂર નથી (કે) તેની નોંધ દીક્ષાદાનના નિર્ણયમાં કરેલી અમે જોઈ લીધી છે. અને તેની પરિક્ષા પણ કરી લીધી છે. આનુષંગિક બીજા પત્રો તો અનાવરી અનેક હશે. તેનું કથું પ્રામાણ્ય જોઈ જવા જેવું નથી એ બધા પત્રોની કેવી અવદશા છે તેની ચકાસણી આચાર્યના ઉત્તરમાં વિવેચનથી થઈ ગઈ છે. તે તમે વાંચી લેજો એથી બીજાં પ્રમાણો હોય તો પ્રસિદ્ધિમાં આવ્યાં જણાતાં નથી જેને પ્રમાણ તરીકે અત્યારે પકડો છો તેનું પ્રામાણ્ય પ્રથમ તો તમે જોઈ પૂર્વે સ્વીકાર્યું નથી. ઉલટું અપ્રાણ્યુત કથું છે. તેને જોઈ જવાથી આત્મસંતોષ થરાનો સંભવ નથી. અપ્રમાણને પ્રમાણ માનીને, આપજ એકાન્તમાં આત્મસંતોષ માનીને કૃતાર્થ થઈ રહો. જેમ કોઈ સમુદ્રના મધ્યમાં કુખતો માણસ અવ તણુને પકડે તેના જેવું છે. એના અવલંબનથી સમુદ્ર તરી શકાય નહિ. કાલ્પ પણ અમદાવાદ આવીને જોઈ જવાનું જણાવે છે. તે સહેલું નથી તમે જો મહંત પદથી બહારમાં મુકી હોત તો બધા ઘેર એમાં જોઈ-શકત. સંતોષની વાત કરો છો. પરંતુ અપ્રમાણ વસ્તુના દર્શનથી તો ઉલટો અસંતોષ થાય. અમને તો પાંચ પેઢીથી અબ્યસ્ત. શિષ્ટાચાર થયા અને ચોરણુજ પરમ પ્રમાણ હોવાથી આત્મસંતોષ માટે અલ છે. જેમ અનુરોધી પ્રત્રોને અતાવે છે. તેમ જોરામ મીસ્ત્રી વિગેરેએ લખેલા વિરોધી પત્રોની વ્યવસ્થિત કાલ્પને બહાર અતાવે તો અમને આત્મસંતોષ માટે પર્ણપત થશે. પ્રમાણપત્રો તો સને-તદ્દન માં છપાયાં ત્યારે અનાદરથી ફેટી દીધાં હતાં અત્યારે જ્યાં ત્યાંથી વીણી લાવીને ભોળાઓને છેતરવા માટે અને વડીલોને કૃતિલ વડીલાત કરવા માટે

કાલ્પ વ્યવસ્થિત કરી છે. તો તમે અને તમારા અનુયાયી ત્યાગીઓ અને હસ્તિકતા જોયા કરો. જ્યારે આત્મસંતોષ મેળવેલો ને પ્રમાણ પત્રોને આગળ ધરો છો. તેને અને આ ઉપસ્થિત દીક્ષા પ્રકરણને દશ વર્ષનું અંતર પડે તો દશ વર્ષ સુધી જેનું પ્રમાણ્ય માંદાઈ નથી તેને ત્યારે પ્રમાણ તરીકે માનવા નહીં ત્યાં જોઈ અમને આત્મસંતોષ વધુ પડે તેને કરો ઉપરના વ્યવસ્થા પરમા પાળ વાળ નાદ-એવી પ્રમાણપત્રોની કાલ્પ વ્યવસ્થિત મળી કડવાઓ અવગણિત થવાં પ્રમાણપત્રો ફરે એ કે અને પોપટ દ્વારા મોકલે છે. તે મારી પાસે વ્યવસ્થિત પડ્યા છે. તે એવાં દેશી ના. નેત્ર જશે.

અમારે તો તમે મનન પરમ પ્રમાણ છો. સાધુ થયા તે વર્ષથી તે ૨૦૧૨ માં થયેલા અપૂર્વ દરાવ સુધી કડવાઓને દીક્ષા આપવામાં પરમ વિરોધી હતા. સહીઓમાં આપની પ્રથમ સહી છે. તે જણાવી આપે છે કે આ સહી નવી ઉપાધી આપના મહંતપદને આભારી છે આવી ઉપાધી પૂર્વે કાંઈ મહંતે કરી નથી. આપેજ અગ્રેસર થઈને બીજા બદ્ધા સ્થાનિક અગ્રેસરોને પુક્યા વિના ઉપાધી કરી છે. એમાં અસત્ય નથી. બીજાઓની સહીઓ કરાવી છે. તે આપેજ મળતા પણાથી અને મહંતપદના પ્રભાવથી અને આચાર્યના દબાણથી કરાવી છે. એટલે આમાં સર્વ કન આપજ મૃતિમાન છો.

(૫) પેરેગ્રાફ-“વળી વિશેષમાં જણાવવાનું કે સંપ્રદાયના અન્ને દેશના ધર્મધુરંધર આચાર્ય વચ્ચે દિન પ્રતિદિન વધતો જતો પ્રેમ, વૃદ્ધિ પામતી એકતા અને સમૃદ્ધ થયેલો સંપ કાર્યથી દેખ્યો જતો ન હોય તેમજ અન્ને દેશના સંત, પાર્થક, વર્ણી વચ્ચે સ્થપાવું ‘સોમનરય જાણે કોઈથી ખમી શકાતું’ નથી તેમ હોય તેવું આ લખાણથી પ્રતિબિંબિત થાય છે.” એમ આપનું અગ્રદૂત અનુપમુકત અપકથન છે.

આ પેરેગ્રાફ વડતાલવાળાને કંઈપણે અસૂચાણું સાંખીત કરવા માટે વદવા તદ્દવા જેડી કાઢ્યો છે. પ્રેમ એકતા અને સંપનું સ્વરૂપ શું? અને તેની ચિયરના સાથી રહે તે પ્રથમ નીતિશાસ્ત્રથી સમગ્રવાન છે. જે તેના ભગવાન કારણો અને તો સંપ કે પ્રેમ રહેતો નથી. અન્ને દેશના આચાર્યો વચ્ચે પ્રેમ એકતા અને સંપની વૃદ્ધિ પામતી ક્યાં? કેવી હતી? તેના જ્ઞાન માટે પૂર્વ કૃતિકાસ તળથી તપાસો તો પરસ્પર અદેખાઈ દુરન્ત દેખાઈ આવશે. પ્રથમ જ્યારે સંપ્રદાય અવિનમ્નતા હતા ત્યારે પરસ્પર પ્રેમ અને એકતાની સંપત્તિ સમૃદ્ધ હશે. પરંતુ દેશ વિભાગ થયા પછી તો પ્રેમ એકતાનાં વિદાતક તસ્તો અર્થકામાદિ અનેક દાખલ થયાં છે. સ્વોપાછાત સઘળી મદિરાદિ મિદકન દંપત્ર આચાર્યને ઓંખા પછી નિર્વાહ માટે અધો રૂપીયાની હીન યાચના આશ્રિતો પ્રત્યે શ્રીજીને કરવી પડી છે ગદગ માટે મોટામાં રામપ્રતાપજી રીસાઈ ગયા તુચ્છ રીંગણા માટે અને સામાન્ય કહી માટે કોપાયમાન કરેલા ઈત્યાદિ અનેક વિત્રોદો શ્રીજી સાથે થયેલા વધુમાં મિથ્યા અપવાદો અસલ આપેલા એ કારણોથી ઉદાસીન થયેલા શ્રીહરિ સ્વસ્થ આયુષ્યમાં સ્વધામ

સીધાવી ગયા. આ બધી અણુજાતી બાબતો વાર્તા પુસ્તકોમાં અને વૃદ્ધગાથામાં ગવાતી આવે છે. જ્યારે શ્રીજીની સંનિધિમાં બંને આચાર્યો વચ્ચે પ્રેમ એકતા સંપન્ન ન હતો તો પાશ્ચાત્યની શી વાત કરવી. તે પછીના આચાર્યો વચ્ચે શિષ્ય-વિત્ત અને ક્ષેત્રાદિ માટે વિગ્રહો જન્મ્યા છે. અને તે વિગ્રહમાં મંદાવવાના પાર્શ્વિક લાભો રૂપીઆ કોટ વિગેરેમાં અર્ચાયા છે. વર્તમાન જમીનના એક ટુકડા માટે બંને ગાદીએ લાખ ઉપર રકમ ખર્ચી છે.

વડતાલથી કોઈ ચોક્કસ કારણે જુદા પડેલા સાધુઓએ ડભાણ ગામે કરેલા મંદિરમાં મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા માટે અમદાવાદના આચાર્ય કેશવપ્રસાદજી હાથી વિગેરેની અસ્વારી લઈને સંવત ૧૯૪૩માં ત્યાંની હરિભક્તોના સંઘ સાથે આવીને મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા કરી ગયેલા. વધુમાં મદદ માટે પચાસ હજાર રૂપીઆ અમદાવાદથી આપેલા અને ડભાણવાળાઓને સાધુ દીક્ષા આપતા. વળી પુરોહિતમ પ્રસાદજી મૂર્તિમાન શિવની પ્રતિષ્ઠા કરવા માટે સં. ૧૯૫૧માં તૈયાર થયેલા અને એમનો રસાલો પંજુ ડભાણ આવી ગયેલો. પરંતુ કારણોને આશ્રય લઈને તેમને અધવચ્ચ અટકાવી દીધેલા. દેશ વિભાગના લેખની શ્રીજીની આજ્ઞા કે જે એકબીજાના દેશમાં જવું નહિ અને દીક્ષા આપવી નહિ. તેનો હોંશીક ભંગ થયો છે. આવા વૈમનસ્ય વિગ્રહ વૈરના રથાનુભૂત દેશોમાં પ્રેમ એકતા અને સંપત્તિ સ્વરૂપ પણ રથાન રહે ખરું? એનો અંકુર પણ ઉદ્ભવી શકે નહિ. આ બાબત વડતાલ આચાર્યના અધિકારમાં અમદાવાદવાળાએ મહાન હસ્તક્ષેપ કરેલો છે હવે બીજાને શું ભેદને કડો છે. આથી વડતાલવાળાઓને અનાદર કે અણુગમો શું નહી થયો હોય? તે એકાંતે વિચારશે આ બધી બાબત આચાર્ય વિહારિલાલજીની હયાતીમાં બની છે.

△ જુની વાતને ધારે મુકીને નવી તાજ વાત કરીએ વર્તમાન આચાર્ય શ્રી આનંદ-પ્રસાદજીને દત્તવિધાન કરવાનો વિચાર આચાર્યશ્રી શ્રીપતિપ્રસાદજીએ કરેલો તેને અટકાવવા માટે કેટલાક વિરૂદ્ધપક્ષના ત્યાગી હરિભક્તોએ વાદી બનીને નદીયાદ કોર્ટમાં દાવો કરેલો વિમુખ કુજવિહારી પ્રસાદજીના પુત્ર પણ વિમુખ કહેવાય એવું નિમિત્ત જણાવીને મનાઈ દુકમ માગેલો આ કેસમાં અમદાવાદના પુ. નંદીશીરદાસજી વિગેરે ત્યાગી અને હરિભક્તો વિરૂદ્ધમાં સાક્ષી તરીકે આવેલા આવા કોર્ટ સુધીના ભારે વિગ્રહમાં એકતાને સંપત્તી કયા પસ્તાવમાં ગંધ પણ રહે ખરો? તે વિચારી જુવો. આતો વૈમનસ્ય વિગ્રહ અને વૈરનાં ચોખાં કારણો છે આ વૈર મોટાભાઈ આનંદપ્રસાદજીના આનંદ પ્રસાદ માટે થાય ખરું? દિવા રાત્રી જેમ એમ બેળાં રહી શકે નહિ. કેમકે બંને વિરાધી વસ્તુઓ છે. કદાચ કોઈ વખતે સંમેલન થયું હશે અને તેનાં સંસ્મરણો લખાયાં હશે. પણ અંતરેતો જુદાંજુદાં શુષ્ક રહ્યાં છે. “યુયં યુયં વયં વયમ્” એમ બંને બંન્ધુ છે “નાસ્તિ સંમતિ રસ્માકં યુસ્માકં ચ પરસ્પરમ્” ઉપરની બાબત વર્તમાન આચાર્યશ્રી આનંદપ્રસાદજી માટે બનેલી છે. આ વાત પણ જુની થઈ ગઈ છે.

તાજ વાત કરીએ અમારા મહારાજશ્રીએ વૃદ્ધ ત્યાગી હરિભક્તોને પુછીને એવો નિર્ણય લીધેલો કે-આફ્રિકા દેશ દક્ષિણ દિશામાં આવેલો હોવાથી દેશ વિભાગની સુક્ષ્મ

દષ્ટિએ જોતાં વડતાલ ગાદી તથા આપો આપ આવે છે. આ નિર્ણય આફ્રિકા મોકલાતા સાર્વભૌમિક પદ્ધતિને લખી આપેલા મહેર છાપના પત્રમાં પણ પ્રથમજ પ્રદર્શન્યા છે અને આ નિર્ણયને અનુસાર વડતાલ કમીટીએ પણ એવો દરખાસ કર્યો છે. અને તે દરખાસ વડતાલના આચાર્ય દ્વારા અમદાવાદના આચાર્ય ઉપર અમલ થવા માટે મોટાભાઈને બ્યવસ્થા કરી છે. એનો કશો જવાબ અદ્યપિ મળ્યો નથી. આ નિર્ણયને અનુસાર આચાર્યશ્રીએ જોતાના દેશના સાધુ પ. ધનસ્યામદાસ તથા ગવૈય. શ્રાવણનાદાસને અનુગામ્ય લખી આપીને મોકલેલા. અને તે કાન ઉધરાણું ઉધારું કરાવેલું અને મળેલા રકમની વહેંચણી માટે બંને વચ્ચે ચક્રચાર ખરેલી. વળી ગવૈયા તરીકે પ્રસિદ્ધિમાં આવેલા અમદાવાદના સ્વામી શ્રાવણનાદાસજીએ આફ્રિકા, સોલોન, મુંબઈ મદ્રાસ, કલકત્તા આદિક વડતાલ ગાદીના ગામોમાં ઉધરાણું કરીને મુંબઈમાં સંગીત આશ્રમ બાંધી તે તેનાં તેઓ મંડળ સાથે રહે છે તેમાં ગાયનપ્રિય અમદાવાદના આચાર્યશ્રીએ તેમ કરવાના પરવાનગી આપી છે એમ પણ જાણવામાં આવ્યું છે આ સંઘર્ષ દેશવિભાજન લેખની શીજી આગાના ઉલ્લંઘનરૂપ છે એવી ચર્ચા પણ મુઘામાં બહુનાર આવી ગઈ છે કહે છે હવે આથી મોટાભાઈ આનંદ પ્રસાદ પામશે ખરા? અને બંને ગાદીના ત્યાગીઓ વચ્ચે સોમનસ્ય રહેશે ખરું? એ વાત પણ જરા જુની થઈ ગઈ છે. હાલમાં પોતેજ આમ વર્તે દેવેન્દ્રપ્રસાદજીએ જોતાના લાલજી તેજ ઈન્દ્રપ્રસાદજીને મોકલવાની છાની ખટપટ કરીને એકદમ બહુ ધામધુમીથી મોકલી દેવા એમાં મોટાભાઈને પુછવા જોડેલો ખજ વિરૂદ્ધ કર્યો નથી અને સાથે બોમીયા પુ. ધનસ્યામચરણદાસ તથા માજી મહાંન નમે નારાયણપ્રસાદજી અને બીજા પાળા, કાલુભારી રાવજીભાઈ વિગેરેને મોકલવા હતા મોકલવાનું કારણ એ કે તે નેરોપીમાં જુના મંદિરને અડીને જુદું બાંધવાનું નવું મંદિર કરાવ્યું છે. તેના મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ છે. એ વિધિ પતાવીને કુપ્રાણ-મેન્નાયા-દારેસલામ. વિગેરે મોટાં શહેરોમાં ભવિષ્યના આચાર્ય તરીકે ક્યાં, પૂનયા-અને આરતીઓ ઉતારવી અને મોટા લીધી એમ કરીને આફ્રિકા દેશ વડતાલ ગાદીનો નહિ પણ અમદાવાદ ગાદીનો છે. એવો ચોકખો દેખાવ કરી નાખ્યો. અને લાલજીના કોર્ટ સાથેના વિવેચનબર્તી સંસ્મરણો પણ છપાવી પ્રસિદ્ધિમાં મુક્યાં આ બધી જાહેર મોટાભાઈ આનંદપ્રસાદજી સાથે પ્રેમ, એકતા, અને સંપત્તિ સમૃદ્ધિ માટે ઉદ્ધારી છે? અને આ મોટાભાઈના અધિકારમાં હસ્તક્ષેપ નથી થયો? હશે આ આફ્રિકા વિહરણ આહરણથી ભવિષ્યના આચાર્ય તરીકે જાહેર થયેલા લાલજી શ્રી તેજઈન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજ અને લાલજી શ્રીનરેન્દ્રપ્રસાદજી વચ્ચે પ્રેમ, એકતા, સંપ. રહેશે ખરો. એક તેજ ઈન્દ્ર છે. અને એક નરેન્દ્ર છે. પ્રસાદ તો બંને છે.

આ અવસરે એક તાજ બહુ ઝીણી વાત કહીએ તો શેખતી આવે એવી અતી બંધીયા છે. પચાસ વર્ષોથી વિમુખ કરીને સંપ્રદાયમાંથી બહાર કાઢી મુકેલા ભેત્યાસણવાળાએ આફ્રિકા મોંઝાસામાં મંદિર કરાવીને પોતાની માન્યતા મુજબની મૂર્તિઓ ગુણાતીતાનંદ જમા પ્રાણ ભક્ત વિગેરેની પદ્ધતિવાનું મુહૂર્ત નક્કી કરેલું તે પ્રસંગ ઉપર આફ્રિકાવાસી સર્વ હરિભક્તો ઉપર અમદાવાદના વર્તમાન આચાર્યશ્રીએ સન્ન ૧૯૫૫માં

હજીર બાવક નંબરથી અને પાતળા અંગુલમાં સહીથી એક બલામણુ પત્ર મોચાસખવાળા પટેલ-હનુમાનનાઈ દાદુભાઈ હનુમાનની પીઠેરને લખી આપેલો કે “તમારે સર્વેએ પ્રતિ-
ષ્ઠામાં સાચા સહકાર આપવો એકા અમો રાજ ચક્રિયું અને એ સત્સંગીવર્યો આફ્રિકામાં સત્સંગ પ્રચાર કરી રહ્યા છે.” પીઠેરે શબ્દો લખ્યા છે આ પત્રની આબેદુગ નકલો હમરો જાણીને તે લોકોએ આફ્રિકામાં વહેલી એ ઉપરથી આફ્રિકામાં વસતા મણી-
નમરવાળા નૈરોબીવાળા પીઠેરને લખી ને કહે મોચાસખવાળાને મળવાનું તમારું ન હતા તેમજ અશ્રય અપાત. અને કહેએ તે વિષયવારે તમારું નકલ આપ્યા નહિ.

વળી મોચાસખવાળા રચનાના પ્રકાર માસિકમાં ધન્ય આચાર્ય દેવદાસનાદજી મહારાજનો ફોટો જાણી મુકાને નાચે, “તેમણે પૂ. ચોગીજી મહારાજ સતે તથા સમગ્ર યાત્રાના સંધના અનિભાવનીના રચાગત માટે ખાસ જયવરચા કરી હતી.” આવા શબ્દો લખ્યા છે, એ ઉપરથી એવો પુરાવો કે દેખાવ થાય કે મોચાસખવાળા અમદાવાદ ગાદીના આશ્રિત છે. અને એમના આચાર્ય અમદાવાદ ગાદીના છે. એમ બંને એકજ અભિપ્રાયતા છીએ. આવી સંભવ સંપ્રદાયરચ આચાર્યો કે ત્યાગી. હરિભક્તોએ પાદરચ સાથે ન રાખવો એકએ એ મુદ્દાની વાત છે કહે હવે આવા દિભાગી આચરણથી વડતાલ ગાદીના આચાર્યશ્રી ત્યાગીઓ અને હરિભક્તોને પ્રેમ એકતા સંપ કે સૌમનસ્ય અમદાવાદ ગાદીના આચાર્ય ઉપર રહે? એ વિચારવાનું છે. આવી તો અનેક વિમુખ વાતો છે. (આ તો એક સંદેશના માટે છે.)

△ હવે આવી એક નાની આપણું સત્તા નેદમતથી જમાવાની હોય ત્યાં આચાર્યો વચ્ચે વહિ પામતો પ્રેમ કે એકતા કે સમૃદ્ધ સંપ પળુ દર પલાવન કરી જાય. આ બધું અમને અવળો અપવાદ આપના આગળ અંતરમાં વિચારી જોશો. તો સ્પષ્ટ જણાઈ આવશે. જો આ આફ્રિકા પ્રત્યે વિવાદ પ્રસર છે એમ માનતા હો તો તેનો નિષ્કર્ષ બંને દેશના પ્રામાણીક સત્સંગીઓને મેળવોને કરાવાની શીજીની આજ્ઞા છે. તે પણ પાળવામાં આવી નથી.

વડતાલ ગાદીપતિ મોટાભાઈ આનંદપ્રસાદજીને પુછવામાં આવ્યું નથી. એકદમ આફ્રિકા પ્રત્યે ચઢાઈ કરી છે. વળી તમે સૌથી પહેલ વહેલાજ મિત્ર બળદેવપ્રસાદદાસ અને ગૌરવા શ્રીવલ્લભદાસજી સાથે આફ્રિકા ઉપરાણા માટે જઈ આવ્યા હતા, તમારા વચ્ચેનો પ્રેમ એકતાને સંપ સમૃદ્ધિ અનુભવ સૌ કોઈ ગાનતા હતા તે પણ અતે રહ્યો નહિ રેજીનીગની બાજતમાં તમે અને બળદેવપ્રસાદદાસજી સામસામા પુરાવાની વ્યવસ્થિત કાઢી લઈને કોર્ટમાં હાજર થતા હતા ત્યાં પ્રેમ એકતા રહી શકી નહિ. તો આવી આપણીમાં સંપ કે પ્રેમને રચાવ રહે ખરું? હાલ આફ્રિકા પ્રયાણમાં તો તમેજ. અંગ્રેસર હોઈને આફ્રિકા પ્રત્યે સાથે જઈને ઉપરથી વર્તતા પ્રેમાદિકને વિરોધનારા થયા છો. એમાં બીજા તો સહકારી બન્યા હશે, આફ્રિકાની ચઢાઈ આપને આભારી છે. હવે બંને આચાર્યો વચ્ચેના પ્રેમ અને એકતાને અમારાથી દેખી શકાતો નથી કે તમારાથી? તેની પુલના કરો.

બંને ગાદીના ત્યાગીઓ વચ્ચે સ્થપાતા સૌમનસ્યની વાત કહો છો. પણ દૌર્ભનસ્ય થવામાં ઉપરના જ પ્રથમ કારણો છે. એથી જ ત્યાગીઓ વચ્ચેનો પ્રેમ એકતામાં બાગલ પડ્યો કરે છે. ત્યાગીઓમાં પરસ્પર સૌમનસ્ય કદાચિત જણાવું હશે પરંતુ તે તો સ્પષ્ટીક સ્વાર્થાનુબંધી હોઈને તુરત ફરી જાય છે. આ સૌમનસ્ય ધર્મજ્ઞાન સંબંધિ હોય તો તેને કણ ન દેખી શકે? પરંતુ આ તો વાણીમાત્ર છે. દૌર્ભનસ્ય ઉપર એવા કારણો કે જે અત્યારે દીક્ષા અને આફ્રિકા બાજતમાં થયાં છે. તેને વચ્ચે ઉપસ્થિત કરે-કરાવે-અને પછી સૌમનસ્ય કાયરી રહે ખરું? બંને ગાદીના ત્યાગીઓ વચ્ચે તમેને સૌમનસ્ય જણાવું હશે તે તો લેવડ દેવવાનું કે શેરદલાલી વિચેરું હશે. માર્ગિક કે સમાજિક કે તત્ત્વજ્ઞાન બાજતનું નથી અમારા આખા હરાવનું પ્રતિનિધિ છંધો અમુકમાં પડવું હોય તો સુખેથી પડવાહો. અમે શું કરીએ? એમ વડતાલના ત્યાગીઓનું આજુ બપોણુ છંધોપાર અમુકામુલ મત્સરગ્રસ્ત છે. એમ તમારું મિથ્યા અપવાદ છે.

આ પેરેઆઈમાં વિરોધતા જણાવેલી બાજત ચાલુ પ્રમંગમાં કશા ઉપરોગની નહી કતા. અમને છંધો ખોર અમુકાણ-મત્સરી હરાવા માટે એમ તેમ ગોઠવી કાઢેલી છે એજ એમાં વિશેષ છે. બીજો ઉપરોગી પ્રેમ કે એકતા રહે એવો વિશેષ જણાવ્યો નથી. કિન્ન પ્રતિદિન વધતો જતો પ્રેમ અને એકતા અને સમૃદ્ધ સંપ આચાર્યોમાં પરસ્પર જણાતો હોય તો અમને કશી હરકત નથી ખુબ રાજ ચક્રિયું. અદેખાઈ નહિ કરાવે. પરંતુ અમને ઉપરનો જુનો કિતહાસ જેતાં “કેનદવટં શ્રુતવા” એવું શુદ્ધ જણાય છે. બંને દેશના ત્યાગીઓ વચ્ચે સ્થપાતા સૌમનસ્યના બંગનાં એ નાજાં કારણે દીક્ષા પ્રદન્ય અને આફ્રિકા પ્રકરણ બન્યાં છે. તે આપના મહંત પદને આભારી છે. બીજા વિચાર ત્યાગી હરિભક્તોને તો તમેએ નિમિત્ત માત્ર બનાવ્યા છે.

પારકો ઉત્કર્ષ દેખી ન શકાય એને છંધો કે અમુકા કહે છે. આખો અવવાદ અમારા હરાવના લખાણ ઉપર અને હરાવ કતો ત્યાગીઓ ઉપર આવે છે. જેવું બિંબ હોય તેવું પ્રતિબિંબ પડે. તમારું લખાણ આજુ જ છંધો અમુકાવાળું મુર્તિમાન છે. બંને ગાદીના ત્યાગીઓ વચ્ચે સૌમનસ્ય વરોધી સ્થપાતું ચાલુ સાધુ દીક્ષામાં હતું પરંતુ આપના મહંતપદમાં નવો એક તરફો હરાવ કરીને કડવાએને દીક્ષા અપાવીને તેનો ખંડ અપના હસ્તક બંધ્યો છે. એટલે સૌમનસ્યના ભંગ તમેજ પ્રથમ બનાવ્યો છો. અને એમાં એવો વડતાલ ગાદીના ત્યાગીઓ પ્રત્યે છંધો અસુચાનિકનો ઉપરોગ થયો છે. એ સ્વયંસમજ શકાય એવી ચોકખી વાત છે. કડવાએને દીક્ષા અપવાતી બાજતમાં વડતાલવાળાને પુછીને કરવું નહીન્તો. વિશ્લેષ થાય એમ તમારા દૃઢ ત્યાગીઓ અને આચાર્યો અને હરિભક્તો છંધિતા હતા એમ છતાં વડતાલ વાળાએ વિવેક ખાતર જ્યુ પુછવામાં આવ્યું નથી એજ દૌર્ભનસ્યનું પરમ કારણ બન્યું છે નિષ્ફલ કલેશ વહુલં સન્દિગ્ધ ફલમેવચ નકર્મ. કુર્યાન્મિતિમાનું સદા વૈરાલુવન્ધિ વાના એ લીટીને અનુસાર સદા વૈસનુગન્ધિ બન્યું છે.

અમારી ઉપર આચાર્યો વચ્ચેના પ્રેમાદિકને વિધાત કરનારા અને ત્યાગીઓ વચ્ચે સૌમનસ્યને તોડનારા એવો મિથ્યા અપવાદ આપ્યો છે. તેથી જ અમારે ખંડ એતાં

મોટાઓનો દોષ ન કહેવો એમને જતા તેમ કરીને અમારે તમારા આ અપ્રકૃત અર્થવાળા ચેરિયોનો અવાજ બહુ દુઃખથી આપશે. પણ, હું જોનારો દોષ કોઈ જોતો નથી.

“સદ્જાન્યવશઃ સ્વદૂતે પરદોષેષણ દિવ્યચક્રુઃ” એમ છે.

પ “આ ઉદાપોહ સંપ્રદાયના પ્રેરણાપત્ર અંગત હિત માટેનો નથી. કદાચ કોઈ એવું માનતા હોય કે આથી સંપ્રદાયની સેવા કરી રહ્યા છીએ. કે શુદ્ધિનો માર્ગ પહોંચાડી રહ્યા છીએ. પરંતુ આ તમારો દોષ દર્શાવે છે. થઈ રહી છે, એવું અમારું માનવું છે.” આ રીતે મનમની માન્યતાને આગળ ધરીને વડતાવ રહિતા અમળ ત્યાગીઓએ અત્યંત વિના કરેલા સર્વોચ્ચ ઉપદેશો ત્યાગીઓ દ્વારાને ઉદાપોહનો ઉત્તરો ઉપમા આપીને તેને સંપ્રદાયને અધિતકર અશુદ્ધિકર કુસેવાકર દર્શાવવા માટે જોડમતથી ગોઠવી કાર્યો જાણ્યા છે. પ્રકૃતમાં એનો લગભગ ઉપયોગ નથી. સંપ્રદાયના વ્યવસ્થિત ધર્મતત્ત્વની દૃષ્ટિએ વિચારે તો આ દીક્ષા પ્રકરણનો ઉદાપોહ આમા સંપ્રદાયના બહુ વિદ્ય હિત માટેનો મહત્તમ છે. આ ઉદાપોહ નથી પણ એને અંતે સિદ્ધ થતો નિર્ણય સર્વમાન્ય છે. સંપ્રદાય શો છે? અને એનું હિત શું છે. અને એની મર્યાદા શી છે. એટલું સમજે તો આ ઉદાપોહ ખીલકુલ મોટો નથી. પણ સર્વજનહિતવાદ સ્વયં છે. તકનિર્ણયને ઉદાપોહ કરે છે. આ દીક્ષા અંગેનો ઉદાપોહ અંગેએ સ્વતઃ ઉપાદેશો નથી પણ આમા ઉદાપોહનો ખરો અનુવાદો છે. તમેજો પ્રથમ ઉપાદેશો તેની પાછળ અમારે ઉપાદેશોની હિતો ન હતાં કરજી પડી એટલે એમાં પ્રથમ ઉપાદેશ મારણ તમેજો છે. આ ઉદાપોહ પણ અંગેએ નવો ઉપજાવ્યો નથી પણ પર્ગપરાગત પ્રમાણ પ્રતિપન્ન છે. પૂર્વ જુદોએ અત્યંત ઉદાપોહ ઉન્નત ઉપાદેશો હતો. તે શું સંપ્રદાયના સર્વ અંગેને હિતકર થયો ન હતો? નથી શું અહિત થયું હતું? તે પૂર્વાપર વિચારીને જોલો. પૂર્વ દીક્ષામાં અંગેએ અત્યંત અશુદ્ધિને અટકાવવા માટે બહુ વર્ષ પર્ગત પર્ગત વ્યવહાર થઈ કરેલો. તે વડાપદમાં બને ગાદીના અંગેએ ત્યાગીઓ એકમત થયા સમાધાનીય કરાર બનિયમા દીક્ષામાં અશુદ્ધિ ન આવવા માટે ક્યો તે શું સંપ્રદાયના સર્વ અંગેના હિત સેવા માટે થયો ન હતો? એને અહિતકર કુસેવાકર કહી શકાશે? અમદાવાદ ગાદીના પૂર્વાચાર્યો અને જદ ત્યાગીઓએ પ્રવાસથી દીક્ષામાં અશુદ્ધિ ન આવવા દેવા માટે પાંચ પેઢી પર્ગત ઉચ્ચ ઉદાપોહ ચાલુ રાખ્યો હતો. તે શું સંપ્રદાયના અંગેને અહિતકર કરી શકે? આધુનિક આપણે એમ કહેવાની નિહંજતા વાપરીએ. તો આપણે કેવા નિહંજતા શુદ્ધિથી કહેવાઈએ? હિતા હિતનો કે સેવા કુસેવાનો શુદ્ધિ અશુદ્ધિનો નિર્ણય શિષ્ટાચાર રિવાજ પ્રથા અને યોગ્યથી કરી શકાય છે. તે આપણે નવો કરવાનો નથી. શિષ્ટાચારને પણ વેદવત પ્રમાણ માન્યો છે. હિતસ્વી તેઓએ જે આચાર પેઢીઓ ગત પાળ્યો છે. તેજ પદ્ધતિઓ પાળવાનો છે. અમારે તો અમદાવાદ ગાદીઓ પાંચ પેઢી પર્ગત જોડમતથી પકડી રાખેલો ઉન્નત ઉદાપોહ જ પરમ પ્રમાણ છે. ખીલું સોધવાની જા માટે મહંત કરીએ, અત્યારના અનાચારથી તો પૂર્વજોને માથે દોષારોપણ થાય છે કે એમણે ઉદાપોહ પાંચપેઢી સુધી કરીને સંપ્રદાયના અંગેનું અહિત અને કુસેવા અશુદ્ધિ કરી છે. આજ દોષારોપણ આપણે કરીએ તો પાકા વિરોધી ગુરોહી હરીએ. અત્યારનો દીક્ષા

પ્રકરણનો ઉચ્ચ ઉદાપોહનો આપ મહંત સ્વામી પદને આમારી છે. તે પહેલાં અપ અવ્યક્ત હશે પણ દયાપ મથેલો મુલતવી રહેલો હતો.

▲ બને ગાદીના હિતસ્વી આચાર્યો અને ત્યાગી જુદોએ સંપ્રદાયની શુદ્ધિ માટેની અપર્ગત પીઠિકા સુદહ ત્યાગીને તેનો હિતકર સંદેશ સંપ્રદાયભરમાં પહોંચાડ્યો છે. “મનકર નિર્ણય અમારા દેશના અગ્રણ્ય ત્યાગીઓએ મળીને કરેલો છે.” એમજો કહે છે. તે જોડ છે. સમસ્ત ત્યાગીઓની સહીઓ નથી. તે તેની સહીઓ છે. તે બહુધા અગ્રણ્યપત્રથી. સામાન્ય ત્યાગીઓની સહીઓ છે. એમાં મદારાજના મેવકોની સહીઓ છે. તેમાં પાળકો છે. તે એક તો કડવા કણખીની સહી છે. એટલે આમાં પોલ પુષ્કળ છે. તેથી અનાદર ને અજાણમાના પાત્ર છે એકલા અમદાવાદ ગાદીના ગણ્યોના ગણ્યો વિનાના ત્યાગીઓએ કરેલા નિર્ણય તરફ વડતાલના ત્યાગીઓ અનાદર કે અજાણમા સોષે એ સંભવિત જ છે. વડતાલના ત્યાગીઓને પુછીને તેમની સહીઓ લઈને કયું દોષ તો તેઓ અનાદર કરી શકે નહિ આતો બહુ હિંમત ઉભાંગાડી છે.

એ બહુ જુની પ્રણાલિકા પ્રચલિત છે. તેને અવગણીને અત્યારે તેના વિરુદ્ધને દર્શાવ નૂતન જેનમતથી કરીને તેનો સંદેશો દેશદેશ પ્રત્યે કડવાઓ દારા જાણીને જોડવાઓ. તો અમારે પણ હમ્મજા ન હતાં જદમાન્ય અશુદ્ધિનો સંદેશો મોકલવાની દરજ આવી પડી તે બળવી છે. પાંચ પેઢી સુધી જેને અહિત અને કુસેવા ને અશુદ્ધિ સ્વયં સમજીને કડવાઓને દીક્ષામાં પ્રવેશ આપ્યો ન હતો, એજ તમેજો પ્રવેશ આપીને અત્યારે હિત શુદ્ધિ અને સેવાની અવળીચાર્યો યોગાનમાં કરવા હિંમત પડ્યા છે. તે અવગણ્યો વિરુદ્ધ હોઈને વ્યાજખી ન્યાય સર નથી શિષ્ટોએ જેને હિત કે સેવા કે શુદ્ધિ તરીકે સંદેશો છે. એજ આપણે સર્વજનને અનુસરવાનું છે. નહીં સર્વજનો આધિમાર નથી. હરજન મંદિર પ્રવેશ અમદાવાદની જે જગતી જગતીન તત્ત મત ધનતા પ્રવાસથી લીધી છે તે સંપ્રદાયની શુદ્ધિ અને હિત સેવા માટેજ છે. જે એમ ન માનીએ તો પૂર્વાચાર્યોએ પાંચ પેઢી સુધી કરેલી એવી સેવાને કુસેવા કહેવી પડશે. હરજની દીક્ષા હિતો દેખીએ તો પાંચ પેઢી સુધી કરેલો દીક્ષા વિરોધી ઉદાપોહ કુસેવામાં અને કુદિતમાં પર્ગતમાન પામનારો હર છે. ત્યારે તો તમેજો વિગેરે આધુનિકોએ કમ્મી કડવા કણખીઓની અહિતર કુસેવાજ કરી છે એમ સ્વયંચારીકારી થ્યો. આપની અત્યારની દૃષ્ટિએ એમજો તો પૂર્વાચાર્યો અને ત્યાગી જુદોએ જે કમ્મી કડવાઓને દીક્ષામાં પ્રવેશ આપ્યો નથી તે તેમજો સંપ્રદાયમાં સર્વ અંગેને અહિત કરનારી કુસેવાજ કરી છે. એમ અત્યંતજો પણ માનવાનો પ્રસંગ આવશે. જેને અત્યારે અહિત-અશુદ્ધિ અને કુસેવા કહે છે. તે વડતાલવાળાને આપણે વારસામાં સોંપી છે. તે સ્વતઃ ન હતી. અમને અતિશે આશ્ચર્ય એ ઉપજો છે કે— આપણે પરસ્પર વિરુદ્ધ શું કરી રહ્યા છીએ, કે જેથી કુસેવા અને અહિત અશુદ્ધિને અપવાદ પૂર્વાચાર્યો અને પૂર્વ ત્યાગીઓ ઉપર ઝોરોપી રહ્યા છીએ. આતો અત્યંત શરમાત્રા જેવું છે. પૂર્વાવસ્થામાં આપણે શું કરી રહ્યા હતા અને અત્યારે શું કરીએ છીએ તેવું અનુસંધાન રાખવું જરૂરી છે. શિષ્ટોએ બાંધેલી સંપ્રદાય શુદ્ધિની બળવંત પીઠિકાને જોઈને તોડી નાખવાનો પ્રમ્ન છે. તમેજો કડવાઓને સાધુ

દીક્ષાદાન માટે નૂતન હરાવ તા. ૩-૪-૫૫ ના રોજ કર્યો છે. ત્યાં સુધી પ્રબળ વિરોધ અમદાવાદ દેશથીજ પરંપરાથી પ્રચલિત હતો. એમાં હવે અમને હોષ્ટવાનો નથી પાછો વિરોધી અવરોધોતો અમદાવાદ ગાદીજ હતી. અમને ત્યાં અપવાદ આપો છો, તમે ગમે તેમ માનો અને કરો. પરંતુ વસ્તુ સ્થિતિતો ઉપર પ્રમાણની છે. સ્વમાન્યતા પ્રમાણજીત ન હોવાય પૂર્વે જુદોજી શું કર્યો તે વ્યવસ્થાને પોતાની માન્યતા નહીં કરવાની છે આ પેરેગ્રાફ તમેને અધિક ખુલ્લું ખરું કહીએ તો “ચોર કાટવાળ ને દોર” એવા અવળા છે. જે બાબતમાં સરખા હોય કે સરખો પરિહાર આવતો હોય એવી બાબતમાં એકને પ્રત્યાક્ષેપ કરવો જોઈએ નહીં એ નીતિ અપુરસ્કૃતિયા છે.

પ્રબળ પ્રમાણ પ્રતિબન્ન બાબતને ખોટી કહેવી એ તો મૂર્ખને ખોટો કહેવા જેવું મોઢું સાહસ કહેવું પડે એથી કહેવાજ ખોટો હરે છે, બીજાની વાત બાળુ રાખો તમારી પાંચ પેટીથી પ્રચલિત રિવાજ પ્રથા ધોરણ અને શિષ્ટાચારની વિશુદ્ધ વિશાળ દૃષ્ટિએ વિચારીએ તો આપો આપ જણાય- આવશે કે તા. ૩-૪-૫૫ ના રોજ જે ઉદ્ઘાટન કડવાગ્રામને દીક્ષા આપવાનો અકસ્માત અવિચારીત કર્યો છે, તે તદ્દત ખોટો છે. એમાં અમારે કશું સાધવાનું રહેતું નથી. વડતાલની ગાદીએ પરંપરા પ્રચલિત રિવાજ પ્રથા ધોરણ અને શિષ્ટાચાર તમારી ગાદી જેવાજ અદ્વાપિ પ્રચલિત છે. પરંતુ તેને સાચું માનવા માટે આનાકાની અત્યારે કરો છો. એટલે અમારી ગાદીનું પ્રમાણ આપતા નથી. ત્યાં સુધી સામાના પ્રમાણથી પોતાનો સિદ્ધાંત સાબિત થતો હોય ત્યાં સુધી સ્વપ્રમાણ આપવાની જરૂર નથી. ત્યાં મહેનત શા માટે લેવી જોઈએ. પરંપરાથી પોતાનો સિદ્ધાંત સાબિત થાય એમાં ઘણું ગૌરવ રહે છે. અમારો ઉદ્ઘાટન ખોટો ક્યારે થાય કે જ્યારે કાઈ પૂર્વપ્રમાણ પ્રમાણિક ન હોય, આમાં તો આપની સર્વોચ્ચ ગાદીજ આખી સ્વતઃ પ્રમાણ છે. કચ્છી કડવાગ્રામને તા. ૩-૪-૫૫ પહેલાં દીક્ષા આપી નથી એટલુંજ નહિ પણ તેની સામે પ્રચંડ વિરોધ અને અવરોધ જે તે રૂપમાં સરેજે. અંતુજ રાખ્યો હતો, એમાં મીઠી. જેરામલાઇના પત્રના શબ્દો દિગ્દર્શન આદર્શ રૂપ છે. બીજા એવા વિરોધીપત્ર આચાર્ય કે મહંત સ્થાને પહોંચાડેલા દુર્ગલા બંધ પડ્યા હશે. બ્યવસ્થિત. કાઠલ નહિ કરી રાખી હોય. વડતાલના અગ્રણી- ત્યાગીઓએ પૂર્વપરના અનુસંધાનથી સંપ્રદાયના હિત માટે કરેલા બ્યાજખી હરાવને ખોટો કહેવાથી વડતાલ ગાદીના સહીકર્તા તમામ ત્યાગીઓ ને ગહુ ખોટું ખરાબ. લાગવાનો ખોટો પ્રસંગ આવશે. તેની દરકાર કરી નથી આજકે કાલે કે સો વર્ષને અંતે પણ તેમની સાથે પોંકિત બ્યવહાર રાખવાની-તીવ્રતા તો રાખો છો. બીજું તો કીક છે. પણ હરાવને ખોટો કહેવો ન હતો. આથી તો એમનો ઉવાડો અનાદર અને અણગમે આનવાનો અપરિહાય પ્રસંગ આવશે. સાખીતી વિના એકદમ ખોટો કહેવાથી મહાન કલહ ઉપજતાં ઘણા ગેરલાભ છે. આગ્રહ પૂર્વક વિનંતિ કરીને તમારે પણ કહેવું તો એ છે કે વડતાલગાદી કૃત સાવ સાચા હરાવને ખોટો કરેલો છે. પોતાનો હરાવ સાત્ર ખોટો છે તેને સાચો કરેલો છે. એને સ્વમાનવાળો ચેત-મચાળી વડતાલવાળો કાઈ ત્યાગીગ્રહી માને-ખરો? અમે પણ તમને આગ્રહ પૂર્વક વિનંતિ કરીને કહીએ કે તમારો નૂતન હરાવ પ્રમાણ શન્ય હોવાથી અને તમારા

ખરબોના શબ્દોમાં કહીએ તો વિશેષકર હોવાથી પાછો ખેંચી લ્યા.

અમારા હરાવને ખોટો કહેવા હતો તો તેવું ઉપપાદન મંત્રન કરવું જોઈતું હતું. તે તો કશું કશું નથી ખોટો છે એમ જણવા માગ્યો ક્યારે થતાં નથી. તમારા જવાબના (૧) એક પેરેગ્રાફમાં મેં જણાવ્યો નામ નહિ હોવાથી કોને માટે? શા માટે? એમ આદર્શ જણાવ્યું છે. (૨) માં આચાર્યની સ્વતઃ નતા હોવાનો જણાવ્યો છે. (૩) માં પ્રમાણપત્રોની કાઢલનો મત જણાવ્યો છે. (૪) માં બંને દેશના આચાર્ય અને ત્યાગીઓ વચ્ચે કથાપાત્રી એકતા પ્રેમ અને નોમનસ્ય પ્રત્યે જોઈવાને દેખાડીને વડતાલવાળાને ધમ્માવાળા હરાવ્યા છે, (૫) અમારા સાચા ઉદ્ઘાટનને અધિકર અશુદ્ધિકર અને કુસેવાકર જણાવીને ઉતારી પાડ્યો છે, (૬) માં અમારા ઉદ્ઘાટનને ખોટો હરાવીને અમને દોરીના રમકડા રૂપ આલેખ્યા છે. આમાં ચાલુ દીક્ષા પ્રસંગમાં ઉપયોગી થાય એવું કશુંજ ઉપપાદન નથી જે છે તે અપ્રેત અમંબલ અનન્યિત ઉભાગળ ઉટાંગ છે, કાનમાં પુછ્યું ત્યારે કેડ ખંજીળ્યા જેવું છે. મુલ્લમસ્તીતિ વફતવ્યમ્ એમ પણ છે.

દોરીના રમકડા રૂપ કાણ કયા છે એનો કિંચિત વિમર્શ કરીએ. જે અસ્થત અલ્પશક્તિ બોળો મોટ કે જડ હોય તે દોરીના રમકડા રૂપ અને એ મંનવિત છે. તમે મને વિદાન પુરૂષ કહો છો તો તમેએ એવો કાઢ બનાવ્યો હનિદાસમાં અનેએ અદ્વાપિ જોયો છે. ખોટું કહેવાથી કશો અર્થ સર નહિ. તમે શાસ્ત્રી અને મંદિરના મંત્ર હો છતાં દોરીના રમકડા રૂપ બનીને આ જવાબ આપ્યો છે. એમાં જરા નેટલું જુદું નથી એક પણ અક્ષર તમારી શાસ્ત્રીય શુદ્ધિનો નથી. કાઈ કિલ (અલિલ) વડતાલની દુષ્ વધીલાત અક્ષરસઃ વધી છે. અમારે વિષે ખોટો દેખ અસ્થતને ગમતા, અનેક કાવજી વાળા કાઈ વધીલના રમકડા રૂપ તમેજ બન્યા છો. એવી બાળ મળી છે. શબ્દાદીના મરોડો મચકુર મેળવતા અને તમારા જવાબને મથાળે “ઝીલ્ડિંગ” એવા માથે જેનાં વળી એમ જ સાખીત છે. પૂર્વે જુમિકા સાથેનાં વચનાસ્તદિકના વિવાદ પ્રસંગે એવા બહુ બનાવો બન્યા છે. આમાં ૬ પૈકી હેનટના ત્રણ પેરેગ્રાફ તો પ્રેરેત સાથે કશોજ સંબંધ ધરાવતા નથી. ફક્ત અમારી ઉપર પોતા વિષે વર્તતા ખોટી દુર્ગમી, દેષ, મેખને ફાલવવા માટે જોડી જ કાઢ્યા છે તે ચોક્કસ જણાય છે. અમને ખરી ખગર ખાનગી મળી છે કે બંને જવાબો કુટિલ વર્કિલ પામે ઉધડ ઘડાવ્યા છે. વડતાલ ગાદીના હરાવ પ્રત્યે આંતર દેવે રોષ ચાલુ હોવાથી તેનો એક અક્ષર અનુવાદ તરીકે પણ આવવા દીધો નથી. એવી અપુર્વ ચાલાકી વાપરી છે. તમે પડા બન્યા છો. અને બીજા બીજીઓ બની છે. એમ કરીને આ જવાબ ઘડાવ્યો છે. જ્યારે આવેલ ઉધડ જવાબ આવેલો હતો તો ન આવેલો સારો હતો. અમારા પ્રિયમ હરાવ ખતનો જવાબ દેશ માસ સુધી આપ્યો ન હતો. તેમ બીજા પત્રનો પણ જવાબ આપવાનો ન હતો. પંકિત બ્યવહાર બંધ કરવાને હરાવ મળ્યો ત્યારેજ જવાબ આપવા જાગ્યા. તેલેલ કિલ વધીલ મળી આવવાથી કીલ જવાબ અપાઈ ગયો. એમાં રમકડા રૂપ બનેલાં તમે

શું કરી શકે. હવે અમારી ઉપર રોષ કે અપરોધ કરશો નહિ. થવાનું હોય તે થાય છે એમાં કોઈનું આવડું નથી.

કદાચ તમને જાણના મહંત આદિક સંતો તથા હરિભક્તો વિષે એવી શંકા હશે કે જેથી અને તેમની ટેરિંગ રમકડા કંપ જરૂરતા હશે. પરંતુ આ વાત ખરોખર નથી. પ્રથમ તો કદાચ એને તો આપવામાં જુગના સાધુઓને આવડે હશે. કે તેઓ કહે તો દીક્ષા આપીએ આ... મુદ્રિત નિબંધ પદમાં... હવે કદાચ સંસ્કૃત મંદિરવા ત્યાગીઓને... મહંત સ્વામીને કહેવું આ પ્રશ્ન હોવાથી પુછાવડું તે જુગના... મહંત સ્વામી તરફથી તા. ૧૮-૧-૫૪ ના રોજ હજુર જવક ૧૮૦/૫૪ થી જુગના... મહંત સ્વામી તરફથી તા. ૧૮-૧-૫૫ નો પત્ર આવેલ છે. કદાચ ત્યાગીઓ સમજાય છે. આ જોતાં ભાવે કે કદાચ જુગના સંતોની સંમતિ થઈ છે. એટલે એમના વિરોધનો પ્રશ્ન હવે રહેતો નથી. એમ છતાં તેમની ઉપર એવી આશંકા રહેતી હોય તો અમે પણ એમ કહી શકીએ કે અમદાવાદ ગાદીના બધા આચાર્યો, ત્યાગીઓ અને હરિભક્તો, જુગના સાધુઓ તથા હરિભક્તોના રમકડા કંપ સો વર્ષ ઉપરાંત સમયથી બન્યા છે. એમના વિરોધ અવરોધથી જ બધી માદી-કડવોએ દીક્ષા આપવામાં વિરોધી અવરોધી બની છે. વિરોધ બીજાઓને ન હતો જુગના સાધુઓને તથા હરિભક્તોને વળતે ધર્મ મિશ્રણવાળા પીરાણા ધર્મમાં અનુરાગ વાળા કડવા કણુઓની અશુદ્ધિ પ્રત્યક્ષ રીતે પાતી હશે તેથી દીક્ષામાં નિરોધ કરતા હશે તેમાં લેવાનો સહમત રહ્યા હશે એથી જ જુગનાં શ્રીજીના સમયથી તે તા. ૩-૪-૫૫ સુધી એક પણ કડવાને સાધુ દિક્ષા આપવા નથી. અમને દૂર રહ્યો અપવાદ આપવા કરતાં તમારી ગાદીને એ અપવાદ આપતા તો બધા બેસતો મળતો આવશે. જુગના સાધુઓને એ પ્રશ્ન હોવાથી તેમને પ્રથમ પુછાવડું. એ વાક્ય શું સુચવે છે તે વિચારી જુઓ એમ દીક્ષામાં આપી ગાદીની એકતા યથા તથા થઈ ગઈ છે. વડતાલવાળાઓને પુછાવવાનો પ્રશ્ન તો વર્ષોથી ચાલુ જ હતો પરંતુ અનપેક્ષિત માનીને સ્વતંત્ર સત્તાના ગર્વથી ગાંડી વાળ્યો હશે એમ વડતાલવાળાને સાવ પૃથક માન્યા હોવાથી એમાં હવે શંકાને સ્થાન રહેતું નથી. અમે ને વિરોધી પ્રશ્ન ઉપાડ્યો હતો તે જુગના સાધુઓ. ક્યનથી નહિ પણ મુદ્રિત નિબંધના પ્રસંગથી ઉપાડ્યો છે તે બાબત અમારા હરાવમાં પ્રથમજ લખ્યું છે જુગના અને ગાદીના આચાર્યો ત્યાગીઓ શ્રીજીઓએ કડવાઓને દીક્ષા નહિ આપવાનું બાબતમાં વડતાલવાળાને બચાવરૂપ બહુ વર્ષ પર્વત બનાવ્યા અને ખરી વખતે આશ્ચર્ય અમને કોઈ દીક્ષા આને અમે છેતરપટ્ટી કે વિચાસઘાત કે બંધુઘાત કહીએ તો ખોટું નથી.

હવે અમારે એક હકીકત ખરી જણાવાની બાકી રહી ગયેલી તે જણાવીએ અમદાવાદના આચાર્યશ્રી “આ નિર્ણય અને બંને બાંધઓએ મળીને કરેલો છે. જે સૌને સંપ્રદાયમાં માન્ય હોવાનું બોધ્યું” એમ જવાબમાં મોટાભાઈની સંમતિનું સર્વોપરી બળ બતાવે છે. તેમના મહંતજીતો “આ બધું કામ ધ. ધુ. આ. શ્રીઓનું હશે તેમના અધિકારમાં હસ્તક્ષેપ કરવો બોધ્યું નહિ. કદાચ કડવા કણુઓની

દીક્ષાનો નિર્ણય બંને આચાર્ય મહારાજશ્રીઓએ સહમત થઈને કરેલો છે” એમ આચાર્ય સત્તાનું અને વડતાલના આચાર્યની સંમતિનું નિરતરણ બળ બતાવે છે. કદાચ કડવાઓ પણ “સાધુ દીક્ષા આપવાનો બંને ધર્મધુરંધર આચાર્યશ્રીઓએ સહમત થઈ ને હરાવ કર્યો” એમ આચાર્યની સહમતિનું બહુ બળ બતાવ્યું છે. આ રીતે અમદાવાદના આચાર્યશ્રી, અને તેમણે નિમેલા મહંતજી અને તેમના અનન્ય એકાન્તિક અનુયાયી બનેલા કદાચ કડવાઓ વડતાલના આચાર્યશ્રીની અવિધિનગની સંમતિને આગળ ધરીને વડતાલ ગાદીના ત્યાગીઓને જે તે જાગૃતમાં બધું દેખાવે છે. અમદાવે છે, અને ધમકાવે છે. એમ જોર કરીને અમારી સ્થિતિ કદાચી ત્રિશંકુના જેવી કરે છે. પરંતુ કેવા સંજોગોમાં કેવા છળ કપટથી સંમતિ લીધી છે તેનો ખરે ખરો ખ્યાલ તેમને નહિ હશે એમ જણાય છે. અમારું ખરું માનવું એ છે કે વડતાલના આચાર્યશ્રીને બધીજ રીતે છેક છેતરવામાં આવ્યા છે. પ્રથમ કદાચ કણુઓએ કે જેને દોડસો વર્ષથી કાષ્ઠપણુ આચાર્યે કે સાધુએ દીક્ષા આપી અપાવી નથી. એટલુંજ નહિ પણ તેની સામે પ્રબળ વિરોધ સર્વેએ કર્યો કર્યો છે. અને વડતાલના ત્યાગીઓ પાસે પણ કદાચ છે. તેવોઓની દીક્ષાની માગણી કરતી અરજ તા. ૧૩-૪-૫૪ મિનગી લીધી. તે પછી જુગના સંતો કે જેમણે દોડસો વર્ષથી એક પણ કડવા બાળકને દીક્ષા અપાવી નથી આનાકાની કરતા હતા તેમનો મત સત્તાગળથી પરાંજી તા. ૧૬-૧-૫૫ના પત્રથી મંગાવી લીધો. આ એની અરજ મરજ મેળવ્યા પછી તેને પૂર્વાધાર ગણીને વડતાલના આચાર્યશ્રીની સંમતિ લેવાનો પ્રયત્નપૂર્ણ પ્રયાસ ગોઠવ્યો. પૂર્વે આવી ચપ્પણ ધણી વખત નિકળેલી અને તેમાં વડતાલના ત્યાગીઓની સંમતિ પ્રથમ લેવી એટલે નહિતો વિલેપ થાય એમ વૃદ્ધ પરંપરાથી જાણતા હતા. છતાં પણ એકલા આચાર્યની સંમતિ લેવાનું છળથી હરાવું. હવે સંમતિ લેવા જવ કાણુ? એ સવાલ નિકળતાં મહંતજીએજ બીડું ઝડપ્યું. અમદાવાદના આચાર્યના પત્ર સિવાય વડતાલના આચાર્યશ્રી સંમતિ આપે નહિ એમ જણતા હોવાથી પોતાના આચાર્યશ્રી ના હસ્તાક્ષરનો પત્ર લખાવ્યો એ પ્રમાણપત્ર લઈને કડવાઓ કે જે આ બાબતની પ્રથમથીજ આખી ખટપટ કરનારા છે મૂળજી વિગેરે જે ત્રણને સાથે લઈને ગોદી મોટરમાં બેસીને વડતાલ આવ્યા મંદિરમાં મુખ્ય દેહારી નારાયણમુનિદાસને પણ નહિ મળીને બારોબાર આગને બંગલે જઈને તે પત્ર અમારા મહારાજશ્રીને આપ્યો, તેને વાંચીને મુખ્ય દેહારી કે બીજા કાષ્ઠપણુ મોટરો ત્યાગીને પુછ્યા વિના એજ અવસરે પૂર્વતા કંઈક સંકેત મુજબ હાજર રહેલા એક્ટરી, મધુભાઈ જસભાઈ પાસે તા. ૨-૪-૫૫ના રોજ સંમતિ પત્ર લખાવ્યો. જેમાં “દીક્ષા આપવાની બાબતમાં પોતે સંમત છે અને જરૂર જણાયતો તે વખતે દિક્ષા વિધિ અંગે હાજર રહેવાની પણ તૈયારી બતાવી.” એવા સમ્પ્રદેશો અનુવાદ કરીને “આ પ્રમાણે વડતાલ ગાદીનો પણ અભિપ્રાય આવી ગયો” એમ મનથી સ્વયં માની લઈને પછી બીજા પણ કેટલીક હકીકતો સહીઓ વિગેરે મનમાની લઈને દીક્ષા આપવાનો નિર્ણય અમદાવાદના આચાર્ય તા. ૩-૪-૫૫ દિને કરી વાળ્યો છે. આ જોતાં દિક્ષા આપી તેને આમલે દિવસેજ આચાર્યની સંમતિ લીધા છે. પ્રથમ બધો દોહ અરજ મરજ વિગેરે ગોઠવીને

પછીથી એકલા આચાર્યની ન છુટકે સંમતિ લીધી છે. આચાર્યને પ્રથમ પુછવામાં આવ્યું નથી.

આમાં ખરી હકીકત એ છે કે-આચાર્યે લખી આપેલા સંમતિ પત્રમાં ૧. અ. વ. ૨. નંબર નથી અને મધુભાઈને પુછતાં તેની તકવ પત્ર કે હશે ત્યાંથી નથી એમ કહે છે. સુખ્ય કોઠારીને પુછતાં તે કહે છે કે-મને અમારા આચાર્ય શ્રીએ કે મધુભાઈએ કે અમદાવાદથી આવેલા ભાઈઓએ કશું જ પુછ્યું નથી. હું તે દિવસે તરીવાદ ગયેલો તે મને રસ્તામાં અમદાવાદવાળા મળ્યા હતા. અમારું કામ થઈ જવાથી અને રોકાયા નથી. વિગેરે સામાન્ય વાત થયેલી. સંમતિની વાત કરી નથી. સંમતિ પત્ર લખતી વખતે હડવાઓની પૂર્વ રિથિત જે ચીરાણા ધમની સંસર્ગ વિગેરે કરી જ વાત કહેલી નહિ. કદાચ જેમ આ દેશના કડવાઓને દીક્ષા અપાય છે, તેમ આપવાની છે. દીક્ષા અંગે જરૂર જણાય તો હાજર રહેવાની તૈયારી બતાવેલી. પરંતુ દીક્ષાદાન સમયે તેમને આમંત્રણ પછી આવેલું નહિ. વિવેક ખાતર કોઈ તેડવા પછી આવેલા નહિ. કામ પતી ગયા પછી એમની જરૂર પછી શી ? એમ માની લીધું હશે. આ બધી વાત બહુ બેદવાણી છે. ઉપરનાં અનુગત કારણોથી સંમતિ અવિધિસરની છે એમ અમને માનવાનો સારો અવકાશ મળે છે. એમાં આચાર્ય સાથે મનમાં મહાદુઃખ શોક પામવા જેવી બાબત તો એ છે કે-અમદાવાદના આચાર્યશ્રીએ તેમજ તેમના મહંતશ્રીએ અને અમારા આચાર્યશ્રીએ અને કાલભારી મધુભાઈએ કોઈપણ ત્યાગીને વિવેક ખાતર પણ પુછ્યા વિનાજ બહુ છાની રીતે સંમતિ આપી દીધી છે. એનો પણ અમને અતિ અપશોષ નથી. પરંતુ આવી મહત્વની બાબતમાં પણ અમારા આચાર્યશ્રીને ખોટી રીતે છેતર્યા છે. ન વચ્ચળિયા: પ્રમોદનુ જીવિમી: એ નિતિનું ઉલ્લંઘન કયું છે. આવી અવિધિસરની સંમતિ હોવાથી, જેમાં ત્યાગીઓનોજ ખાસ અધિકાર છે. એવી દીક્ષા બાબતમાં બંને આચાર્યો અને ત્યાગીઓના: મહંતશ્રી સાથે વિરોધ જાહેર કરીને દરમિયાન કયો છે. એમાં ઉપરની સઘળી ઉદ્ધત બાબત જણાવવામાં આવી છે. મારે આવી અવિધિસરની અધઃરૂઢ સંમતિ ઉપર કોઈએ અંતર કંઈ બળ બતાવવા જેવું નથી.

આ ઉપરથી અમને તક વિતક અનેક આચાર્ય ઉપજે છે કે આ કેવો આપખુદી ગેરબુવહાર છે. પૂર્વે બંને ગાદીના ત્યાગીઓ વચ્ચે સહ જમણમાં જળજ લાંછુ ભંભણ પોડું તેનું સમાધાન બંને ગાદીના ત્યાગીઓએ પરસ્પર એકમત થઈને એક બીજાના માદી રચાને જઈ આવીને કરેલું તેમાં કસવ નીચે સહીઓ કરાવ્યા પછી ઉપર આચાર્યના ચિહ્ન કરાવ્યા છે. આ પ્રમાણે થવું બોધવું હતું તેવું આમાં કશું જ નથી. કોઠારી મેરઘનભાઈએ તો બંને ગાદીના આચાર્યો વાંસુદેવપ્રસાદજી અને લક્ષ્મીપ્રસાદજી સગીર હોવાથી તેમના વાલી કુલમુખ્યારની સહી હોવાની ચર્ચા પણ પત્રથી કરી છે. તે વખતના બંને ગાદીના કારભારીઓ અધવચ અધઃરૂઢ અવદશામાં પણ એક બીજાને પૂછીને તેઓ પ્રેમ એકતા સંપન્ન ભરેલો નિર્ણય લાવ્યા છે. તે બહુ શોભતો અઘાષિ છે.

અત્યારના કારભારીઓ તો એટલુંજ સમજે છે કે એકલા આચાર્યનીજ સઘળી સત્તા છે તે જ કોઠપણ અગ્રેસર પણ ત્યાગી હરિભક્તોને પુછ્યા વિનાજ અમારે એકલા એજ સ્વચ્છંદ રીતીએ વાપરવાની છે એથીજ આ બધાં કાર્યો ઉપાધી મળે અને વિગ્રહ મળે અને છે. એ સર્વેએ સમજવા જેવી સુંદર વાત છે. ઉપરની બીજીવમાં જે કંઈ -દરમિયાન બાબત હશે. તે તો તેઓ મહાત્માઓજ બંને અમારા જણવામાં આવી નથી. આમાં કંઈક હુલ થઈ હોયતો દરમિયાન કનવી.

આ અવસરે અધિક કહેવાનાં ફરજ પડે છે, કે તમો મંદિરના મહંત દોવાય: ત્યાગીઓના પ્રમુખ પરેખર ગણાય-જેથી ત્યાગીઓનું દિલ રોમાં છે, તે જોવાની તમારો ફરજ હતી, બંને ગાદીઓના ત્યાગીઓ વચ્ચે થયેલો કરાર કે જે હિતકર-શાંધકર હતો તે ઉપર પ્રથમ લક્ષ આપવાનો હતો કેમકે ૧૯૪૫ ના દરવામાં અમદાવાદના અગ્રેસર ત્યાગીઓની સહીઓ છે, અને એનો મુસદ્દો કરવામાં શાસ્ત્રીનારાયણમુનિદાસજી કે

કદાચ તમારું ચાલ્યું ન હોય ને આચાર્ય પોતાની સત્તાથી એ કામ કયું હોય તો તેને હિતશુધ્ધિથી અટકાવવાની ફરજ હતી, સ કિં સલા. શાસ્ત્રિ ચો ન જનાધિપમ્ એ નિતીએ આચાર્યને સાચી વાત સમજાવવાની હતી. ખોટું લગાડીને પણ હિતનાં બાબત કહેવી જોઈએ-કેવળ જે તે બાબતમાં આચાર્ય સત્તાને અગ્રણ્ય કરવી તે વાગ્ય નથી.

આચાર્યની ઉચિત સત્તાને તો અમે પણ માનીએ છીએ અને વધારે પણ વાંચીએ છીએ. વિવેક વિનાની વાતર જેવી સ્વાનર્થકારી સત્તા તો માનતા નથી.

“તો મારી નમ્રતાપૂર્વક વિનંતી કે આ ઉદાપોહ ખોટો હોઈ તમારા જેવા વિદ્વાન પુરુષે એમાં દોરીના રમડાદર ન બનવું જોઈએ.” એમ વડતાલના સમગ્ર અગ્રગણ્ય ત્યાગીઓએ એક મતે કરેલા દરાવને ઉદાપોહની ઉતરતી ઉપમા આપીને તેને સાવ ખોટો કહેવાનું મહાસાદસ ઉદ્ધાનું કયું છે. વિત્તાવાદથી એ ઉદાપોહ ખોટો થાય તેમ નથી કેમકે એમાં તો પ્રથા-રીવાજ ધોરણ-અને શિષ્ટાચાર કે-જે આપની ગાદીના વર્તમાન આચાર્ય મુધીના પૂર્વાચાર્યે અને તમારા પહેલાંનાં મહંત વિગેરે તમામ વૃદ્ધ ત્યાગીઓએ અને બધી જાતીના હરિભક્તોએ અનુપાજેલો પરમ પ્રમાણ છે.

હવે મારી સાદર આગ્રહ પૂર્વક વિનંતિ કે વડતાલ ગાદીના તમામ અગ્રેસર ત્યાગીઓએ મળીને કરેલો દરાવ સાવસાચો છે. અને તેમાં અમારો કોઈ પણ નહિ પરંતુ તમારો ગાદીના ધણી જીનો રીવાજ-પ્રથા-ધોરણ અને શિષ્ટાચાર પરમ પ્રમાણ છે, તો તમારા અગ્રેપદે વડતાલના કોઠપણ ત્યાગીઓને પુછ્યા વિના થયેલો દરાવ એક દેશી એક તરફી હોઈને બંને દેશના આચાર્યો અને ત્યાગીઓ વચ્ચે પ્રેમ-એકતા સંપન્ન અને સૌમનસ્યને તોડી પાડનારો હોઈને દૌર્ભનસ્યને સતત ઉપખવનારો હોવાથી પાછો ખેંચી લ્યો-અને પ્રથમની પેઠે પ્રચલિત પ્રથા રીવાજ ધોરણ અને શિષ્ટાચારને અંગીકાર કરો એમાંજ ઉભયનું સર્વોત્તમ શ્રેય છે.

આ રીતે તમારા ઉત્તરનો પ્રતિઉત્તર છે. તમને શાસ્ત્રીજી નારાયણપ્રસાદસહનને વધારે પડતું કહેવામાં આવ્યું છે. તે તમે એક તો મહંત હતા. અને કડવાએના યુર તરીકે અમદાવાદ દેશમાં પ્રખ્યાતિને પામ્યા હતા. અને કડવાએના અરજી સુજના સંતોની મરજી અને અમારા આચાર્યના સંમતિ વિગેરે સંજ્ઞા સાદિન્યને સંપાદનારા તમેજ હો. હવે વડતાલમાં સાથે અલ્લાયારી પાળાએ સાથે બધું સંજ્ઞાપણ તમારે જણવું હતું. પણ તમે વડતાલવાળાને પુછ્યુંજ નહિ અને જાતે કહીને સંવજીભાઈને સાથે લઈ આપીને જાતે રીતે કારમારી જસભાઈને સાથેને અમારા આચાર્યની સંમતિ લઈ ગયા અને એમ કરીને આખી ઉપાધીના સર્જક બન્યા છો. ખીજા તમારી પૂર્વના મહંતના વખતમાં દીક્ષાની ચળવળ કડવાએ કરતા પણ તેને મુર મહંતો સમાવી દેતા એક તમારાથીજ તે બન્યું નહિ ઉલટું ઉલટું ઉત્તરજ આપીને આખા સંપ્રદાયને ઉમ ઉપાધીમાં ઉડે નાખી દીધો. જેથી વડતાલવાળા મેળાપી ત્યાગીએને પણ બધું વસતું લાગ્યું હશે. અને જે કાંઈક બનને ગાદીના ત્યાગીએ વચ્ચે સીમનરય હું તેમાં પણ ભંગાણ પડ્યું છે. એજ.

વળી તમે શાસ્ત્રીજીનો પણ અધિક દોષ નથી. એકતો મહંતપરે દેવાથી આચાર્યની સત્તા હિચનકે અનુસિત પણ અકામે પણ માનવીજ પડે એ સદન છે એમાંતો આચાર્ય-શ્રીનો અનવધિ આગ્રહ હતો. એ સર્વેના બાણમાં વર્ષોથી આવતો હતો સર્વત ૧૬૬૮માં ધ. ધુ. પિતા વાસુદેવપ્રસાદજી મદરાજે દીક્ષામાં બધું આગ્રહ કરેલો પરંતુ તે વખતે સત્ય હિત કહેનારા દખાવનારા સંત હરિભકતો હતા. જેથી અટકી ગયા હતા હવે તો મોટા થયા અને વળી બાગ તે બંગલે રહેનારા થયા અને બહુદર આજને બંગલે એકલા રહેતા થયા એટલે સંત હરિભકતોના પરિચયમાં રહ્યા નહિ. એટલે સત્ત્વ સત્તાથી આ દોષ કરેલું છે. એમાં તમારો વધુ દોષ નથી. તમેજ એક દિક્ષા પ્રકરણનો અંત આણ્યો અને આદિકામાં લાકડા મહુરજનો દિગ્વિજય કરી આપ્યો. વળી રક્ષીમ કમેદીને અધપાદીને ત્યાગી હરિભકતોની સત્તાને તુટ કરીને એકલા આચાર્યનીજ સત્તા સત્તા વધારી. આથી એમ સત્તા તો વધારી આપી છે. પણ તમને જે પંચા ન મળે તે સાચવજો.

હવે આથી અધિક કહેવાનું સ્થાન કડવા કચ્છી કણખીએ બાકી રહે છે જેથી હવે વિરામપાખીને તેમને જવાબ આપીશું. જે કાંઈક આમાં વધુ દોષ અમારો- મનમાં આવતો કેવ-તો ક્ષમા કરશો.

“સુદેષુકિંચહુના”

અંબારથી પા. ધનજી-ત્રિમજીએ લખેલા પત્રની નકલ

સન્નિધિ તમામ શ્રી શાસ્ત્રી હરિજીવનદામજી-જેમ

ગ્રા. વડતાલ

અમારી જાતિ કચ્છ કડવા પારિવારને-મનુ દીક્ષા આપવાનો બંને ધર્મધુરધર આચાર્યશ્રીઓએ સહમત થઈ જે દરાર કર્યો તે જાતે વિરોધમાં

તા. ૮-૧-૫૬ ના રોજ વડતાલ સાથે સભામાં આપશ્રીએ અમારી જાતિને ઉતારી પાડતો જે દરાર પસાર કરેલ છે તે દરાર પાછો ખેંચી લેવા નીચેની હકીકત-દાલની ખીજ બાણુ તરીકે આપના ધ્યાન પર મુકું છું અને મને વિશ્વાસ છે કે આપ એ આખત પુરતા લક્ષમાં લઈ કરી, દરાર કરી વિચારણામાં લઈ, પાછો ખેંચી લેવા યોગ્ય કરશો.

વિગત

તમેજે અમારી જાતિ, કે જે કચ્છમાં ૬૦ થી ૭૦ હજારની વસ્તી વાંચી છે તેમના પર-મુખના પીરાણાં કહેવાથી પાછળથી કડવા કણખી બન્યા અને દીક્ષા ન અપાતી સત્તર કેમે કરતાં ઘણી જ ઉતરતી કેમ છે વિગેરે ગંદા આક્ષેપો અમારી જાતિ માટે આપણા અધ્યક્ષપણાની સભા હેઠળ કરવામાં આવેલ છે. અને સત્યથી તદન વેગળા હકીકતોની રજુઆત કરવામાં આવેલી છે. આવા ગંદા આક્ષેપો કરી અમારી કેમને ઉતારી પાડવા બચકર તજવીજ કરવામાં આવી છે. આથી અમારી સમસ્ત કેમને ઘણુંજ દુઃખ અને આશ્ચર્ય થયું છે. અમે આપનાથી ઘણુંજ દુર હોવાના કારણે તેમજ આપનાથી સીધો કોઈ પણ સંપર્ક ન હોવાથી બનવા જોગ છે કે આપ સાચી હકીકતથી માહિતગાર ન બની શક્યા હો અને જો આ હકીકતથી આપ માહિતગાર-હોત-અચર અને રૂઝ ખોલાવી હકીકતથી વાકેફ થયા હોત તો આપની સાથે સભા આજ અહીંજ શબ્દોવાલો દરાર ક્યારે પણ પસાર કરતજ નહિ. આ અંગે આપની સભા એજે તે પહેલા અહીંની હકીકતથી વાકેફ થવા પત્ર મારા તરફથી આપશ્રી જેમ લખવામાં આવેલ છે તે તરફ પણ આજે દુર્લભ ક્યું છે. અને એ દરાર પસાર કર્યો છે. એટલે આ અંગે અમારું નમ્ર માનવું છે કે આ ચલેલ બાજત બીજાઓથી ન દેખી સકઈ હોય તેવાઓની દોરવણીથી આ દરાર થયો હોય એમ અમારું માનવું છે.

આ દરાર સત્સંગને અને સત્સંગની પ્રતિષ્ઠાને અને સત્સંગની એકતાને હાનિ કરતો છે. કોઇનું એમ માનવું હોય કે આથી અમે સત્સંગની સેવા કરી રહ્યા છીએ તો તે બાબતમાં એમની બચકર ભુલ થઈ રહી છે અને તેના માટે પરિણામને તેઓજે ક્યારે પણ વિચાર કર્યો લાગતોજ નથી. અને ખરેખર તો સત્સંગની કુસેવા કરી છે, એમ અમારું માનવું છે.

વિરોધ કરતા આવ્યા છે એ બધે વિરોધ આવ્યાની અને મહંતજના પત્રના પ્રતિ-
ઉત્તરમાં સવિસ્તર જણાવ્યો છે. તમારી માલી પ્રત્યે ઉત્તરની આદિક ગંદા-આલેપો કયાં
હોય તો તે અમદાવાદ ગાદીએ કરેલા છે. અને તેના પરિણામે તમારી માલી દેશમાં
અયોગ્ય હો સુધી ગણી છે. “આ એ આદિક ઉત્તરની માલીના પુરવાર છે. ન આવવી
અને પત્રોત્તરો નહીં.” એવા શબ્દો ઉપરથી અમદાવાદ ગાદીએ તમારી માલી
“ઉત્તરની” એ શબ્દો આપે છે. શીક્ષા અને નિબંધ અને રાજ્ય અને રાજ્ય અને
એમાં વિરોધ કરી કોણ પુરુષ ઉત્તરના પત્રો ગણે છે. પણ જાણીતા કે-સર પત્રો
કહેવાનો અભિપ્રાય નથી એમાં અમારો દોષરૂપતા નથી એમનો એમના પાત્રાવલી અનુ-
યાયી બન્યા એટલેજ સ્વરૂપ હોય છે.

અમારા દરમ્યાં પીરાણા (સુમના) શબ્દ લખ્યો છે તે અમેએ સ્વયં નવો ઉપગમી
કાઢ્યો વડતાલ ગાદીના નથી. પરંતુ તમારા સ્વચ્છ કચ્છ દેશમાંથીજ આવેલો છે. સિદ્ધી
નેશમ રામજીના પત્રમાં “સુમના અને સૈયદ સાથે પરિચય” એ શબ્દો લખ્યા છે. પંડીત
સભાકૃત નિષ્કર્ષમાં સંગ્રહોપથી પીરાણા ધર્મમાં અનુરાગ વાળા પ્રાગજિત અને દેવશુદ્ધિ
કરાવીને પાવન કરેલા કડવાઓને જણાવ્યા છે. વળી શ્રોણકાથી તમારો જાતવત વલિવંચાનો
પત્ર છે તેમાં પણ પીરાણા ધર્મના સંસર્ગ વાળા લખ્યા છે. પીરાણા ધર્મનું સ્વરૂપ થીજીએ
કહ્યું છે કે તે “કવનનો રાહ” છે. વળી કચ્છ દેશનાવાંના લેવા કણુખીએ વિગેરે તલવસાઓ
અને એકલા લેનામાંથી થયેલા જૂતા નવા મહંત વિગેરે સાધુઓ પણ એ શબ્દથી
બ્યવહાર કરતા આવ્યા છે. એવા બીજા પત્રો છે. તમેએ અમેને બહુ દુઃશન લખ્યા
છે જેથી અમે તમારા દેશનું બહુ બાણી રાહીએ નહિ. સહવાસીઓ સદવાસના
ચરિત્રોને જાણે છે. તે કહે તે બીજાઓને માનવું પડે છે. આમાં બીજા મહાત્મા દેવ પીરાણા
ધર્મના મિત્રણ વાળો છે. તેનો સંસર્ગ છે બલે તમે પૂર્વે કડવા રાહીના હશે પણ
પાછળથી પીરાણા ધર્મમાં અનુરાગ વાળા થયા હશે. અને તેમાંથી વિનંતી દ્રષ્ટિએ દોષ
જણાતાં દુઃશન થયા હશે તેથીજ તમને પૂર્વાચાર્યોએ અને ત્યાગીઓએ સતસંગી નરોને
શીકાર્યા હશે. એમાં અમારે કંઈ પણ વિવાદ નથી. અમારે તો કદા નવો ઉપરચેત
થએલો સહ દીક્ષાનોજ સવાલ છે. તેમાં તમારા દેશના પૂર્વાચાર્યો અને ત્યાગી હિમ્મત એ
વિરોધ અવરોધ આગ્રહથી પકડી રાખ્યો છે. અને અમેને પણ તેમજીવ પકડાવ્યો છે.

ગંદા આલેપો કરી તમારી કોમને ઉતારી પાંડવાની બચકર નજવીજ કરી હોય
તો તે આખી અમદાવાદ ગાદીએ કરી છે જેથી તમારી સમસ્ત કોમને ઘણું દુઃખ અને
આશ્ચર્ય થયું હોય તો તેમાં ખડું નિમિત્ત પણ તે જ છે. દૂર દેશમાં રહેલા અને જેની સાથે
કોઈ સિતારાપણાનો સંબંધ નથી એવા અમને તો વૃથા વગેવાં છે. ને કડવું કહેવું હોયતે
તેમને કહેશો. અમેએ ને દરાવ પસાર” ક્યો છે તે સઘળા માહીતગારી મેળવીને અને
શાસ્ત્રી અને લોકિકી બધી બાબતોને મેળવીને કોઈ જાતના પક્ષપાત વિના ક્યો છે.
તેમાં અદેખા કોઈની દોરવણી નથી. કદાચ તમને એવો ભ્રમ હોય તો તે અમદાવાદ

દેશનેજ માનજો. અને અમે એથી દોરવણી નહીં કરીએ એવો ભ્રમ નથી. વિચારોનેજ
સપ્રમાણ કામ કરનારા છીએ અમારા હોવા પહેલાં એને તમે પ્રમાણ તરીકે અમેનો હો
ન બધા પત્રો મળી ગયા હતા. એમને તે કામમાં વાંચવામાં અને વચારવામાં આવ્યા
|| અને તેમાં સત્યથી વેગળ નહિ પણ સત્યતાજ એક અવલંબન વાળા અમને
ત્યાગી રજુ કરવામાં આવેલી તે કારણથીજ તમને કાંઈ જોવાવાની જરૂર ન હતી. અને
એવો સંબંધ અને સમય પણ નહોતો તમને જે તમારા આચાર્ય કરેલો નિબંધ
તમારમાં મોકલો તે ઉપરથી ન સહિષ્ણુતાજ તત્વ બતાવેલું અમેએ દરાવ ધર્મ
કેટલે અમને અવિદીત કશુંજ જાણુ તમારાપર તરફ અલ્પ પણ દુર્લક્ષ કહે નહીં.

▲ મહંતજના પત્રમાં અમને વડતાલવાળાઓએ “કોમની દોરીતા મહંતજ
ગાંધ્યા છે” એમ લખ્યું છે તેમ તમેપણ અમને અદેખાની દોરવણીથી દોરાયા છે. અને
લખીને અમને એવો અપરાધ જણાવ્યો છે. આમાં અમારે એટલુંજ કહેવું છે કે વધુ
પત્રો એકજ રૂપના એકજ વચીવે લખી આવ્યા છે.

▲ તમે કચ્છમાં કડવાઓની વચીવે ૧૦ થી ૧૦ હજારની અમિમાનો છે. તે બધા
હરિભક્તો છે કે કેમ? તે અંકાસ્પદ છે. અમદાવાદ દેશની આખી કડવારેન્તી
વચીવે ગણુતા હો તે બરેબર ૪ લાખ અથવા કડવાઓ સતસંગીઓ હોય તો હજાર
દેશ અને અમદાવાદ ગાદીને હારિદ્રમય જશે. કચ્છમાં પીરાણા ધર્મને પાત્રાવલી
વાનાસી ગામમાં રહેતા હતા. તેમાંથી માત્ર ગામના કડવાઓ જુદા પડ્યા તે સતસંગી
થયા. બીજા ગામોના કડવાઓ તો જુદા જુદા ધર્મમાં પ્રવેશ્યા હશે. એમ પણ અમદા
જાણવામાં આવ્યું છે. શ્રીજી મહારાજે કચ્છ દેશના એ વિભાગો આર્થ-આત્મી રૂપના
છે. અર્ધા કચ્છને આર્થ ગણ્યું છે. અર્ધા કને કહેતા હશે તે અમે નકરી કરી
શક્યા નથી.

આ પ્રસંગે બીજીજ વચીવે જહાપવાની તમારે કરીજ નહીં. જરૂર ન હતી. અમને
મોડુરૂપ આપીને બીવરાવવા માટે દોરવણી કરી નહિ. આતો સતસંગીઓનો પ્રત્ય છે.
તેમાં વળી સાધુ દીક્ષાનો પ્રત્ય છે.

તમે આખી કડવાકોમને રૂદ્ધ જાણો છો. અને પૂર્વેની જે પીરાણા ધર્મના પરિવ્રલની
આખત છે. તેને છુથી રાખીને બધાને હેતરશમીએ અને તેથીજ આચાર્યો અને બીજા દુઃસ્થો
દીક્ષા દાનના નિષ્કર્ષમાં છેતરાયા છે. એક કહીએ તો ખોટું નથી. તમારા તરફથી બધું
હેન્ડબીલો અનેક હકીકતોના નિવેદન વાળા અમારા દગવસામે હોવામાં છે. તેમાં કોઈમાં
પણ સત્ય વસ્તુતું નિવેદન કશું નથી. કદા કડવા કણુખી પાટીદાર શબ્દ વાપર્યો છે.
એમાં પણ અમારે વિવાદ નથી. તેથી વળી કચ્છ કોમના યાવ તેમાં પણ અમારે તો
કહેવું નથી. અમારે તો કદા સહ દીક્ષાનો પ્રત્ય છે. કે જેમાં અમદાવાદ ગાદીએ
ધર્મના સમારંભથી તે કાવના અમારો નિષ્કર્ષ આપુલ્ય પર્વતના બધા પૂર્વાચાર્યો અને
ત્યાગીઓએ અને હરિભક્તોએ કદા વિરોધ અને અવરોધ સાધુ રાખ્યો હતો અને મહિ
પ્રચાર જરી રાખ્યો હતો અમારે બીજા પ્રમાણથી કંઈ જરૂર નથી. અમે લખેલી બાબતમાં
આખી અમદાવાદ ગાદીજ સ્વતઃપ્રમાણ છે.

વડતાલના ત્યાગી સમરને મળીને જે હરાવ કર્યો છે. તે અમદાવાદ ગાદીએ પાંચ-પેઠી પર્વત પ્રવર્તયિત રાજાના અને તથા પૂર્વપ્રથા રિવાજ ધોરણે અને પૂર્વવદ્ બનને દેશના ત્યાગીઓએ કરના કરને અનસરીને ડોવાથી સત્સંગ અને સત્સંગી પ્રતિષ્ઠાને તેને એકતાને હાનિકર્તા અમદાવાદ ગાદીને પર્વત નવીન મત્સંગ અને નેતિ પ્રતિષ્ઠા અને તેના એકતાને સ્થાપનારો અને તેની સ્થિરતાને કરનારો મહત્તમ છે. જેમ તમે માનો છો તેમ માનીએ. હાલ સુધીના પર્વતોથી ને પર્વવદ્ ત્યાગીઓ અને હરિભક્તોને પણ સત્સંગ અને તેની પ્રતિષ્ઠાને તેની એકતાને હાનિકર્તા અકામે પણ કહેવાનો પ્રસંગ આવશે કારણ કે તેમણે પાંચપેઠી પર્વત કલ્યાણને સાધુદીક્ષામાં પ્રવેશ આપ્યો નથી. એટલું નહિ પણ તેની સામે પ્રગલ્ભ વિરોધ અવરોધ જે તે રૂપમાં ચાલુ રાખ્યો હતો. એવા અપવાદ અમને આપવાથી એ અપવાદ તુલ્યનાથે આખી અમદાવાદ ગાદીને માથે અવશ્યે આવશે વળી અમારો હરાવ સત્સંગની કુસેવાને નહિ પણ સુસેવાને કરનારો પ્રખલ છે. જે અમારા હરાવને કુસેવા કરનારો આપણી માનવા જશે તો એ કુસેવાનો અપવાદ અમદાવાદ ગાદીને પણ તુલ્યનાથે આવશે. અને તમારે અકામે પણ કહેવું પડશે. કે અમદાવાદ ગાદીએ પણ સત્સંગની ખરેખર કુસેવા કરી છે. વળી અમારા હરાવમાં કરી પણ ભયંકર ભૂલ થઈ નથી પરંતુ અભયંકર અભૂલ છે. જે અમારા હરાવને ભયંકર ભૂલ તરીકે ઓળખાવો જશે. તે એ અપવાદ આખી અમદાવાદ ગાદીને માથે સમાન ન્યાયે અગમ્ય આવીને એટલે કેમકે તેણીએ તમે કડવા કણ્ઠીઓને સાધુ દીક્ષામાં પ્રવેશ આપ્યો નથી. એટલું નહિ પણ ઘણો વિરોધ અવરોધ અનેક પ્રગરનો બહેરમાં જહેમનથી કર્યો છે અમારા હરાવને ભયંકર ભૂલ કહો છો. તે તમને સર્વોપરી અનન્ય એકાન્તિક સત્સંગીપણના અભિમાન વાળા સત્સંગીઓને બીલકલ બાળવું નથી.

વળી તમે વડતાલના ત્યાગીઓને “માઠાં પરિણામનો તેઓએ ક્યારે પણ વિચાર કર્યો હોમતોજ નથી આમ જોતાં હરાવ દરેક અહિત કર્તા હોઈ અમે તે નભાવી લેવા જરા પણ તૈયાર નથી” એમ ધાક ધમકી ભયું ઉદ્ઘતાઇ સૂચક અને અતિ કડવું છે. તેથી વડતાલ ગાદીના નિર્ભય ત્યાગીઓ બીજા જવાના નથી. આ ભયંકર અપશબ્દો તમારે અમદાવાદવાળાને લખવાના હતા. કેમકે તેમણે જ તમોને સાધુ દીક્ષામાં ભયંકર અટકાવ પરંપરાથી કર્યો છે. “માઠાં પરિણામ” અમે નભાવી લેવા તૈયાર નથી એ શબ્દનો ખરો અર્થ તો શિક્ષા કે દંડ થાય છે. વડતાલ ગાદીના ત્યાગીઓ કે જેની સાથે દેશ, જાતિ, દેવ, આચાર્ય આદિકનો કશો સંબંધ નથી તેમને માટે આવા ભયંકર શબ્દો લખો તે તમારેજ પ્રથમ વિચારવાનું હતું હવે જ્યારે માઠા પુરિણામ ભોગવાવવાનો છેવટનો ભય બતાવો છો અને નભાવી લેવા જરા પણ તૈયાર નથી. તો હવે અમારે મિઠાં પરિણામની આશા છેક છોડીને માઠાં કડવા પરિણામ ભોગવવા ન છુંટકે તૈયાર રહેવું પડશે. વળી જે તમે એવા મહા સમર્થ હતા. તો દીક્ષામાં વધેથી વિરોધ કરતા અમદાવાદવાળાને એવા મહાભય બતાવવો હતો. માઠાં પરિણામનો ભાવાર્થ તો એ વકીલની દ્રષ્ટિએ એ નીકળે કે દંડથી માર મારવો, કે કાયદાનો આશ્રય લઇને જાસ

કરવો એવો થાય, એટલું માઠું છે કે અત્યારે જીવતા વિરોધી માટે એમ જણ્યો છો પણ પૂર્વ વિરોધી મુક્તોને માટે જીવતા નથી. વળી તમે વડતાલવાળા ત્યાગીઓને સત્સંગ અને તેની પ્રતિષ્ઠા અને તેની એકતાને હાનિકર્તા, કુસેવા કર્તા, અહિત કર્તા, ભયંકર ભૂલ કર્તા, અને માઠાં પરિણામનો વિચાર નહિ કર્તા અપમાનો છો. તે તમે વડતાલ ગાદીની પ્રતિષ્ઠાને હાનિકર્તા, એવા કર્તા, અહિત કર્તા, ભયંકર ભૂલ કર્તા, વડતાલવાળાનો હરાવ તો મત્સંગ અને તેના પ્રતિષ્ઠા અને તેની એકતાને પણ પર્વ પ્રતિષ્ઠિત કરનારો, અભય કરનારો, સુસંગ કરનારો સર્વોત્તમ છે નેથી. અમને એવા કરીજ દોષ દેવાનો નથી. તેણે દોષ દેવા દોષ તો સ્વદેશ, સ્વાચાર્ય, સ્વત્યાગીઓ અને સ્વહરિભક્તોને દેશો, કારણકે તેઓજ તમારા દીક્ષા કાર્યમાં પાકા વિરાધી હતા વર્ષથી બન્યા છે, આ પરેશાદ મહાત્મજી પાનના પરેશાદને મળતો છે. કેમકે તેમાં કુસેવા અને અહિત શબ્દ લખ્યો છે. એથી જ નવે જવાબના લેખક એકજ અલીક વકીલ વકી છે. વળી તમે તો “જરાપણ” એવા શબ્દ લખીને અધર્માંથી નભાવી લેવા માગતા નથી. એટલે સર્વોપરી નભાવી લેવા માગતા નથી એવા અર્થ નિકળે છે. એટલે એની ભયંકરતા વધું સાબીત થાય છે.

“અમારી જ્ઞાતીનો સત્સંગ શ્રીજી મહારાજ અને નંદ સંતોના વખતનો છે જે આજ દિન લગી સદવર્તમાન શ્રીજીની સર્વોપરી ઉપાસના અભંગ રહે છે.” એમ એવું મુઠ્ઠા અભિમાન રાખો છો તે ખુદ નહિ છે. સાથે સાથે એમ પણ સાચું સમજો કે જેમની સદવર્તમાન સર્વોપરી ઉપાસના અનન્ય એકાન્તિક અભંગ હતા તો તે શ્રીજી મહારાજ અને જેમને તમે નંદ સંતો તરીકે સંબોધો છો એવા મહાત્મજીના વખતથી તે (જુજમાં શ્રીજીના વખતમાં મહાંત નંદસંતો આનંદાનંદજી હતા, પછી અચ્યુતદાસજી, અક્ષરજીવનદાસજી, કૃષ્ણચરણદાસજી મહાપુરુષદાસજી શ્રીવલ્લભદાસજી અને અત્યારે શાસ્ત્રી ધર્મજીવનદાસજી જે તે સર્વેઓ તો ૩-૪-૫૫ સુધી એટલે લગભગ સો વર્ષ સુધી કોઈપણ આચાર્ય જુજના સાધુઓએ કચ્છી કડવા બાળકને સાધુ દીક્ષા આપી આપી નથી એ ઉપરથી જ શ્રીજીના સમયમાં અને નંદ સંતોના વખતમાં વિરોધ પ્રચલિત છે એમ સ્વયંસિદ્ધ થાય છે માટે જે અમારા ઠીક હરાવને “શ્રીજીના અનન્ય એકાન્તિક ભક્તોનો દ્રોહ કરનારો છે.” એમ માનવા જશે તો શ્રીજી અને નંદ સંતો અને તે પછીના બધા આચાર્યો, ત્યાગીઓ અને હરિભક્તો પણ તમારા દોહકર્તા આપોઆપ હરશે કેમકે તેમણે તમારે દીક્ષામાં અટકાવ ઉઘાડો કરેલો બહીતો છે જે શ્રીજી અને નંદસાધુ સુધીના સર્વે દોહકર્તા થાય તોજ સમાન ન્યાયે અમે દ્રોહકર્તા હરીએ જે રોષાવેશથી વિના વિચારે અમને ભક્તદ્રોહી કહેશે તો આખી અમદાવાદ ગાદીને પ્રથમ ભક્તદ્રોહી કહેવાનો પ્રસંગ આવશે ન્યાય આગળ પક્ષપાતને સ્થાન આપાય નહિ.

વળી તમે ૧૫૦ દોહકો વર્ષનો સત્સંગ થયાનો કહો છો પરંતુ વસ્તુ સ્થિતિ તો એ છે કે પીરાણા ધર્મમાં અનુરાગવાળા તમોને સં-૧૯૬૮માં વામદેવપ્રસાદજી

પ્રાપ્તિ અને દેહશુદ્ધિ કરાવીને પાવન કરીને સત્સંગી કર્યો હતા. એવી નમારી કલુષાન છે. એટલે ૧૬૨૮માં પ્રથમ સત્સંગી થયા નહોતા. એ છતાં તમે શ્રીજી વખતથી સત્સંગી થવાનું કહે છે તે પરસ્પર વિરુદ્ધ છે. અમારે એમાં કામપિણ્ય નિરુપ્ત નથી કદાચ ૧૬૧૮ પછેનાં પંચાત્તર વર્ષમાં પ્રસિદ્ધ હોઈને સત્સંગી થયા હો. તેમાં પણ અમારે વિચારવો. કેમકે સત્સંગીઓ તો યવન અત્યંત પવનના હોઈ શકે છે. અમારે તે નહિ. કેમકે સત્સંગીઓ તો યવન અત્યંત પવનના હોઈ શકે છે. મનને આનંદ અને આનંદ આપનાર હોઈ શકે. મનને આનંદ આપનાર હોઈ શકે. દીક્ષા આપી નથી એટલે નરિ દેશ આપી પ્રયાગ વિરોધ ને તે કામમાં ને તે હારે જારી રાખ્યા છે. એમ પણ સાંભળેલું કે સ્વામી નિકરદાસજી અને બીજા કેટલાક સાધુઓ તમે કલ્યાણને મનામાં જુદા જ એનારતા અને પુત્રકો પણ વાચવા દેતા નહિ.

વળી “આ હરાવ પસાર કરનાર વ્યક્તિઓ શ્રીજીના યુદ્ધગાર બનશે. એમ અપવદો છે. જેમ દીક્ષામાં નહિ અધિકાર આપનારા શ્રીજી સુધીના પૂર્વાચારો અને નંદ સાધુ સુધીના પૂર્વ ત્યાગીઓ અને પૂર્વ હરિભક્તો શ્રીજીના યુદ્ધગાર થયા નથી, તેમ હરાવ કરી આપો પણ શ્રીજીના યુદ્ધગાર લેશથી પણ થતા નથી. એવા ખોટો અપવાદ વડતાલના ત્યાગીઓને આપશે તો તુલ્ય ન્યાયે અમદાવાદની આખી ગાદીને માથે આપો આપ આવશે.

વળી “જુલું કદીએ ને દીક્ષામાં વિરોધ કરીને શ્રીજી અને નંદ સંતો અને તત્પશ્ચાત્ત અધ્યક્ષ મનાવ્યો નહોતો. એમ છે. તેમને પણ માહાં પરિણામ ને તે રીતીએ ભોગવાવવા નહોતો. નાનકડાનાર ને ને, અને જુલુકાવતિ બધી જાણ એ ન્યાય કહેવાય નહિ. નવાવના નંદને મારે સરખાવે દેવા નહોતો. એમાં પક્ષપાત ચાલે નહિ તો ગૌરવદિક ધામમાં જાવવામાં પણ ને કોઈ મંત્રથી કે તંત્રથી અહિં પાછા લાવીને તમારે અને સુન્દા પદત તેમની ઉપર વકીલ મારશે કેશ ચલાવીને પણ માહાં પરિણામ ભોગવાવશે કે કેમ? કે ખોટા સુકતો જાણીને જતા કનૈયા કે કેમ? તેમની ઉપર અમારી ઉપર નેહું બળ પડાવો છે તેવું બતાવશે નહિ. એવી અમારી નમ્ર વિનંતિ છે.

વળી તમે પોતાના ઠાણી મારે “સહવર્તમાન શ્રીજીની સર્વોપરિ ઉપાસના અભંગ રહે છે. .... આવા શ્રીજીના અનન્ય એકાન્તિક ભક્તો” એમ આ દ્વાધા સૂચક શબ્દો લખીને કડવા હરિભક્તોને મહાભક્ત મનાવીને અમને તેમના મહાદ્રોહી હરાવીને શ્રીજીના યુદ્ધગાર હોઈને નરકગામી હરાવતો નિગૂઢ આશય જણાવ્યો છે. બીજાઓ ઉપાસના કરે છે. પણ સહવર્તમાન નહિ, પરંતુ વર્તમાન ચુકીને કરે છે, બીજાઓ શ્રીજીની ઉપાસના કરે છે પણ સર્વોપરી નહિ પણ અસર્વોપરિ પણ કરે છે, બીજાઓ ઉપાસના કરે છે પણ તે અભંગ પણ નહિ પરંતુ મંત્ર પણ કરે છે. બીજાઓ ભક્તિ કરે છે. તે અનન્ય એકાન્તિક નહિ. પણ

અન્યની અનૈકાન્તિકી કરે છે. એ રીતે પાતાને મુખે જલુષા વખાણીને પોતાને મહાભક્ત કે જેને! અપરાધ પ્રાપ્તિથી પણ નિવારણ ન થાય એવા અને ભગવાન પોતાના અપરાધને સહન કરે છે. પણ ભક્તના અપરાધને સહન કરતા નથી. એવા અનન્ય એકાન્તિક પણ હરાવીને અમને એમના મહાદ્રોહી હોઈને શ્રીજીના યુદ્ધગાર હરાવતો હરાશય દર્શાવ્યો છે આનો દરન અભિમાન કહેવાય. આથી આ બધા ગલીય માળોમખ ઉપરના શબ્દો વડતાલ મારીના ત્યાગીઓના મનને મહા દુઃખ ભવંકર શોક અને દુઃખ કરી અવશ્ય પડે. એને પણ વિચાર તમેએ કર્યો જણાવો નથી.

વળી જ્યારે સત્સંગ કે સત્સંગની બહારની દુનીયાને જાણ થશે, ત્યારે આ હરાવ પસાર કરનાર સાધુ સભા જરૂર નિંદાને પાત્ર બનશે. એમાં જરૂર પણ શંકાને રહ્યા નથી. એમ અભિનિવેધથી અમારા હરાવને અને હરાવ કરી અમને સત્સંગમાં અને બહારનાં દુનિયામાં નિંદા પાત્ર થવાનું કહે છે. તે યોગ્ય નથી. જેમ દીક્ષામાં વિરોધ કરનારી આખી ગાદી સત્સંગમાં અને બહારની દુનીયામાં નિંદા પાત્ર થઈ નથી. તેમ અમારો હરાવ અને હરાવ કરનારી સાધુ સભા નિંદા પાત્ર થશે નહિ. ઉલટું પ્રસંગને પાત્ર થશે. વળી અમારા હરાવને અહિતકર માનો છે તે ખોટું છે. અમારો હરાવ જેમ અમદાવાદ ગાદીએ કરેલો ક્રાર તેમજ તેમજ દીક્ષામાં કરેલો વિરોધ અહિત કરી મનાવો નથી. તેમ અહિત કરી કદાપિ નથી.

▲ અમારા હરાવને પ્રસિદ્ધ કે પ્રખ્યત રીતે સત્સંગમાં અને બહારની દુનીયામાં જાણ કરનારા અને પ્રસાર કરનારા તમેજ પ્રથમ છે. અમારા હરાવને નભાવી લેવા તોવાર ન હો તો ગમે તેમ કરો. નભાવી લેવા તોવાર નથી તે શબ્દ પણ એક માહાં પરિણામ જેવો ધમકી રૂપ છે. હાર્દિક વિનંતિ કરો કે મામિક કરો કે માહાં પરિણામ ભોગવાવવા ફેશ કરો કે એથી પણ અધિક ભવંકર અપચાર કરો. પરંતુ અમારો હરાવ પાછો ખેંચી લેવાય એવો ખોટો નથી. કેમકે જલુ વિચારીને પૂર્વોપર પ્રમાણે અને બંને ગાદી વચ્ચે થયેલો કરાર અને તમારી શ્રીજીને અને નંદ સંતોને આરંભીને સર્વેએ અભ્યસ્ત કરેલી પ્રથા રિવાજ ધોરણ અને શિષ્ટાચારને સર્વ પ્રકારે અનુસરીને કરેલો છે. અમારી હાર્દિક વિનંતિ તો એ છે કે અમદાવાદમાં જે નિર્ણય અમને પૂજ્યા પિતા એક તરફી આપબુદી-એદુકુદી-સત્તાથી કર્યો છે. તે પાછો ખેંચી લેવાનો છે. એ પ્રભાસ તમે કરશો એવી આશા છે.

આ જવાબ ઉપરથી તમે જાણશો કે તમારી સઘળી હકીકત દાલતી બીજી બાજુ તરીકે સ્વીકારીને કર્યો છે. જેથી નિઃસંશય અને નિર્બાધ અને નિઃસ્પક્ષપાત છે. તમારા જવાબમાં કુસેવા અને અહિત શબ્દ આવ્યો છે. તે ઉપરથી બંને જવાબોના લેખક એકજ વકીલ છે એ સિદ્ધ થાય છે.

વડતાલના અગ્રેસર ન્યાયીઓએ કરેલા દરાવમાં પીરાણા (મુમતા) અને “ઉતરતી-જાતી” એ શબ્દો લખ્યા છે. તેની ઉપર બધું જોઈને કડવા કચ્છી લોકો વડતાલ વાળાને બહુ દયાવાદ છે. અને કેસ કરવાની ધમકી આપે છે. જેથી એ બાબત અમારે ને છુટકે કોઈક નવન સત્ય કહેવું પડે છે. મુમતા પીરાણા કોને કહે છે. એ બાબતને બહુ દિલ્હીમાં જાણતા નથી. જોવાનું જાતિ ન્યાયે વ્યવહાર કરે છે. તે તો તે લોકોજ જાણી રહે. મંડાળા પાસે આવેલા પિંચપૂ ગામના એક કદ જાણનાર નામના મુમતાને નામના જોવાલાંને ગામના સરવય મળતલાક તથા સંદિરત મેળાને પટેલ જેમગલાઈ અને નાના સ્વામી શાસ્ત્રી નારાયણચંદ્રપદાસજીની સમક્ષ પ્રજ્ઞતા તેણે મિત્ર મુજબની હકીકત કહી છે.

આજથી આશરે ચારમા પાછલા વર્ષ પહેલાં તેમ સંધ કે જેમાં આઠણાદિ પાંચી જાતિના જનો હતા. તે પ્રાણના યાત્રાને જ્યાં ઉત્સાહથી મોટા સંધ નિકળ્યો. એ સંધને મધ્યમાર્ગે એક આસપોસ શક્તિશાળી મુસલમાન મળ્યો. તેણે પુછ્યું કે આ સંધ કયાં જાય છે સંધના આગેવાનોએ કહ્યું કે કાશીની યાત્રાએ જાય છે. પછી એ જોલીયાએ કહ્યું કે તમને અદિજ કાશી યથાસ્થિત બતાવું. પછી શ્રદ્ધાપૂર્વક સંધે કહ્યું કે તમે બતાવો. પછી તેણે કહ્યું કે જે મુસલમાન ધર્મ સ્વીકારવાની પ્રતિજ્ઞા કરી તો કાશી બતાવું. પછી મોર્ગમાં બધું કંટાળી ગયેલા સંધે તે વાતની હાં પાડી. પછીથી તેણે પોતાના મુખમાં અમકારથી કે દબાદિ ક્રિયાથી કાશી યથાસ્થિત બતાવી. આવો પરચો તેજને બહુ રાજ થયા અને જેને કાષ મોટા પુરુષ માનવા લાગ્યા યવન ધર્મના સ્વીકારમાં પ્રથમતો એ અમકયા અને સનમાં બહુ દુઃખ પામ્યા. પરંતુ સત્ય પ્રતિજ્ઞા હોવાથી અંતરની અનિચ્છા છતાં હા પાડી. પછીથી તેણે યવનની જાતિની અમુક ક્રિયાઓ ગ્રહણ કરાવી (જેને મુમતાઓ અત્યારે કરે છે.) અને વસવાટ માટે કચ્છ, મુજરાત, કાલિયાપાડ, આદિક દેશનાં ગામો બતાવ્યાં ત્યાં વસવાટ કર્યો કેટલાક નિર્જન કચ્છમાં ૮૪ ગામોમં. વડતાલ જ્યાં. કેટલા રોજ, આરેજ પાસે આવેલા પીરાણા કુકરા વિગેરે ગામોમાં રહ્યા. એમને “મુમતા” સંતા આપેલી. ધર્મ બેઠથી બોલધર્મનીપેઠે ચાર પ્રકારો સત્પણાદિ થયા, તેમાં સંપૂર્ણને ક્રેડ કહે છે એમના ચારેયના ગ્રંથો પણ જુદા જુદા લખ્યા છે. (આ જોલીયાનું નામ મહેલું પણ બુઝી ગયો છું) પીરાણા કે જે અમદાવાદથી આર પંડર માસન પર આવેલું છે. ત્યાં મુમતાઓ અને બીજા પણ ખરા મુસલમાનો યાત્રાએ આવે છે. તેને ધર્મ તરીકે માને છે. ત્યાં કચ્છના (મુમતા) કડવા વિગેરે પણ આવતા અને તીર્થાત્ર મુજબ મુજબી એટલે (દશાંશ, વિશાંશ ધર્મોદો) પણ આવતા અને યવન ધર્મની ક્રિયા કે જે અસિદમાં જવું. પીરની ઉપાસના કરવી, શરૂને દાટવું. પરણવિતી વખતે નકા પદાવવા વિગેરેને કરતા હતા. આમાં આઠણાદિ અધાજ જાતિના લોકો જોનોની પેઠે એક પ્રકિતએ જને છે. બેદ રાખતા નથી. કચ્છમાં ૮૪ ગામો પૈકી ૭ ગામોના લોકો સ્થામિનારાયણ ધર્મમાં દાખલ થયા છે. એમ પણ તેણે વાત કરેલી.

ઉપરના કારણથી મુમતા કહે છે. પીરાણા એ કાષ જાતિ જણાતી નથી, પણ જોલીયા પીરે પ્રવર્તાવેલો મુસલમાની અશયી ધર્મ છે, તેને બહુ નાતો વગર વિચારે

પામે છે. તેમની કેટલીક ક્રિયાઓ જોયેને મળતી છે. તેમાં લોકો મને નેમ વ્યવહાર કરે છે. આ ક્રિયાસથી એટલી વાત તરી આવે છે કે મુમતાઓ એ ખરી અમલ મુસલમાન જાતી નથી, પરંતુ સંગેષને લીધે વડલાયેલી હિન્દુ જાતિ છે. જાતિ અને તેના ધર્મને ખર પાના શકાય તેમ નથી. જેનો જે નામથી વૃદ્ધપરંપરાથી વ્યવહાર થતો હોય તેમ લોકો લોક ન્યાયે વ્યવહાર કરાય છે. વૃદ્ધવ્યવહાર પણ એક પ્રમાણ તરીકે મનાય છે. એમાં અમલ નિયમ, સેકોને, પણ દેવ કાવ્યા જેવો નથી. કેટલાક પાંચ જાતિને ધારે છે. યવને સદે ખાધા પિંધાનો વ્યવહાર નહિ રાખતા હોય પણ ધર્મને લીધે સુખભોજ તો ચાવતા નથી.

કચ્છના કણબીઓ બહુ પૂર્વે યવન ધર્મના સંપર્કવાળા પીરાણા ધર્મમાં અતુરામી થવાથી પ્રથમ મુમતા અને પાછળથી પીરાણા કહેવાતા. એમ પણ કચ્છી લોકો કહે છે. અને વહિવંચાના જુના મોપડામાં પણ એવું લખાયું છે. એમ પણ કહે છે. કચ્છના એક હરિભકતને પુછતાં એ કહે છે કે, મુમતા અને પીરાણા એવો એ કે સંકલેલો નથી. પણ જે અહિં અખડામાં કણબીઓ છે. તે પ્રથમ કણબી હતા. પછી ૧૭૭૦ વર્ષ પહેલાં પીરાણા ધર્મ સ્વીકારેલો જેથી તેઓ મુમતા કણબી તરીકે કહેવાતા હતા. અત્યારે તો તેઓ અહિં કડવા પાટીદાર તરીકે કહેવાય છે. પણ આગળના જુના ૬-૭ વેદેશનાં તેમને મુમતા કણબી તરીકે લખતા. એમ કહે છે. ઉપરના કારણથી અમારા દરાવમાં પીરાણા (મુમતા) શબ્દ કસમો લખ્યો છે એમાં અમારે કંઈ તમારો જાતોને ઉતારા પાડવાનો કે હલકાઈ કરવાનો આશય નથી. ખરે પ્રસંગે ન છુટકે વસ્તુ રિચિતિ કહેવી પડે છે.

હવે તમે સત્તર કોમથી “ઉતરતી” એ દરાવના જે શબ્દો ઉપર બધું બુલે લો. તેમાં કારણ એ છે કે જાતે હિન્દુ હોઈને યવન ધર્મના અશયી સ્વીકાર કરે એ અશય ઉતરતાપણું આપોઆપ આવે છે એમાં અમે શું કરીએ સત્તર કોમવાળા મળ્યા છે. તેમાં પણ કારણ “આ આદિક ઉતરતી જાતિના પુરુષો છે” આ શબ્દો ઉપર ફરીવાર પે કે જે અમને કારણ કરતાં અમદાવાદના વૃદ્ધ સાધુઓ અમારી જાતોને ઉતારી પાડવા એ મનકર શબ્દો કેમ લખી શકે. તમે જેમ અમેને ફરીઆદ કરો છો અને દવાવો દબાવો છો, તેમ સત્તર કોમવાળાઓ પણ કારણ કરતાંએને દવાવે, દબાવે, ધમકાવે તો શું પ્રતિ-ઉત્તર આપશો. કુંભકાર કે જે ઉચ્ચ લોઈ ને આઠણુને પણ ઉતરવાના ધર તરીકે શુદ્ધ માનેલો છે. અને વળી કડીઆ કુંભાર વિગેરે પણ ઉચ્ચ જાતના મનાય છે એમાંનાજ સીકો નામથી કહેવાય છે. અને તેમાં તેમનામાં કોઈ જાતના હિન્દુ સિવાય બીજા ધર્મનો સંપર્ક નથી, એવી વસ્તી ઘણી છે ભાટ-ખારોટ-ચારણ એ ક્રિયા બેઠથી સૂત માગ્ય બધી તરીકે સંસ્કૃતમાં લખ્યા છે. આતો રાજવંશના પ્રસ્તાવ કરતાંએ ઉચ્ચ કોમના મનાય છે. એ લોકો પાટીદાર વિગેરે ઉચ્ચ કોમનું જન્મતા હતા. પરંતુ હાલમાં તેથી પણ ઉચ્ચ જુવાના હેતુએ તે બંધ કરીને આઠણુ સિવાય કોઈનું જન્મવું નહિ, એવો દરાવ કરેલો અને પ્રચલિત નામને બદલીને આઠણુ એવી ઉચ્ચ સ્થાને ધરાવે છે. કાછીયા કે જે અત્યારે સ્વજ-તિના નામથી વ્યવહાર નહિ કરતાં પટેલ નામથી વ્યવહારે છે. માણી કે જે દેવપૂજમાં

કો બુદ્ધિ સાધુઓની સંમતિ તો “એકમુખીના પ્રહારથી હા. એ આખર છે, હા એ આખર છે” એના જેવી કે પરાણે આલણી કર્યા જેવી દયાલુથી કમળતા હૃદયની, સ્વિર પ્રદિવ્ય, છે. તેમણે તે સંમતિ પત્ર લખ્યો છે તેમાં પણ તેઓ કે સુના વડવાડ ગાદીના આપી નહીંએ પુછીને કરવું નહિતો વિદેષકર થશે એમ ચોખ્ખું પત્ર લખીને કરેલા આખર છે. એટલે એની પણ વેદન એવી રહ્યું. તથા અમદાવાદના કેટલાક આક્રમણકારીઓ છે તેમાં તો પુરુષ પાસે પાલ છે. ને અમે એમ જવાબમાં જવાબી છે એટલે અતીતો કશી કિમત નથી.)

તમે જે “અને આગળથી આત્મા આવતા નામ નોંધ પ્રમાણે બાદ આરોટના ચોપડેથી બાટે આચાર્યશ્રીને મોકલી આપેલ છે” એમ એ એક ખાત્રી પત્રો તરીકે માને છે તે પણ તમને કાંઈક પુષ્ટિ કરતો નથી. કેમકે યોગકાથી એક આરોટ મારી ઉપર તમારા કહેવાથી પત્ર લખ્યો છે. તેમાં તે તમને કડવા જાતીના કહીને પણ અગાઉ પિરાણા ધર્મ પાળતા હતા. એમ લખે છે એટલે એ પછે તમારી અરુદ્ધિને જાણવનાર હોવાથી તમારી વિરૂદ્ધમાં જાય છે. આચાર્ય પાસેની કાર્યવાહીની સધળા ઉપર મુજબની અમારી જાણમાં છે. તે તમે એ પત્રો છતાં જાણીને જગજહેર કયું છે. છાતું કયું રાખ્યું નથી. જોયા અમ કિંચિત પણ એમાં દુર્લક્ષ કયું નથી. પણ સુલક્ષ કયું છે. તમે જે કાર્યવાહીની કહી તે તો અકાર્યવાહીની સપમાણ છે. આચાર્યને ત્યાં દારૂલનું લખે છે તે નવીન નથી. મદતે પણ વ્યવસ્થિત ફાઈલ રાખી છે. તે બન્ને એકજ દશે તેનું ફારસ થઈ ગયું છે.

તમે “સત્સંગમાં રોક અનિષ્ટ અશુદ્ધ તત્વ દાખલ થતું હોય તો સાધુ પુરુષોની ફરજ છે કે તેથી સત્સંગની રક્ષા કરવી પણ સાથે સાથે એ પણ જોવાનું હોય છે કે નિર્દોષપર દોષારોપણ તો નથી થતો જ ના” એમ લખ્યું છે. દીક્ષામાં અનિષ્ટ અશુદ્ધ તત્વ તરીકે કડવાએ આપેલા ગાદીએ સત્સંગના સમારંભથી માન્યા છે. અને એ બાબતને આગળ પરીનેજ સાધુ દીક્ષામાં અટકાવ કર્યો છે. એમ કરીને હિંસિત સત્સંગની રક્ષા કરી છે એ ફરજ સાધુ પુરુષોએ યથાર્થ બજાવી છે. અને તેઓએ નિર્દોષ ઉપર દોષારોપણ માન્યું નથી. એમણે સાથેસાથે નિર્દોષ ઉપર દોષારોપણ આવતું નથી. એવો પણ વિચાર કરેલો છે. એટલે જે આચાર્ય નિર્દોષ વડતાલ ગાદીના ત્યાગીઓ ઉપર દોષારોપણ કરે છે તે તમેને અનિષ્ટ અશુદ્ધ તત્વ તરીકે ગણીને દીક્ષામાં પ્રવેશ નહિ આપનારી અમદાવાદ ગાદીને જ આપણો અમારે તો લેવા દેવા નથી તમારા શબ્દમાં કહીએ તો સત્સંગમાં અનિષ્ટ અશુદ્ધ તત્વને દાખલ નહિ થવા દેવાની અમદાવાદના સાધુ પુરુષ નિંદનક થઈને ફરજ બજાવી છે. એવા નિર્દોષ સાધુ ઉપર દોષારોપણ દુરંત કરે છે. તે સંપ્રદાયના આરંભથી સત્સંગી હોવાનો દાવો કરનારા તમેને જુલુ નથી પણ દુષણ રૂપ છે વળી તમે જે “આવા યોગ્યોએનો વિચાર કર્યો વિના આ હરાવ થયો હોય એમ અમારું માનવું છે” એમ લખે છે તે તો સાવ સત્વથી વેગળું છે. અમે એ જે હરાવ કરેલો છે.

તે યોગ્ય અયોગ્યનો પુરેપુરો દીર્ઘ વિચાર કરીને કરેલો છે. તે ઉપરના વિવેચનથી ખાતર કરી લેશો. અમને વડતાલ વાળાને યોગ્ય અયોગ્યનો વિચાર નહિ કરનાર કહે છે. તે તમને પાંચ પેઢીથી સત્સંગી હોવાના અને પોતાને ઐકાંતિક સર્વોચ્ચ અર્થ ઉપાસનાના અભિમાનવાળાઓને યોગ્ય નથી. નિર્દોષ ઉપર આતો દોષારોપણ છે. સાથે સાથે તમારે પણ વિચારવાનું હતું કે નિર્દોષ ઉપર દોષારોપણ થતું તો તરી નાં યોગ્ય મું અને અર્થ ને એવો નિર્ણય તો સંપ્રદાયના રિવાજ દ્વારા શિષ્ટાચર વિચેરે પ્રમાણથી કરી શકાય.

તમે જે “આથી આપણી જાતીને ઘણાજ દુઃખની સાથે આશ્ચર્ય થાય છે કે આમ કરવા પાછળ શું હેતુ છે. તે કાર્મ લેમગાતું નથી” એમ ઉપર લખેલો તમારો જાતીને દુઃખ કે આશ્ચર્ય પામવા જેવું કશું નથી તમને કડવા કણ્ઠથી સત્સંગી તરીકે સંપ્રદાયે સ્વીકાર્યો છે. એટલાથી સંતોષ માનવાનો છે. દીક્ષામાં કારણસર વર્તેલા તમારા દેશ બધુઓએ અટકાવ કર્યો છે. તે દુઃખ તો અસંતોષનું હોઈને અમારામાં મટે એમ નથી. અમને ઘણા કુમતિ લોકો સુડિયા, આકારનાથી અધર પહેલા, ઉતરતી કોમના, પૃથ્વીના ભારરૂપ, ખાવાનું ન મળ્યું ત્યારે સાધુ થયા એમ કહે છે. વળી આપણી સરકાર તો સાધુ કોમને ભારરૂપ, નિરુભી; માનને લાલસનસ લેવાનો અને તેમાં ને કદ દોષ થાય તો ૫૦૦ રૂપિયાનો દંડ અને એક વર્ષની સુજા કરવાનો, અને સાધુ કોમને કમી કરવાનો કાળો કાયદો કરવા મથે છે. આ દુઃખ તો દુઃસહ દુરંત છે ઇત્યાદિ અને અસહ્ય દુઃખો સહન કરીએ છીએ. એમાં આશ્ચર્ય ચકિત થવા જેવું કાંઈજ નથી. વળે તમારે પણ અમારું દુઃખ જોવું જોઈએ. તમે દુઃખની વાત કરો છો તે સ્વર્ગમાંના માનો. સર્વને સુખદુઃખ દેનાર કર્મજ છે. ખીજા કોઈ નથી. એમ માનશો તો દુઃખ નહિ થતાં સુખ થશે. એમાં સમજવા જેવો હેતુ કશોય જાતો નથી જે છે તે ઉપર છે.

વળી તમે “આથી આપણી જાતીની આખર જે હોય તે બધામાં મુકાર્મ છે” એમ ઉપર માનો છો પણ તે તેમ નથી. જાતિની આખર બધામાં મુકાર્મ નથી કેમકે કડવા તરીકે સ્વીકારીને સત્સંગી તરીકે પણ સ્વીકાર્યો છે. વાંધો અમદાવાદ ગાદીએજ આરંભથી દીક્ષામાં લીધો છે. તે તો સાધુ કોમની ઉચ્ચ આખર સાચવવા માટે છે. જેમ રૂબ રૂબને દીક્ષામાં ઉતરતી ગણીને અધિકાર તમારા વૃદ્ધોએ આપ્યા નથી. તેમ તમારે માટે પણ તમારાજ વૃદ્ધોએ વિરોધ કર્યો છે. એમ કરવામાં હેતુ એ છે કે પોતાની સાધુ કોમની આખરને બચાવવા છે. એ બધ સાચોજ છે. તમેને દીક્ષામાં દાખલ કરતાં ખીજા અનેક ઉતરતી જાતિનો પ્રવેશ થવાનો મહાભય કરાર કરતાં અમદાવાદ ગાદીના વૃદ્ધોનેજ સમજાયો છે. અમે ઉતરતી કોમને દીક્ષામાં સ્વીકારીએ તો અમારી કોમનું ઉતરતાપણ એની મેળેજ આવે. એ સહન છે. એથીજ વૃદ્ધો જાતિની શુદ્ધિ રાખવા તત્પર રહ્યા છે. ને જાતિના દુઃખની અને તેની આખરનો ભય માનતા હો તો તે તમારી ગાદીના આચાર્ય, ત્યાગી હરિભક્તોની આગળ નિવેદન કરવાનું હતું તેમણે વર્ષોથી દુઃખને બધ માન્યો નથી. એ ચોક્કસ વાત છે. અમારી ઉપર તો યોડ દુઃખ અને ઘોષો લગાડો છો. આખરની તો સર્વને ઠંડી રહે છે વળી તમે “આ હરાવ જે કાયમ રહે તો ને તેનો

અમલ થાય તો આ હરાવ કચ્છના સત્સંગી એકતાને વિખેરનારો છે અને પરિણામે તેની અસર આખા સત્સંગ ઉપર પડશે” એમ માનો છે તે નહન ખોટું છે. અમારા હરાવને કાયમી અમલ થાય તો પણ કચ્છની એકતાને વિખેરનારો થાય તેમ નથી. પહેલાં દીક્ષામાં વિરોધ કરતા અનેક હરાવો કડવા માટેજ થયેલા છે. અને તે ખીરો નહિ પણ બુજમાંજ રહેલા છે. છતાં તેની એકતા વિખેરનારો નથી. એનાં વર્ષોથી સત્સંગી હોવાનું કહી શકાય અને સાકુ દીક્ષા કોષ કડવાને અત્યાર સુધી બુજમાંજ રહેવાનું કહી શકાય. તે એક એકતાને વિખેરનારી થઈ નથી. ઉલટી એકતાને નહિ મનાવે, એમ છે.

વળા પૂર્વે મન્ત્રેય ગાદી વચ્ચે સદ્બોજનમાં બંગાળી જન્મ પડેલું ત્યારે પણ ખીજ બધી જાગતમાં અને દેશ વચ્ચે એકતા રહી હતી. અને ત્રાવટી પ્રસૂતી જતા આવતા ત્યાગી-ઓની સંભાવના તો એકથો-યતી હતી. તેમ અત્યારે પણ ધ્યાન તેથી એકતાને ભૂલ નથી. બે એકતાને વિખેરનાર માનતા હોતો તમારે જ એવા સાકુ દીક્ષાનો દુરાગ્રહ ન કરવો. હવે દુરાગ્રહ તો બુજના સાકુ સામે દુરંત દુઃસહ કરેલો છે. તે પ્રતિહાસને પાને તમે એજ વિતરેલો છે. અમારા હરાવની પરિણામે અસર આખા સત્સંગ ઉપર પડવાની નથી. અમદાવાદ ગાદીમાં તો બહુ વર્ષોથી કડવા કણખીઓને દીક્ષા નહિ આપવાની અસર ચાલુ જ હતી. એમાં વડતાલ ગાદીને તો કાંઈ લેવા દેવા નથી ફક્ત આતો કડવાઓને દીક્ષા આપવાની જાગત છે. ખીજ કોષ રાતિની જાગતમાં નથી. કડવા કણખીઓને દીક્ષા નહિ આપવાનો હરાવ બુજના સાકુઓએ કરેલો અને તેનો અમલ કાયમી તમારે દિશાએ દોડસો વર્ષોથી ચાલુ રહ્યો હતો. તેની પાછળ અને ગાદીઓમાં પણ બાજખી બણીને કાયમી રહ્યો હતો. છતાં બુજના સત્સંગી એકતા અને ખીજ પક્ષ મંદિરાની એકતા કાયમી રહી હતી. એટલે તમારું એ કથન વિકલ્પન જેવું છે. દીક્ષાદાતા એકતા અને અદાનથી અનેકતા અભિમાનો હો તે એક પક્ષપાતી વલણ છે ખીજ ઉતરતી નાતો દીક્ષા લેવાની અટપટ કરે તો અનેકતા અવરુચ થાય જ.

વળી તમે “આ પ્રકરણ ધણા લાંબા વખતથી ચાલુ રહ્યું હતું. જેમાં દર્શનક્રમમાં અસંતોષ રહ્યા કરતા હતા” આ તમારા શબ્દો બહુ વર્ષોથી સાકુ દીક્ષામાં ચાલના વિરોધને સૂચવનાર છે. અને તેથી અસંતોષને સૂચવનાર છે.

વળી તમે તેનો લાભ લેવા શ્રીજીના બંધારણથી જુદા પડતા પક્ષો તરફના પોતાના પક્ષમાં બળી જવા આપણને આમંત્રણો મળ્યાં હતાં પરંતુ તેવાં આમંત્રણો ન સ્વિકારતાં સંપ્રદાયના સિદ્ધાંતને વળગી રહી આપણા પર આવેલી આપત્તિઓને મહન કરીને પણ કચ્છના સત્સંગી એકતા કાયમ રાખી છે” એમ અમારી સામે અધીક શબ્દો લખ્યા છે આ ફક્તો તો વિવિધ વિચિત્ર વિષમ જાગતને જતાવનારો છે. બુજમાં સાકુ દીક્ષા નહિ આપવાને કારણે આપત્તિ અસ્ત માનતા કડવા કણખીઓને બણીને એનો લાભ લેવા શ્રીજીના બંધારણથી જુદા પડતા પક્ષો કે જે વડવાણવાળા કે મણીનગરવાળા કે બોચાસણ વાળા વિગેરે છે તેઓએ તમને પોતાના પક્ષમાં ભેળવીને પોતાનો પક્ષ વધારવા આમંત્રણો આપ્યાં હતાં.

A પરંતુ તમે એ વિમુખોના આમંત્રણો ન સ્વિકારીને સંપ્રદાયના સિદ્ધાંતને વળગી રહીને કચ્છના સત્સંગી એકતા કાયમ રાખી છે” એ બહુ સારું કહ્યું છે. બુજના સાકુઓ અને લેવા કણખીઓ વિગેરે સાકુદીક્ષામાં વિરોધ કરતા હોવાથી રીસાછને તમે એ વડવાણ પક્ષમાં કે ખીજ પક્ષમાં ભળવાની ખીક કે દેવાણ કરેલું હોતું જોઈએ. પરંતુ પ્રત્યક્ષ અનુદિને પેટીએજ દેખના બુજના સાકુઓ અને તેની પાછળ ખીજ અમદાવાદી ત્યાગી-ઓએ રહીને તમને સાકુ દીક્ષામાં પ્રવેશ આપ્યો નહિ. અને એ હરાવ અમલી કાયમી રહ્યો. અમદાવાદ દેશે વિરોધ કરેલા જોઈ બણી અનુભવીને વડતાલ દેશમાં ભળવાને પણ વિચાર કરેલો એમ પણ સાંભળવામાં આવે છે. જો તેમ થયું હોત તો લક્ષ્મીનારાયણ દેવના દેશને બહુ મોટી પુષ્ટિ થાત અત્યારે જીતીકા જીતિ મારે તો નડીયાદ, વડોદરા, આણંદ, શ્રીધામ વિગેરે ઘણાક લક્ષ્મીનારાયણ દેવનાં ગામોમાં લાડકા લેવાની મીલ રચાપીને રહ્યા હો અને નિર્જન નિર્જલ નિરૂધમ કચ્છ દેશ કરતાં આ દેશમાં સારા પોષણને પામી રહ્યા હો એટલે અત્યારે તમે લક્ષ્મીનારાયણ દેશના ત્યાગીઓ સામે દેશ કરવા સુધીની કડવાશ વાપરી રહ્યા હો તે ચોખ્ખું નથી. એમ પણ સાંભળ્યું છે કે પિરાણા ધર્મમાં ભળેલા ઘણા હિંદુઓએ યવનનો આચાર છોડી દધને દેશમાં લક્ષ્મીનારાયણના મંદિરો કરાવ્યાં છે. એ દ્રષ્ટિએ જોઈએ તો વડતાલ દેશમાં ભળવાથી એકતા વધારે રહત. હવે થયું તે ખરું. કચ્છર કચ્છ બલવાન છે. સંકલ્પો વિકલ્પો તો બહુ બહુ થયાં પણ દેશને છોડી શક્યા નહિ એ બહુ સારું કહ્યું છે. કચ્છમાં દીક્ષામાં અટકાવ કરનાર એકલા સાકુઓ નહિ પણ જેમાંથી સાકુઓ થયા છે. તે આખી લેવા કણખીઓની નાત અને ખીજ મિત્રીઓ વિગેરે પણ વિરોધમાં હતા. છતાં કચ્છની એકતામાં કશોય વિરોધ આવ્યો જણાયો નથી. લેવાઓ કચ્છી કડવા કણખીઓ સાથે વર્ષોથી સહ બોજન કરતા નથી. અને હાલ અને ભવિષ્યમાં પણ કરવા કચ્છતા નથી છતાં પણ સત્સંગી તરીકેની એકતા તો બુજ કચ્છમાં રાખી રહ્યા હો. એ બહુ સારું છે. શ્રીજીના સિદ્ધાંતથી જુદા પડતા પક્ષો તો અમલજાપા વડવાણ બોચાસણ વિગેરે છે. તેમાં તમે ભરાયા હોનારા નહિ અને સંપ્રદાયના સિદ્ધાંતને વળગી રહ્યા એ પણ બહુ સારું કહ્યું છે. કચ્છના સત્સંગી એકતાને વિધાત કરનારો પક્ષ તો કચ્છમાંજ અજી આપાનો વર્ષોથી પ્રચલિત છે. તેમાં તો નહિ બળ્યા હશે.

△ વળી તમે આ “એકતાને કાયમ રાખવા આપણે આ હરાવને નભાવી લેવા જરૂર પણ તેવાર નથી.” આ શબ્દો બધુંકર છે. અમારા હરાવને નભાવી લ્યો તો પણ કચ્છની એકતા તો કાયમ રહી છે. અને રહેશે એકતાને રાખનારો તો ખીજ છે. નભાવી ન લેવા માગતા હો તો હવે ગમે તેમ કરો છૂટ છે. અમારા જેવોજ હરાવ જૂજ મંદિર અને તદનુસારે ખીજ અમદાવાદી મંદિરોએ વર્ષોથી કરેલો અને તે કાયમી અમલી રહેલો અને તેને પરિણામે દોડસો વર્ષ સુધી એક પણ કડવા બાળકને સાકુ દીક્ષા આપી નથી આવે. આત્મિક વિરોધ નભાવી લીધો તેમ અમારા હરાવને પણ પુલ્ક ન્યાયે નભાવી લેશે એક પક્ષને નભાવી લ્યો અને એક પક્ષને ન નભાવી લ્યો એ તો પક્ષપાત કહેવાય. બહુ નભાવી

નહો. પણ જરા તો નભાવી લેશો. એવી વિનંતિ છે. સંપ્રદાયથી જુદા પડેલા પ્રજો જોયાસણ વગેરે તો સંપ્રદાયમાં કોઈને કારણસર અસંતોષ રહે તો તેમને આમંત્રણથી અને બીજા લોકોના માર્ગે સન્માન વગેરે ઉપાયોથી બોળવી છેતરીને પણ પોતાના વિશ્વજ્ઞતામાં કદાચ નહીં. પણ તેમને કદી પણ એ જેવો જુદા ભાવથી નિષ્કલ છે એમને તો પક્ષ વધારવાની અને તેમ નવા સંપ્રદાય સામે સરિશ્ક કરવાનો પ્રયત્ન છે.

હેતુને તો આજ ને તમારો હોય તો હરાવતો સમત વિરોધ કર છે તે સમતને તેમને જાણે. સત્યાસત્યને નિર્ણય કરી તે કરાર પાછો ખેંચી લેવા વિનંતિ કર છે. તેમ કહેવામાં નહિ આવે તો ન છૂટકે કાયદાનો આજરો લેવાનો ફરજ પડશે. તો તેમ કરવા આજરો તમામ જાતિ જંદુઓ સંમત છીએ. જેમ તમે છેવટી હકમાં છો. એમણે તે ફરજ કરેલા છે તે જોય અથોગતો, દિન અહિતો, સત્ય અસત્યનો, દીર્ઘ વિચાર કરીનેજ આ ફરજ કર્યો છે. તે પણ સંપ્રદાયથી પ્રચલિત રિવાજ મોરણ શિષ્ટાચાર અને પૂર્વ અને માદી વચ્ચે અજેલા કરાડને લક્ષમાં લખતો કર્યો છે. તે પાછો ખેંચી લેવા એવો હેતુ નહિ. તમે વડતાલ માદીના ત્યાગીઓને યોગ્યથોગ્યનો અને સત્યાસત્યનો વિચાર નહિ કરનાર અપદ્ધ છે તે તમને ઉચિત નથી. થોડા શું અથોડા શું. સત્ય શું અસત્ય શું એવો નિર્ણયનો સંપ્રદાયના રિવાજ મોરણ શિષ્ટાચાર વિગેરે પ્રમાણથી કરી શકાય છે. પણ કિયા કિયાંય ઉઠાંગ કયું આલતું નથી. તે પમાણે જ એમ નિર્ણય કર્યો છે. તે જેવો જ વળતો સત્યાસત્યનો વિચાર કર્યો વિતા નિર્ણય કર્યો હોય તો પાછો ખેંચી લેવાનો પ્રયત્ન આવે તેવો છેજ નહિ. એમાં વિનંતિની જરૂર નથી. અમે હરાવ પાછો ખેંચી નહીં. તે કાયદાનો આજરો કરજથી લેવાનો કહો છો, આતો છેવટનો વડતાલ માદીના ત્યાગીઓને મારે દંડ કરવા જેવું છે. તમારા શબ્દોમાં કહીએ તો શ્રીજી અને નંદ સહિત વખતથી તમે સત્યાસત્ય થયા છો પરંતુ તે વખતને આજરોને અન્યાર મુખી પ્રવળ વિરોધ કરનારી આખી અમદાવાદ ગાદી ઉપર કાયદાનો આજરો લેવાનો હોય તે તમે આજરો મુખી લીધો નથી. એ આજરોની વાત છે તે વખતે કાયદો ન હતો. કેમકે એ વિરોધને બાંધે કમાવે પણ કેક મુખી નભાવી સહન કરી લીધો છે એ ચુકિતિત પણ કહી નથી. તે એ અભ્યસ્ત ત્યાગે નભાવી લેશે હવેને નિરપરાધી વડતાલ ત્યાગીઓને કાયદો. આજરો લઈને દંડ સજ કરાવવાનો ફરજી હોય તો અને તમને અન્ય એકાન્તિક સત્યાસત્યને શોભણ ઘટતું આવતું હોય તો તેમ મુખેથી કરશો. અમરો કેક ઉપાવ આજ નહિ. કાયદાનો આજરો લેવાની ફરજ પડશે. ... નભાવી લેવા જરા પણ નિષ્કર નથી. એ સજનો કોવો મહાભય જનક અર્થ થાય છે. તે કોઈ સારા વધીલને પુટીને નહીં કરી નાખશે. જળવંત કચ્છી લેવા સાધુઓએ અને અમદાવાદની આખી માદીના માદુઓએ વિરોધ વપોથી કર્યો કર્યો છે. અને તે સામે તમેએ સજવળતો આકુ રાખી હતી. પણ તેજી તમારા ખરા દોહીઓ ઉપર કાયદાનો આજરો કેમ લીધો નહિ. અને કેમ તેને નભાવી લીધો. અને કેમ અચકાઈ થોભાઈ રહ્યા. એ સર્વેએ ખજુવા લેવી જાન છે. કાયદાનો આજરો લેવામાં આગેવાન બનેલા તમેએ તમામ કડવા ચાતી

બહુઓની સંમતિ લેવી એ પણ કાયદેસરનું કામ છે. હવે તમારે ચાતીજનોને પુછવા પણ રહ્યું નહિ. અને કાયદાના આજરો અમે થનારા ખચોનો પણ સંવાલ સાથે માથે ઉપરી ગયા. અમને તો આખી નાનનો ફરાવ સામે છે એમ અમને અધીક ખાસ વડતાલ મારેલો આ વખતે જોવાનો છે. જે લક્ષ્ય મદ નારાવળના વિરોધે વડતાલ અમદાવાદે મારી છવીઃ જાનિને ખાતીને મુખી થયા છો. એ નીતિશાસ્ત્ર પ્રમાણે જોયે પ્રવચ એવ. શ્રીકર્મનાગવળ દેશના અનુયાયી ત્યાગીઓ માથે વિના અમદાવાદે કાયદાનો આજરો લેવાની ધાક ધમકીઓ જાણીને અરેરમાં કરો છો. એ હદપાર અવકર છે. એ અંતરમાં શાન્તિ સમથે વિચારી જોશો.

વળી આ પત્રમાંની એક વાતનો જવાબ તો રહીજ નબ છે. તમારા પત્રમાં " પારીખા ગામે શ્રીકર્મનાગવળના જનાખી ઉત્સવ સમયમાં તે થયેલ હરાવનો અમલ કરવા વડતાલના કેટલાક માધુઓ તરફથી કોશિય કરવામાં આવી હતી. એવું એમને વાલુડા મળ્યું છે. " આજે પ્રસંગ વિનાનું કથન છે તેની તમારે કશી પણ જરૂર ન હતી. એ આખનમાં તમારે કદાચ પણ શિયારાપણું નથી. પારીખા એ વડતાલ માદીના નાખમાં આજેલું એક ગામ છે. તેમાં હતુમાનછતો શત વાર્ષિક પ્રતિષ્ઠાસવ હતા. તે પ્રસંગ ઉપર કેટલાક હરિભક્તો અને આચાર્યોની પધરામણીને પ્રચ્છતા હતા. કોકોત્રીથી નામંત્રણે પ્રથમ અપાયાં હતાં અને સત્યાસત્યના ફરજ પણ પ્રત્યેના કરતાં એ વાત નહીં થક હતી. આ અવસરે અમદાવાદમાં આચાર્ય ચરણે ભરાઈને એ નવા કચ્છી કરવા આજરો દીક્ષા આપી હતી. એમાં ત્યાગીઓને એમાં આવ્યા હતા. આ વાત જાણતાં વડતાલનો સમથ ત્યાગી વગેરે રીસાઈ ગયો તે પરિણામે ત્યાગીઓની જનરલ સભા મળી તેમાં જુદા વાટાઘાટ અને દીર્ઘ વિચારણાને અંતે નિચે મુજબનો ફીક હરાવ થયો તેની નકલ નિચે મુજબ છે.

નકલ

તારીખ ૧૮-૧૧-૧૭

△ આજરોજ વડતાલ લાયબ્રેરીમાં શાસ્ત્રી હરિજીવનદાસજીના પ્રજ્ઞપદે અધ્યા ત્યાગીઓનાં સભા મળેલી તેમાં ત્યાગી દીક્ષાના સંબંધમાં જે હરાવો પૂર્વે થયેલા છે. તેને સર્વાનુમતે માન્ય રાખે છે.

પારીખા ગામમાં શ્રીકર્મનાગવળના પ્રસંગ છે. ને તે ઉપર અમદાવાદના આચાર્યશ્રીને તથા સાધુ પાળાઓને આમંત્રણ છે. હાલમાં નવા એ મુમનાઓને સાધુ કરાવવામાં આવ્યા છે. તેની સાથે સેજભેજ થવાનો સંભવ છે. મારે અમદાવાદના આચાર્યશ્રી અને સાધુ પાળાઓ પારીખામાં આવે તો વડતાલના ત્યાગીઓએ - પારીખામાં ઉત્સવ ઉપર ન જરૂં આ આખનની ખચર પારીખાના હરિભક્તોને આપવી. તથા લામતા વળતના ત્યાગીઓને ખચર આપવી એજ આ હરાવની નકલ મુખ્ય કોઠારીને આપેલી તેમણે - અમદાવાદ મોકલેલી તે ઉપરથી તમેએ એ વાત જાણી હશે. અમારે તો આ હાલ

જાણવાની કંઈજ વડર નથી. અને સંબંધ પણ નથી આ હરાવમાં અમદાવાદવાળા ન આવે એવા વિરોધ કર્યો નથી. પણ આવે તો વડતાલના ત્યાગીઓએ ન જવું એટલું રિસામણું જ આ હરાવ થયા પછી અનેક વિરોધો અને વાટાઘાટો થયા હતા. છેવટે ખેડા પ્રચાર કરવામાં આવ્યા કે વડતાલના ત્યાગીઓએ અમદાવાદના આચાર્યના આમંત્રણમાં વિરોધ કર્યો ને આવતા નહીં એમાં મુખ્ય હોય શક્યો નો છે. એમ 'રેડન' પારીખની દેવ રાખનારો જાણે છે. હરિભક્તો પાસે કહેવા તે ઉપરથી અને ખાટું ભરવાથી વડતાલના આચાર્ય પણ એમ બોલેલા કે સાચી કહે તોજ આત્મીએ જે ઉપરથી પારીખના ત્યાગીઓને સાધુઓ અને આગેવાન હરિભક્તોપરેય હાંસરુદાસ વિગેરે જે ત્રણ વાજ મોટર લઈને વડતાલ આવતાં અને આજુક રોજને મળ્યા અને તેનાં ને વડતાલ તેડી લાવ્યા કેટલીક વાતચિત થયા પછી મારી પાસે એક ચીઠ્ઠી નાકાશીક લખાવી તે નીચે દર્શાવતા શુદ્ધ અભિપ્રાયની છે.

ધ. ધુ. મહારાજશ્રીની સેવામાં

ચિ. પારીખા ગામનાં હરિભક્તો અને આચાર્યોની પધરામણીને ઇચ્છે છે. તો મુખેથી પધારવું એમાં કશા ઉઠાપોહનો કે હિપાથીનો સંબંધ નથી. છતાં થયો તો હું વિગેરે ત્યાગીઓ અદોષસ્ત રાખીશું. એજ

લી. શા હરિચવનદાસ

ઉપર કનાજેની ચીઠ્ઠી લખને સંત હરિભક્તો વાડીએ મહારાજશ્રી પાસે ગયા અને ચીઠ્ઠી આપી. તે વંચીને તુરંતજ આચાર્યશ્રીએ પોતાનો પધારવાનો પોઆમ નથી કર્યો તે પછી આચાર્યશ્રીએ અમદાવાદના આચાર્યશ્રી ઉપર આમંત્રણ પત્ર લખી આપ્યો તે લખને ઉપરના અને હરિભક્તો એની એજ મોટર લઈને અમદાવાદ ગયા. અને તે પત્ર આપતાં વચતાં મહારાજશ્રીએ હકાર કર્યો અને પોઆમ નથી કર્યો પરંતુ લખી આપેલા પત્રમાં આચાર્યશ્રીની હસ્તાક્ષરની સહી નહિ હોવાથી સંશય પડતા વળી મદન શાસ્ત્રી નારાયણપ્રસાદદાસજી અને કારભારી રાવજીભાઈ ખીખ બે યાજુ ભુટ્ટી મોટર લઈને સંશય નિવારણ માટે વડતાલ આવ્યા. અને મહારાજશ્રી કથક વાતચિત થઈ અને મારી ચીઠ્ઠી પણ વંચારી એટલે સંતોષ તો થયો પરંતુ વિશ્વાસ હોય તો આવે, એવો શબ્દ બોલવાથી મદન મનમાં વિચારીને અહિંથી પાછા અમદાવાદ ગયા. અને જે તે વાટાઘાટ કરીને પોઆમ જાય રાખ્યો અને પ્રથમના વિચાર મુજબ દશ ચાર સાધુઓને આગળ મોકલ્યા. હતા તેમને પણ વડાદરા તાર કરીને પાળ બોલાવી લીધા. એજ અધુ અનર્જિત અવ્યવસ્થિત બન્યું.

પારીખના હરિભક્ત પા. ગોવિંદભાઈ વિગેરે વડતાલ આવેલા. અને ત્યાગીઓને મળેલા વિનંતિ કરતાં આચાર્યશ્રીની પધરામણી અને સાથે ધુ. ધનસ્વામચરણદાસ (શકરી) વિગેરે સાધુ પાળાઓની પણ દા કહેલી અમેએ તો અમારા હરાવના અમલને પણ પાછો પાડ્યો હતો એટલે એ અગે અમારો દોષ કાઢવાનો રહેતો નથી વડતાલના આચાર્યશ્રી અને ત્યાગીઓ અને હરિભક્તો મોટા પ્રમાણમાં પારીખા પધારવાથી ઉત્સવવતો સર્વોપરી ધામધુમથી નિરવિદ્ય ઉજવાઈ ગયો હતો અને એથી પારીખના હરિભક્તો બહુ બહુ રાજ થઈ ગયા હતા.

પારીખના પ્રસંગથી નમસ્ત ત્યાગીઓએ કરેલા હરાવનો અમલ કરવાને કે કરેલી તે તો અમદાવાદવાળાએ એજ અવસરમાં અમારા હરાવ સામે ચડી બન્યું ને કડવા બાળકોને દીક્ષા આપવાથી કરેલી. તેમાં પણ તમામ ત્યાગીઓને કે જે અકરણ જાણતા છે એટલે અમલ કરવાને તે વાત છે તેમાં કંઈપણ નહીં કરીને જવાબ છે અને તેમાં નમસ્ત કરેલાં કે જે અમારા હરાવનો અમલ કરે છે તે:- દેશ પ્રજાનાં અને અહીં કર્યાં પાછાં રજાનાં અને ત્યાગીઓએ જેને જેને દેશને કંઈવાતું છે. એજ હું ને ને પોતાના દેશના આચાર્ય અને ત્યાગીઓની દાગળી કચ્છી છે. એમના વડતાલ થવાનો હોય છે અને વધુનાં એવી પણ આના છે કે કોઈ પ્રસંગે આચાર્યશ્રીને સંલગ્ન થાય તો એક ખીખ આચાર્યશ્રીએ એક ખીખના દેશની બેટ લેવી નહિ અને તે કે આચાર્યશ્રી આવી હોય તો તે રાખવા નહિ. તે જે દેશના જે આચાર્ય હોય તેને અહીં દેવી. એટલે ખીખ દેશના આચાર્ય પધારે તો પણ તેમને કશો લાભ તે વડતાલના દેશવિચારના કાંઈ આના મુજબ વર્તાવ તો જાન્યે ગાંધીનાં આચાર્યો અને નમસ્ત વિશ્વ વેદનસ્વ વેર વિગેરે હોય નહિ ઉદ્ભવતાં પ્રેમ એકતા સંબંધ અને નમસ્ત જગત્ રહે. શ્રાણ્યે એજ માટે અધારણુ ઘટેલું છે. અત્યારે તો દેશ પ્રજાનાં આનાઓને બંગાળે એક આગ્રહથી શ્રદ્ધ રહી છે. તેને તો કોઈ રૂઢિચુસ્ત નથી. અને ખડક કહેએ તો કોઈ જાણુવા. માનવા. પાળવા. નવારે પણ નથી. એના પ્રકરણને તમારું લેવા દેવા કોઈ નથી અને આ કોઈ રૂઢિ ચલો નથી. દર્શના છતાં વર્તે કાળની ઉચ્ચેરણીથી આ લેખમાં સ્વર્ગ કરી છે નથી આના કોઈ સંશય નિવારણ માટે જવાબ આપવો પડ્યો છે.

આ પ્રસંગે કંઈક ઉપદેશરૂપે કહીએ તો ખાટું નથી થીડતા મુખ તરફે. પ્રકરણને કોઈ દોષ કાઢ વેતે નથી. સૌ કોઈ જાણે. વાક ને દોષ કોઈ ને કોઈ પ્રથમ વડતાલ વિનંતિ આનાને જુજનાં સહુઓને અને લેવા કહ્યોએ. વિનંતિ દોષ કાઢે. તે પછી અમદાવાદના આચાર્ય અને ત્યાગીઓને વિરોધો મરાઈને નહીં દેશ (અપભ્રંશ) કહેવા નમસ્ત કરે રહેતા અને એમના સાથે કરો રાખાને નહીં. વડતાલના ત્યાગીઓનો અવરોધિ જલણિને મહાદોષ કહેવા. એમ તમારો હિંદુએ આખરે આખા સંપ્રદાયને દોષમય દેખ્યો. આમાં તમારો દોષ તો દેખતાજ નથી. તમે બંને જાતથી શુદ્ધ કડવા કહ્યોએ હશે. પરંતુ પીરાણા ધર્મ કે જે કે જે મુરત્તને હિન્દુઓને વડતાલવા માટે પ્રવર્તાવેલો હોઈને વચન ધર્મના અંશથી સંપર્ક વેતે છે. તેનો પૂવવેદો સ્વીકાર કર્યો એ મૂળ દોષ છે. એ મૂળ દેષને લીધે શુદ્ધ કડવા લેવા કહ્યોએ વિગેરે નાતોમાં હિંદુઓને પામ્યા. બુદ્ધકાળના કડવાઓએ વિચાર કર્યો નહિ કે આપણે શુદ્ધ હિન્દુ જાતિના હોઈને આપણથી પીરાણા ધર્મ કેમ સ્વીકારવા હવે જે પૂવવેદો દોષ કર્યો તે વંશાનુગત થયો. આ બારે બૂલ થઈ તેનાં મહાં સંસ્કૃતિ

પોતાને જ ભોગવવાં પડે. કાઈ અનુભવ ઉતરતી નાત તરીકે કહે તે પણ સહેલું પડે. લોકમાં કેટલાક જાત્યાકોશ અને કુલાકોશ કાંઈ કરેલું પ્રચલિત થયા હોય તે પાછળનાં સહેવા પડે છે. એ સર્વજન વિદિત છે. કેટલીક સારી નરસી અટકો લોકમાં પડે છે. તે લોકોને રાજ કુરાજીએ પણ સદન કરી વિના આલનું નથી. અમારા ગ્રામવાતો દેવ કાઢો તે થોડા ન કહેવાય.

વળી એક તાજ વાત તમારા હારીતરનાં કરીએ. તેને વર્ણવે કડવાઓને આપવાની મહામહેનત તન, મન, ધનના પુષ્કળ પ્રદાનથી કરી કરતા હતા. પરંતુ અમદાવાદના આચાર્યે બહુ બહુ જહેમત ઉઠાવીને વડતાલવાળાને પણ અવગણીને આપણું સત્તાથી સાધુ દીક્ષા આપવાનો દરાવ કરીને અમુકને દીક્ષા આપી પરંતુ પ્રત્યક્ષ અશુદ્ધિને જોતા ભુજના સાધુઓ દીક્ષામાં આનાકાની એમ તેમ કરતા અને ખીચત આમાં અવગં બાલાં ગચાવ માટે મરાવતા એમ કરીને પોતાને ત્યાં કહડબહડ થવા દેતા નહિ. પરંતુ હાલમાં આચાર્યશ્રીની પ્રધારમણી કુખપુર ગામે થતાં અને ત્યાં અમદાવાદ મુળી વિગેરેના સંતો બેગા મળતાં એ સર્વેએ જળાકાર કરતાં તેમનું કથું આલ્યું નહિ. અને ભુજ મંદિરમાંજ રહેલા અમદાવાદના એક પાણીને સાધુ દીક્ષા આપી તેનું નામ હરિચરણસહ ધરાવ્યું છે. એમ થતાં અમદાવાદ ગાદીમાં જે વર્ષોથી આનાકાની ચાલી હતી તે આચાર્યે આપણી જોડકુમી વાપરીને એકાભિપ્રાય ઉપરથી કરી અને તેમને સ્વદેશમાં આવકાર મળ્યા છે. એટલે હવે તમેએ જેની સાથે દેશ, દેવ, આચાર્ય ત્યાગી, હરિભક્તો, આદિક કોઈ પ્રકારથી કરો જ સંબંધ નથી. એવા વડતાલવાળાઓના તમારે લવચેશ પરવા રહી નથી. તમેએ શ્રીહ અને નંદ સમવયી કારેલું પણ અત્યાચાર સુધી નહિ થએલું તે પાર ઉતરી ગયું છે. હવે સ્વદેશમાં સંતોષ માનો. અને વડતાલ ગાદી સાથેનો વિગ્રહ પડતા મુકો.

હવે એક ઉપકાસ ખાતર વાત કરીએ જૂજના સાધુઓ સંપ્રદાયના સમારંભથી તે અત્યાર સુધી કડવા કણ્ઠીઓને દીક્ષા આપવામાં પાંચ વિગેર કારણસર પ્રસિદ્ધમાં કરતા આવ્યા છે. તેઓ જ્યારે અમદાવાદના આચાર્યશ્રી અને ત્યાગીઓના જળાકારમાં સાધુ દીક્ષામાં સંમત થયા અને એક સાધુ પણ કરાવ્યા. અને પંક્તિમાં એસાડયો. હવે લેવા કણ્ઠીઓ અને મિત્રીઓ વિગેરેએ સકારણ વર્ષોથી વિરોધ કરેલો અને કડવાઓનું ખાવું નહિ. એવો દરાવ કરેલો તે નિષ્ફળ જશે. કેમકે કડવાઓને સાધુ દીક્ષા આપવાથી તેમનું ખાવાનો પ્રસંગ લેકિવાઓને અનિષ્ઠાથી પણ આવશે. એટલે સેળમેળ તો સારી રીતે થશે. હવે જે લેવાઓ અને મિત્રીઓ વિગેરે ચોખ્ખીયા વળે સાધુ કોમન ખાવાનું બંધ કરશે તો વળી એક બેદી ઉપાધી પૂર્વવત ચાલુ રહેશે એ બાબત મિત્રી જોશભાઈએ પત્રમાં અંતરના અપશોષથી ચોખી લખી દીધી છે.

હવે જે સેળમેળ થતી અટકાવવા માટે લેવાઓ સ્વચાળકોને સાધુઓ નહિ થવા દેવાનો દરાવ કરે તો પણ જૂજ, મુળી, અમદાવાદના સાધુઓને શિષ્યોની ખાટ આવશે નહિ. કેમકે કણ્ઠમાં ૬૦ થી ૭૦ હજાર કડવા કણ્ઠીઓની વસ્તી છે. તેમાંથી સાધુઓ કરાવી શકશે.

એટલે લેવાઓની કાંઈપણ મરજ રહેશે નહિ. એમ છતાં જે અત્યારે લેવા કડવાઓનું ખાતર નથી અને સુભ પ્રસંગે બેગા ધામ તો પણ તેમને જુદા બેસાડીને જમાવાનો બેદી અવસ્થા થાય છે. તે પણ અનિષ્ઠામાં વિચિત્ર થશે. અંતરણ મિત્રી જોશભાઈએ જે બિવલ માનેલું તે સાચું થયું છે. અને ભુજ તથા મુળી તથા અમદાવાદના સાધુઓના મટેજ કરેલો વિરોધ નિષ્ફળ બન્યો છે. હવે જે બનાવો અન્યો તે હર રહીને બેસે.

હવે એક તાજ ઉપરના પ્રસંગમાં મળતી ભળતી આવે એવી કહીએ. ૨૪૭૭ કુચ દેશમાંજ લેવાઓ કડવાઓની સાથે વર્ષોથી ખાવા પીવાનો વ્યવહાર રાખતા નથી અને બિવલમાં પણ તે વાતને પકડી રાખવા છુટે છે. આવા વિરોધને જણાવનારા અનેક પત્રો સહીઓ સાથે બળદીવા, નારાયણપર, ગોડપર, કેરા, કુંદનપર, રામપર, વક્રના, દહિસરા વિગેરે ગામોના લેવા હરિભક્તોના મારા ઉપર આવેલા છે. આની ઉપરિસિદ્ધિ એમ થયેલી કે કડવાઓ એવો ખોટો પ્રચાર કરતા હતા, કે અમારી સાથે લેવાઓ ખાવા પીવાનો વ્યવહાર રાખે છે. એ વાત ખોટી જણાવવા માટે અભિપ્રાય લખી મોકલેલા. આ વાત તો કણ્ઠમાં પ્રસિદ્ધ છે. અને કડવાઓ પણ ખાશે છે. અને પ્રસંગે અનુભવે છે. આની સાથે અમારે કાંઈપણ નિરપત નથી. કંઈક તેમના નમરને અખંડ વિરોધ જણવા માટેજ છે. કે જે દીક્ષામાં ખાસ અસર અટકાવ કરનાર છે. અને જે લેવાઓમાંથી અત્યાર સુધી સાધુ થતા આવ્યા છે. તે સર્વે લેવાઓને હતા. મેકપણ કડવા કણ્ઠી હતા નહિ. એમ કડવાઓ પોતેજ કહે છે. એ બાબત જણવા જેવું પરી છે. આવી જુલુપ્સાનું જુલુ કારણ તો તે લોકોએ પીરાણા ધમકોને સ્વીકાર કરે. એમ જણાય છે. ખીલ કોઈ એમાં પૂર્વગ્રહ નથી.

હવે હાલમાં તાજ અનેલી એક વાત કરીએ. અમદાવાદના લાલજી અંબારજી ધામ કુમથી આફ્રિકા પધારેલા તે પાછા આવતા તેમનું સન્માન કરવા એટલે ઉત્સવ કરવાના વિચાર તેમના પિતાશ્રીએ કરેલો તે પ્રસંગ ઉપર આચાર્યશ્રીએ મોટાભાઈ કિપર આમંત્રણ મત્ર આગ્રહ ભર્યો લખેલો તે પત્રનો જવાબ તેમણે આપેલો તે નીચે મુજબ છે.

નકલ

વિ. આપશ્રીનો પત્ર તા. ૨૪-૧૨-૫૭નો વડતાલ મંથો તારીખે અમે સાંજ ૫-૫૨થી વડતાલ ગમેલા ત્યાં આવ્યો જેથી મોડો મંથો ચી. લાલજીને અમારી સદામ શુભાશીષ છે. તેઓ પાછા પધારે ત્યારે ભારે સન્માનના મેળાવડામાં અમારે હાજર રહેવું મુશ્કેલી બન્યું છે. કારણકે મુમના દીક્ષા પ્રસંગના સંબંધને લેકેને અમારે ત્યાં કેટલાક સદગુણોના વિરોધ છે અને તેઓ અમારી સાથે અમદાવાદ આવેનહિ. એ સંયોગમાં તેમના સિવાય આવા સમારંભમાં હાજરી આપવી તે મુશ્કેલી બન્યું છે. એજ. દ. પોતે

ઉપર મુજબનો અનેક અર્થસૂચક જવાબ આપ્યો છે. આમાં ગતિનુગતિ ન્યાયે કચ્છી કડવાઓને "મુમના" નામથી વ્યવસ્થા છે. સન્માન મેળાવડા ઉપર નહિ પધારવાનું જે આ એક કારણ જણાવ્યું છે તે બહુ જબીર અર્થસૂચક છે. આ ઉપરથી વડતાલના આચાર્યે મહત્ નારાયણપ્રસાદદાસજી અને કારભારી રાવજીભાઈ અને કારભારી જસભાઈની બેઠી વિશિષ્ટ ખટપટથી અમદાવાદના આચાર્યને કડવાઓને દીક્ષા આપવાની સમંતિ આપી છે તે અસંમતિરૂપ થાય છે એટલે પણ અર્થ સૂચક છે. વડતાલના ત્યાગીઓએ સર્વાનુમતે જે સંમતિ પાછી ખેંચી લેવાની માગણી કરી છે તેને તેમ આપનારો છે. એટલે સંમતિમાં હવે મહત્ત્વ રહેતું નથી કેમકે વડતાલના સદ્ગુણીઓએ કરેલી વિરોધ માન્ય રાખીને અમદાવાદના લાલજીના સન્માનમાં પધારવાની નાં કહી આથી સંમતિ અર્ધ ખોલ્યા કાંપટની પેટે ધૂધવાયા કરતી સાળીત થાય છે. હવે વડતાલના આચાર્યશ્રીએ પણ મુમના સન્ન લખ્યો છે તો અમારી સામે કાયદાનો આશ્રય લેશો. ત્યારે અમારી સાથે આચાર્યને પણ પ્રતિવાદી તરીકે કેટલાં દાખલ કરવાનો પ્રસંગ આવે પરંતુ તેમનું નામ દાખલ કરશો નહિ એવી નમ્રવિનંતિ છે.

લાલજીશ્રીના સન્માન મેળાવડામાં નહિ પધારવાનું ખરે કારણ તો આફ્રિકા દેશ એ દેશ વિભાજના લેખ પ્રમાણે વડતાલ ગાદીતજે આવે છે એટલે એ હક વડતાલ ગાદીનો છે. એમ મોટા ભાગ અને બીજા અધા અનુઆથીઓએ માનેલું છે. તેમના વિરોધની આ પ્રેરિત જણીને પધારવાની નાં કહી છે. એમ કેટલાકો માને છે. આ પણ એક કારણતો ખરેખર છે. પણ તે સ્પષ્ટ શબ્દમાં ન કરેતાં સંકેતોથી ઉપરનું કારણ જણાવ્યું છે. એમ પણ મનમાં હેતુ કે ત્યારે અમદાવાદના ભવિષ્યના આચાર્ય તરીકે નકી કરેલા તેજસ્વીપ્રસાદજી આફ્રિકાનું વિહરણ ચિત્રા હકે કરે અને ભવિષ્યના આચાર્ય તરીકે નકી કરેલા હકેદાર અમારા લાલજી નરેન્દ્રપ્રસાદજીને આમંત્રણ નહિ જેથી મનમાં રીસાઈને એવો જવાબ લખ્યો હશે. એમ પણ કેટલાક કલ્પના કરે છે. નૈરોબીનું પ્રાચીન મંદિર કે જેમાં મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા કરવાની હતી ત્યારે સત્સંગીઓએ વડતાલના આચાર્ય કે તેમના લાલજીને આમંત્રણ નહિ આપતાં અમદાવાદના લાલજીને આમંત્રણ આપીને હામધૂમથી આફ્રિકા પધરાવીને તેમના હસ્તક મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા કરાવી અને આફ્રિકા દેશમાં ભવિષ્યના આચાર્ય તરીકે મનાયા પૂજયા અને બોટા લીધી જેથી પણ રીસાઈને ખીંચકને એવો નકારનો જવાબ આપ્યો હશે. ખરે કહીએ તો નૈરોબી ના સત્સંગીઓએ ત્યાંના ઘડેલા ધારામુજબ જાને લાલજીએ આમંત્રણ આપ્યું બેઠું હતું. આતો જેનો હક છે. તેને કાંઈ નહિ અને જેને હક નથી તેને અત્યાદર ક્યો છે. એ વડતાલ ગાદીના આચાર્ય અને ત્યાગી હરિભક્તોના અપમાન રૂપ પક્ષપાત ગણાય આતો યોડી જીવ થયેલી છે એમ સુઘ મુસદ્દીઓ માને છે અસ્તુ. હવે જે થયું તે ખરે આ બાબત નૈરોબીના હરિભક્તોએ ખાસ સમજવા જેવી છે. આતો પ્રસંગાત સત્ત્વ કહું છે.

△ હવે પ્રસંગાત સતોપની વાત કરીએ. પીરાણા ધર્મમાં પ્રવિષ્ટ થયેલા તમોને કડવાઓને ૧૯૬૮ માં પ્રાપ્તિ અને દેકથુદિ કરાતીને પાવન કરીને સત્સંગી ક્યો

હતા અને મંદિરમાં પાવન ભક્ત તરીકે પણ રાખતા હતા. એમ સર્વેએ મહત્ત્વ સ્વીકાર્યો હતા ક્યો એમાં વિરોધ હતા નહિ એટલાથી સતોપ માનવાને હતા અસતોપમાં અતિશય દુઃખ છે એ લોકશાસ્ત્રસિદ્ધ છે સત્સંગી દીક્ષામાં અધિકાર આપ્યો એટલે સાધુરીક્ષામાં અધિકાર આચાર્ય પાસે માગ્યો તે નહિ મનાતાં આચાર્ય અને ભગવાન સાદુસાદે અને તે પછી આપી માદીના ત્યાગીઓ સાથે વૈદ્ય વિરોધ નો ક્યો અને એમાં જે સંમતિ અવગણ લેવાનો અને દોહ કરવાનો પુરુષ આપ્યો તે પછી વડતાલના આચાર્ય ત્યાગીઓ સાથે પણ એવોજ પ્રસંગ આવ્યો એટલે અને ગાદીને ઉમ ઉપાધિમાં નાખી પ્રથમ અમદાવાદવાળા એ ઉપાધિમાંથી પા ને હુટયા ત્યારે અમને વડતાલવાળાને વળગ્યા એમ અવકાશ આપતાં સર્વેને તુડયા હો એમ કહીએ તો ખોટું નથી આમાં એમ બન્યું કે "આંગણી આપતાં પેચે પડયો" અથવા "એક દયાળુ દેશાએ દુઃખી જીંટને માગણીથી ધરમાં ફક્ત મેં ધાવવાની હા કહી એટલે તેણે ખીમે ખીમે આપ્યું શરીરજ આગીમાં ધાલી દીધું દેશાએ કહ્યું કે મારા રડયા મારે મોટે જગ્યાજ ન રહેવા દીધી ત્યારે જીંટે કહ્યું કે તું પધાર જ. એમ કીલેઃ ખાટકયો એ કયા જેવું કહ્યું છે" એ સત્સંગી પછી સતોપ માન્યો હોત નો ઉપાધિમાં કે વિરોધમાં પ્રસંગ આવત નહિ હજ પણ ઉપાધિ તો ચાલુજ રહેશે હજ પણ સતોપ માનીને એ આગ્રહને છોડી દેશો તો આપો સંપ્રદાય રાજ રહેશે આમાં જુગન: સાદુઓનો તો મહાદોહ ક્યો છે અને હેરાન હેરાન અને બહુ ફળેત ક્યો છે સંપ્રદાયમાં સતોપ જ્યાં તો શ્રદ્ધાદરિએ સર્વથી નિહુ માન્યું છે આચાર્યશ્રીને પણ "માન્યા : સન્નજ" એમ સતોને માનવાનું હરે છે સત્સંગીઓનું સ્થાન તે પછીનું છે છતાં નમે પાતાને નવોપરી અનંગ કેવાનનાળા અનન્ય એકાંતિક ભક્તો તરીકે મનાવાનો આગ્રહ લઈને સતોને ન્યૂત તુચ્છ ગણીને અંગણો હો અને નિરરકાર કરે હો અને માંડ પરીણામ મોગવાવવા કાયદાનો આશ્રય લેવાની ધમકી આપે હો તે કાંઈ રીતે સંવત સંકુચિત નથી એક તમારા અસતોપને લીધે બનને ગાદીને દુઃખ દરિયામાં નાખ્યા છે. અસ્તુ

હવે પ્રકૃત ઉપર આવીએ રવાપુર મળેલી સભાએ કરેલો દરાવ એ આચાર્યો અને ત્રિભ હરિજનવાસજી શાસ્ત્રી ઉપર મોકલી આપવાની સત્તા ધનજી પ્રેમજીને આપેલી છે. તે મુજબ મોકલેલો પત્ર અમને મળેલો તેનો આ પ્રતિ ઉત્તર છે. આ પત્રમાં સાવ નિચે "હરિભક્તોની સહીઓ" એમ લખ્યું છે. એ ઉપરથી સહીઓ કરી હશે. પણ સુરિત પત્રમાં જણાવવામાં આવી નથી. જેથી કયા ગામના કયા વામના કેવા પ્રકારના સત્સંગીઓ હશે. તેનું યોગબાણ અમને મળી રહ્યું નથી. જેથી તેમને કાંઈ કહ્યું નથી. આમતો ફક્ત એક ધનજી પ્રેમજીનું જ નામ છે. જેથી તેમને ઉદ્દેશીનેજ લખ્યું છે. એમાં પ્રેમજી નામ નથી. એ એક અર્થસૂચક છે. આરંભમાં સમા ભરવાની મેહનત તો બહુ લીધી છે. મુખ્યધામ જૂજમાં સમા નહિ ભરતાં રવાપુર ગામે ફક્ત કડવાઓનીજ સમા ભરી છે. એ અર્થસૂચક છે. આમાં રવાપુરના વતની અને ધનજીભાઈના મિત્ર કારકિર્દી મુઝલ રામજીનું નામ કેમ આપ્યું નથી. એ આશ્ચર્ય છે. નિર્ણય પત્રમાંતો બનનેનું સહ નામ

આવ્યું છે. આ સભાની કાર્યવાહીમાં કચ્છના કડવાઓના કુલ મુખત્યાર ઓધણાલ વેલજભાઈ પટેલનું નામનિશાન કમુંજ નથી. એ પણ અચોખ્ખામવા જેવું છે. મુખત્યાર તો હોવાજ નોંધે. આમાં સભામાં પ્રમુખપદની વરણી જણાતી નથી. એમ બધી બાબત અવિધિસરની છે. ઉપર પ્રમાણે રવાપુરમાં મળેલી સભાએ કરેલા દરાવ પત્રનો આ પ્રતિ ઉત્તર છે.

હવે ધનજીભાઈ નામના મુખત્યાર નથા ઓધણાલના હરતે છપાઈને બહાર પડેલા નિર્ણય પત્રનો સિદ્ધાંતસાક્ષર ન્યાયે દિશિત વિમર્શ કરીએ.

પ્રથમ વર્ષોથી સાહુ દીકામાં અધિકારને વાંછતા કડવા કણ્ણીઓની વિનંતિરૂપ પૂર્વરંગ કરીને પછી વર્ષોથી દીકામાં આનાકાની કરતા ભૂજના સાહુઓની અધઃગ્રસ્ત સંમતિનું પુત ગોઠવીને પછી વડતાલના આચાર્યશ્રીની અવિધિસરની સંમતિ ઉપર ભાર મુકીને પછી ઉપર રેવટિયા પંડિત સમાજીત નિર્ણય વિગેરે પ્રમાણ પત્રોનો આડંબર કરીને તે પછી અમદાવાદના થોડા ત્યાગીઓની અવિધિસરની સહીઓનો દેખાવ કરીને આ પ્રમાણેની કાર્યવાહીની નાટ્ય ગોઠવીને પોતે આચાર્યશ્રીએ ન્યાયાધીશ બનીને કડવાઓને દીકા આપવાનો નિર્ણય નિર્ણય (ફિસલો) આપ્યો છે. તેની સાવ નિચે પોતાના હરતાશરની સહી કરીને હજુર કારભારી રાવજીભાઈ દેસાઈભાઈ પાસે સહી સીકકો વિગેરે બધું વિધિ કરાવીને કચ્છના કડવા કણ્ણીના મુખત્યાર ઓધણાલ વેલજભાઈ પટેલ. દરજીના કડવા કણ્ણી (પાટીદાર) સમસ્ત, પ. ભ. ધનજીભાઈ પ્રેમજીભાઈ (ગામ-ગણાણીના) નથા પ. ભ. હજીભાઈ રામજીભાઈ (ગામ રવાપુરના) આ નામથી નિર્ણયપત્ર રવાના કર્યો. એમ આ કાર્યવાહીની અપૂર્વ ધામધૂમથી પ્રસિદ્ધિમાં મુકી.

આમાં ખરી ખામીઓ અનેક છે. એકલા કડવા કણ્ણીઓની અરજથી આવેા નિર્ણય અપાવ તે યોગ્ય નથી. ખીજા ગાદીના સત્સંગી આગેવાનેને પણ પુછવાનું હતું. એવા વિધિ પરંપરાથી પ્રચલિત છે. કડવા તો વર્ષોથી દીકાની માગણી કરતા હતા. પરંતુ તેમાં અમદાવાદના આચાર્ય ત્યાગીઓ અને સંતસંગીઓ પણ સાહુદીકામાં વિરોધી હતા. વિરોધીઓને પ્રથમ પુછવું નોંધે. એવા વિધિ છે. ભૂજના સંતો તો વર્ષોથી આનાકાની કરતા. એમ પોતે જ કડવાઓ કહે છે. અને એ કારણે જ અમદાવાદ મૂળી વિગેરેના ત્યાગીઓ વિરોધમાં હતા. અને ભૂજની જે સંમતિ લીધી છે તે બલાતકારની છે. કકણુતા હદયની છે. ઉત્સાહભરી રીતસરની નથી. વડતાલના એકલા આચાર્યની સંમતિ છે. તે તદ્દન અવિધિસરની અનધિકારીણી છે. એમાં વડતાલ ગાદીના સ્વાશ્રિત ત્યાગીઓની સંમતિ પ્રથમ લેવી નોંધતી હતી. તે લીધી નથી. એમાં વડતાલના મુખ્ય મેદારી ત્યાગીને પણ પુછવામાં આવ્યું નથી. બધું છાનું કયું છે. ફક્ત એક જ સમાજના કહેવાથી જ આચાર્યે એમાં સંમતિ લખી આપી છે. આ સંમતિ લેવા અમદાવાદના આચાર્યનો પત્ર લઈને મંહતજ તથા કારભારી રાવજીભાઈ આવ્યા હતા. એમણે પણ કોઈને પુછ્યું જ નથી. મંદિરમાં પણ આવ્યા નથી અને કોઈ ત્યાગીને મળ્યા પણ નથી. પ્રારંભિક બાગને બગેલે જઈને સંમતિ લખાતી ગયા છે. ખરી બંધારણની રીત તો એ

હતી કે અમદાવાદના આચાર્ય અને ત્યાગીઓએ વડતાલના ત્યાગીઓને પ્રથમ પુછવું એમનું હતું. આ બાબતને ભૂજના સંતો કે કણ્ણી અને અમદાવાદના મોટા સંતો મંહત સાક્ષી ચેતનપદાસજી તથા પુરાણી શામસુદ્દીનજી વિગેરે પ્રવચના હતા. જે પ્રમાણ પત્રોને આપ્યા છે તે તો એક તરફી પ્રમાણ ધન્ય હોઈને અમદાવાદવાળાઓએ માન્ય કર્યા નથી. એટલું જ નહિ પણ તેની સામે વિરોધ કરેલો. તે અમદાવાદના ત્યાગીઓને મળ્યાં. આડંબર કર્યો છે. તે પણ અપૂર્વ છે. આ સંમતિની સામે નથી. એ અપૂર્વનું ઉદાહરણ છે. ઉપરની દીકાદાનાં અખિત કાર્યવાહીની સંમતિ નથી. દેવની સંમતિમાં યથાપૂર્વ ગાદીરચાનમાં પ્રથા, ધોરણ અને શિષ્ટાચર મુજબ થઈ નોંધતી હતી તે થઈ નથી અને બાગને બગેલે થઈ છે એ તો સર્વોપરી ખામી સંપ્રદાય નિષ્ઠ સજનોએ ન સહન થાય તેવી છે. ઉપરના ઉચિત કારણોથી આ નિર્ણય એક દેશી એક તરફી આપખુદી નોંધકમી સાબીત થાય છે. એ ને સમજે વડતાલ ગાદીજી દરાવમાં લખ્યા છે. તે યથાસ્થિત બ્યાજખી છે.

વળી આ નિર્ણય પત્રમાં “સંત હરિભક્તો મુ. રવામીનારાયણ બાગમાં એવા મળેલા” એમ લખ્યું છે તે ઉધડ છે. સંતો તો પોતાને મળતાને જ બોલાવ્યા હતા. ખીજા ઘણા મોટાઓ નામોક્તિને બોલાવ્યા નથી. હરિભક્તો તો કડવા કણ્ણીઓ થાય જ હતા. ખીજા હરિભક્તો કે જે બાપાલાલભાઈ, ભોળીલાલભાઈ હરિલાલભાઈ. મણીલાલભાઈ ભાળજી. વિગેરે વડતાલ ગાદીના હરિભક્તો જણીને બોલાવેલા નહ. પરંતુ પોતાની ગાદીના આશ્રિત મોટા મોટા હરિભક્તો કે જે શ્રી નવીનચંદ્રભાઈ ત્રિવેદી મહોદયજીના પટેલ આત્મારામજી, ત્રિવેદી ગિરજાશંકરજી, વેદ-વલ્લભજીનાં નિર્ણયને પણ બોલાવ્યા જણાતા નથી એકલા કડવા કણ્ણીઓથી કામ લીધું છે.

આ પણ એક મોટી અપૂર્તિ છે. બીજું એ કે આવેા નિર્ણય ત્યાગીઓના ખાસ સંબંધવાળા હોવાથી બંને દેશના ત્યાગીઓની સહ સહીઓથી થઈ નેતરને હતો. આતો એમાં મુખ્ય ખરી ખામી છે. ત્યાગીઓની નાત બાબતમાં મંદલ અચાર્યને એવા નિર્ણય કરવાનો અધિકાર હોઈ શકે નહિ. આતો ત્યાગીઓના નાતના અધિકારનો હરતેલ છે.

આપત્રમાં નોંધેલો કડવાઓનો વિનંતિપત્ર, ભૂજના સાહુઓને અનુમતિ પત્ર અને વડતાલના આચાર્યશ્રીની સંમતિપત્ર આ ત્રણ પત્રો આખા અમારા વાંચવામાં આવ્યા નથી. ફક્ત તેની થોડી હકીકત જણવામાં આવી છે. જેથી એની ચર્ચા વિચારણા બધું કરી શક્યા નથી. જાહેરમાં આવશે તો બાકી રહી મળેલી વિચારણા થશે ખરું કહીએ તો આ પત્રો નિર્ણયપત્ર સાથે જાહેરમાં છપાવીને મુકવાના હતા. આ જોતાં ઉપરનું સઘળું કામ અવિધિસરનું અનધિકાર વાળું હોઈને ખરા નિર્ણયપત્ર હોઈ શકે નહિ. પૂર્વ બંને ગાદીવચ્ચે કરાર થયો છે. તેની નિચે બંને ગાદીઓના અગ્રેસર ત્યાગીઓની સહીઓ જોખતી છે અને મથાળે બંને આચાર્યના સહી સિક્કા છે. એ કામ અવિધિસરનું કહેવાય એમાં અને આમાં બધું તક્ષાવત દેખીતો જણાય છે. છપાવનારનું નામ રમણ રીતસર લખ્યું નથી. પરંતુ ઉપર ત્રણ નામો લખ્યાં છે. તેમને છપાવનાર તરીકે આમે મળી

લીધા છે. ખીજા કાષ્ટનું એમાં નામ નથી. આ નિર્ણયપત્ર એકદમ આચાર્યશ્રીએ દેવાઓ ઉપર મોકલી આપ્યો. તેમણે ખાનગી રાખવાનો હતો. છાપીને બહાર પાડવાનો ન હતો. દીક્ષામાં અધિકાર મળતા હતાં. આથી ગાંડાધેલા ચક્રને આ પત્ર એકદમ કપાવી દીધો. તેમાં પ્રેસનું નામ અને પોતાનું નામ ભૂલી ગયા. છપાયેલો એ પત્ર કેમ જવાબદાર વડતાલના કોઈ મુખ્ય ત્યાગી ઉપર મોકલ્યો જણાતો નથી. અંતરિક્ષા રીતે કોઈ કોઈ મંદિરે મોકલ્યો હતો. મને તો એક પત્ર કમળ મંદિરે રજાપો મળ્યો. તે વડતાલ લાગીને ત્યાગીઓની સભામાં વાંચતા અને બહુ બહુ વિચારતાં તે નિર્ણય પત્રના વિરોધમાં ત્યાગીઓએ એકમતે દરાવ કર્યો. આ નિર્ણય પત્રની સ્વચ્છ હકીકત અમારા દરાવના પ્રથમ પેરીશાદમાં સંપ્રદી છે. છાપીને બહાર પાડવાની બારે બૂલનો આ બધો વિપરિણામ છે. એમ સમજો. જો બહાર ન પાડ્યો હોત તો અંદર અંદર અટવાયા બુધવાયા કરત. અને આદો કબલ અંદર અંદર ખુલ્લું ખોલે રહેત. ખાનગી રહત, પણ આટલો બધો પ્રિશ્ન ન આવત. એટલે આ બધો આખતરુ વિપરિણામ તમારી હિતાવળને કારણે છે. હવે અમને કશો દોષ દેવાનો નથી. સ્વદોષ સમજો એ સુંદર સત્ય વાત છે. કોથી બહુ કામ અનુષ્ઠા ઉપડ થયું છે. કડવાઓને દીક્ષાધિકાર મેળવવામાં આગેવાન તરીકે ઉપરની ત્રણ વ્યક્તિઓ છે. તે આ પત્ર ઉપરથી સાબીત થાય છે. આ રીતે નિર્ણય પત્રની સ્વરૂપ ચર્ચા વિચારણા છે.

હવે નડીયાદમાં લાકડા વહેરવાની મિલ વિગેરેમાં કામ કરતા રહેતા કચ્છી કળા કળ્યાઓએ સહીઓ કરીને લખ્યા મેળવેલા પત્રની નકલ નીચે મુજબ છે.

નકલ

નડીયાદ. તા. ૫-૧૨-૫૭

શ્રી. વડતાલ શ્રાવણને સદ્ગુરુ સ્વામિશ્રી સાન્નિધ્યે હરીજનદાસજી પ્રત્યે નડીયાદથી શ્રી. કમ્પેશના કડવા પાટીદાર રાજીના અને વસ્તા સો હરિભક્તોના જયશ્રી સ્વામિ-રાવણ વાંચશો.

અમે સૌ શ્રીજીની કૃપાથી કુશળ છીએ આપની કુશળતા રહે એવી શ્રીજીને આશીર્વાદ છે.

ખીજું સહવિન્ય સાથે જણાવવાનું કે અમારી સાતિમાંથી થતા ત્યાગીએ તે સાધુ આપવાનો દરાવ ધ. ધુ. બંને આચાર્યશ્રીએ સહમત મળી કર્યો-તેના વિરૂધમાં પ્રમુખપણા નીચે આપશ્રીઓએ જે દરાવ કર્યો-તે દરાવમાં અમારી સાતિ પ્રમુખ અયોગ્ય ને ગલીય શબ્દો વાપરી ખુબ નીચે ઉતારી પડવા દેવામાં આવ્યા છે તે અમારી સાતિની પ્રતિષ્ઠાને હાનિ કરતા છે જેથી અમે તેના સખત વિરૂધ છે. આપશ્રીને તે દરાવ પાછો ખેંચી લેવા નમ્ર વિનંતી કરીએ છીએ તેમ જી. ધાય તો અમારે ન છુટકે કાયદાનો આસરો લેવા પડશે તેની આપ નોંધ લેજ.

પટેલ ખીમજી કાનજીની સહ

પટેલ દેવજી માવજીની સહ

પટેલ રતના તાગજીની સહ દ.

દેવસી માવજી

પટેલ જીવરાજ હીરજીની સહ

પા. મનજી કરસન

પા. વીરજી ખીમજીની સહ

પા. હંશરાજ લાલજીની સહ પા.

વીરજી ખીમજી

પા. માવજી કુરજીની સહ

પા. રતનશી કાનજીની સહ

પા. કાનજી માવજીની સહ

પા. કાનજી નારાયણજીની સહ

પા. ધનજી હરજીની સહ

પટેલ લાલજી કાનજીની સહ દ. પોતાના

પટેલ દેવજી પ્રેમજીની સહ

પટેલ કશરા કરસનની સહ

પટેલ લાલજી કાનજીની સહ

પટેલ નારાયણ મેઘજીની સહ દ. પોતે

પટેલ વીરજી હરજીની સહ દ. પોતાના

પટેલ મનજી વીસરામ દ. પોતાના

પટેલ શામજી અરજીજીની સહ દ. પોતાના

પટેલ હરજી સીવજી દ. પોતાના

પટેલ પ્રેમજી માવજી દ. પોતાના

પટેલ મુળજીભાઈ રામજીની સહ પોતે

પટેલ કરસન કરમશી દ. પોતાના

પટેલ હીરજી નેહા દા. પોતાના

પટેલ નારાયણભાઈ વાલજી સહ દ.

પટેલ હરજી હીરજીની સહ

પટેલ મુળજી વીસરામની સહ દ. પોતાના

પટેલ કરસન નારજીની સહ દા. પોતાના

પટેલ રામજી દેવશીની સહ ગામ પોતાના

પટેલ હીરજી વાલજીની સહ દોલતપુર

પટેલ ગોપાલ માવજીની સહ ગામ પોતાના

પટેલ વીરજીભાઈ લલાભાઈ ગામ પોતાના

પટેલ રતનશી વિસરામની સહ દા.

લાલજી ગામમાં

પટેલ ખીમજી મેઘજીની સહ દા.

લાલજી રામમાં

પટેલ લાલજી રતનશીની સહ દા. પોતાના

પટેલ વાલજી રામજીની સહ દા. પોતાના

પટેલ કાનજી સવજીની સહ દા. પોતાના

પટેલ ખીમજી વાલજીની સહ દા. પોતાના

પટેલ દેવજીભાઈ વાલજીની સહ દા.

પોતાના

પટેલ ધનજી મુળજીની સહ દા. પોતાના

પટેલ રતનશી હરજીની સહ દા. પોતાના

પટેલ કેસરા સીવંદાસની સહ દા. પોતાના

પટેલ વાલજી રતનાની સહ

પટેલ માધવજી મોગજીની સહ

પટેલ મોગજી પ્રેમજીની સહ

ઉપરના પત્રમાં ૪૬ સહીઓ છે જુદા જુદા ગામના હશે સહીઓમાં કચ્છી રીતભાત જુદી જણાય છે અમુક સહીઓ તો અમુક એકજ માણસે કરી હોય એમ જણાય છે કેમકે હસ્તાક્ષરો મળતા આવે છે કેટલીક સહીઓ વાલજીની પણ જણાય છે પ્રથમના જે પત્ર છે તેના જેવાજ આ પત્ર છે કાંઈ વિશેષ નથી ફક્ત સહીઓનો આકાર અધિક છે અમારા દરાવમાં તમારી સાતિ માટે અયોગ્ય અને ગલીય શબ્દો લખ્યા નથી જે કોઈ શબ્દો લખ્યા છે તે તમારા પૂર્વજોએ વ્યવહરેલા અને અમદાવાદની આખી ગાદીએ વ્યવહરેલા છે એમાં અમને વડતાલવાળાને એવો દોષ આપો એ અયોગ્ય છે અમને વડતાલવાળાને

દીક્ષામાં વિરોધી માનીને અગ્રેજ અને ગલીય શબ્દો તો ઉપરના પત્રોમાં અનેક વિખત્તે
અસહ લખ્યા છે તેનો ખ્યાલ આ નિવેદનમાં અગ્રેજ લખ્યો છે અમે એ તમોને મુજા નીચે
ઉતારી પાડવાની કોશીષ કરી નથી અમને ઉતારી પાડવાની કોશીષ તો તમોએ બહુ
કરી છે જે વસ્તુચિત્તિ હતી તે જણાવી છે તે પણ તમારા અપશબ્દોને આભારી છે એથી
તમારી જાતિની પ્રતિજ્ઞા અને નથી હાનિ તો વડતાલવાળા ત્યાગીઓને પ્રતિજ્ઞાને છે તે
તમે કરવા માગો છો. સખા વિરોધ અમારી સામે કરવાનું કહ્યું છે તે તમારે
ભુજના સંતો લેવા પાટીદાર મોજાઓ તથા પરપરાએ અમદાવાદના તમામ આચાર્યો
અને તમામ ત્યાગી હરિભક્તોએ કરેલો છે તે અમેએ વિસ્તારથી જણાવ્યો અને તે
તમારા અનુભવની વાત છે અમારા હરાવને પાછો ખેંચી લેવા વારે વારે વિનંતિ કરો છો
તેનો અમારી વિહતિરૂપ થાય તેમ છે તમેજ વિચારો કે અમે જો એ હરાવ પાછો ખેંચી
લઈએ તો અમારી વડતાલની કેવી દુર્દશા થાય પ્રતિજ્ઞાહાનિ તો પ્રથમ છે આંગળા
આપતાં પેંચિ પકડયા જેવું કયું છે સત્સંગી તરીકે સ્વીકાર્યા એટલે હવે સાધુદીક્ષામાં
પ્રવેશવાનું તીવ્ર તોફાન લાગી જાય સાથે લઈ પડયા તમે અમદાવાદગાદીમાંથી ઉપરવારી
ગયા એટલે હવે વડતાલવાળા સાથે બાજવાનું પણ અજમાવી રહ્યા છો તેમાં બીજી બધી
બાબતો તો સહ નબત્તી લેવાય એવી છે પણ “ને આપશ્ચિતે તે હરાવ પાછો ખેંચી
લેવા વિનંતિ કરીએ છીએ તેમ જો નહિ થાય તો અમારે ન છુટકે કાયદાનો આશરો
લેવો પડશે” આ ભયંકર પ્રતિજ્ઞાહાનિકર શબ્દો તો કોઈ પણ રીતે વડતાલના સાધુઓને
સહન થાય તેવા નથી સાધુઓને કોઈ ક્રમતિઓ તાડન કરે કે ગાલીદાન કરે તો તે સહન
કરવાનું સાધુધર્મમાં કહ્યું છે તે તો બીજી બાબતનું છે પણ આત્માથી થઈને જે કાયદાનો
આશ્રય લઈને અમને સહન કરવાનો ભયંકર ભય જતાલો છો તે તો કોઈ રીતે ખારા
સાધુઓથી પણ સહન થાય તેવો નથી આતો ચતુર્થ ઉપાયમાં ગણેલો હૈંડ કહેવાય.
“ન છુટકે કાયદાનો આશ્રય લેવો પડશે” એ તમારા હરિભક્તોનો શબ્દો તેમ ધનજી
પ્રેમજીના પત્રમાંના કાયદાનો આશ્રય લેવાનો શબ્દો અને મોટા પરિણામનો વિચાર નહિ
કરનારા શબ્દો અને તમારી લેવા જરાપણ તૈયાર નથી” આ મહાભયંકર શબ્દોને
વાંચી વિચારીને હું તો ઉઘટ મહદભય વજ્ર ચક્રોન જેમ એમ અત્યંત બયલીત થઈ ગયો છું
કે હવે મારી ટેવી દુર્દશા અત્યંત અવસ્થાએ થશે? આ તો છેવટની ધાક ધમકી છે હવે
અનન્ય એકાંતિક હરિભક્ત પણાનું અભિમાન ધરાવતા તમને કશું કહેવાનું રહેતું નથી
વિનંતિનો બહારથી દેખાવ કરો છો પણ આતો મારી વિહતિરૂપ થાય છે તમે મારી
કુદજનતાને ધમકો છો પણ જો કેસનો-કલેશ-કોર્ટમાં થાય તો અકુશળતામાં પરિણામ
પરેપર આવે અને મારી પ્રતિજ્ઞાને પુરેપુરી હાનિ થાય અને અનવધિ હવકાઈ થાય
અને જયસ્વામિનારાયણનો બ્યવહાર પણ બંધ પડી જાય.

અમારો વડતાલ ગાદીનો હરાવ તમારા લખવા પ્રમાણે પાછો ખેંચી ન લઈએ
તો કાયદાનો આશ્રય લેવાનું પડે તો કાયદાની કઈ કલમ લાગુ કરો છો તે
જાણવને પુછીને નક્કી કરી હશે હવે ન છુટકે કાયદાનો આશ્રય લેવાનું
નક્કી થાય તો રવાપુર કે જેમાં કડવાઓએ સલામતીને તમારા જેવો જ કાયદાનો

આશ્રય લેવાનો હરાવ કર્યો છે ત્યાં રાખશે નહીં, કેમ કે હર દેશમાં અમને અનેક અનુવડ
પડે અને ભુજના સંતો કે જે તમારા પ્રવચ્છી વિરોધી છે તેમનો આશ્રય લેવો પડે અને
ગાંધી દળનારી કડવા વસ્તીના મહત્વાસમાં નેવું પડે તે અમને તમા નમને પણ રાવશે
નહિ આ પોલી કોર્ટવાદીનીનું મુળસ્થાન અમદાવાદ છે ત્યાં ત્યાં કોર્ટનાં દારો નહો
તો ત્યાં પણ અમને ઘણી અનુવડ પડશે કેમકે એક તે ત્યાગીઓના સહભાગીનમાં વિરોધ
વધેલો છે એટલે ત્યાં પણ રાખશે નહીં માં આપણ અનને અનુકુળ આદે એવું સ્થાન
નહિ પાડ છે તેમાં તમે ઘણા વર્ષોથી રહે છો અને તમારી નાનતો સઘ જે બહુ મોટા
પ્રયત્ન છે વકીલ તો તમારાં પ્રસિદ્ધ રીતે ઉમરેડના પડયા અને પ્રચલન રીતે મળીવાલ
બાલબ છે કે જેમણે અમારી સામેના બધા જવાબો જોરદાર વડી આપ્યા છે અને
નહીયાદમાં રહેતું તેમનું મંડળ પણ આપણી બન્નેની મજબૂતમાં મધ્યસ્થ તરીકે રહેશે
એ રીતે બન્ને પક્ષને અનુકુળ છે. અમેએ તો અત્યાર સુધી કોઈ વકીલની સલાહ કે
સહાય મંત્રીવા પણ લીધી નથી અને હવે પછી પણ ચાલતાં સુધી એમજ ચલવીશું.
કેમકે અમારાથી વકીલોના ભારે ખર્ચ અને ખટપટને પહેંચી વળાય નહીં મને
ત્યાગીઓએ પ્રમુખ તરીકે વરેલો હોવાથી મારેજ નામ પ્રતિવાદીમાં પડેલું આવશે એ હું
સમજું છું બીજા ત્યાગી ઉપર એ કેસ ન કરો તો સાફ. સાક્ષીઓમાં તો આવશે
વડતાલના આચાર્યશ્રીએ પોતાના પત્રમાં ગતાનુગતિ ન્યાયે તમને “મુમના” શબ્દ લખ્યો
છે તે ઉપરથી તેમની ઉપર પણ કાયદો અજમાવી શકાય પરંતુ સંપ્રદાયના ગુરુ હોવાથી
તેમનું નામ પ્રતિવાદી તરીકે દયા કરીને દાખલ કરશે નહીં એવી મઠી બલામણુ છે.
વડતાલના ત્યાગીઓને તો એ આશ્રય થાય છે કે વડતાલ ગાદીના નહીયાદ, પડોદરા,
વડતાલ, મીલાગમ વિગેરે ઘણા ગામોમાં પર્યાપ્ત અવિકા વૃત્તિને પામ્યા છો અને નહીયાદ
ના મંદિરમાં સત્સંગી તરીકે સ્વીકાર્યા છે અને વડતાલના ત્યાગીઓ સાથે પણ પરિચયમાં
આવ્યા છો છતાં વડતાલના ત્યાગીઓને આવી કાયદાના આશ્રમ સુધીની છેવટની ધાક
ધમકીઓ આપો છો તે કોઈ રીતે સમજિત સંગત નથી, વડતાલ દેશમાં રહીને તેના
માલીક લક્ષ્મીનારાયણુ દેવને દશમે વિસમે બાગ ધમીદા સત્સંગી તરીકે આપવાનો છે
તે આપતા હશે તો બહુ સારી વાત છે.

બીજું અમારી સામેની ઉપરની આખી ખટપટનું મુળધામ મુળસ્થાન રામજીસાહે
રવાપુરના હાલમાં નહીયાદમાં રહેતા છે તે પોતે મને ઘણી વખત કમર મચ્યા છે અને
મને બધી રીતે ઝોળખે છે છતાં મને દગાવે છે ધમકાવે છે તેનું મને અંતરમાં બહુ
દુઃખ થાય છે છતાં હરિભક્તો જાણીને સહન કરી રહ્યો છું નહીયાદના વિવિધ જાતિના
મોટા સત્સંગી સમાજમાં રહીને એવું તોફાન અમારી ઉપર કરશે તો તમારી પ્રતિજ્ઞા
કેવી રહેશે તે પણ વિચારવાનું છે મને તો હવે કરી બીક નથી ઘણા વર્ષો ઉપર
એવાસહ અંડો અથેતિ ક્રીતદાસ છપાવેલો તેને નિમિત્ત કરીને એકામણજાગ્યો મારી
ઉપર કેસ નહીયાદ કોર્ટમાં કરેલો પરંતુ તેમાં નહિ કાયદાને કારણે પાછો ખેંચી લીધેલો
વળી પાછળથી કોર્ટની બદ સલાહ મળવાથી મારી ઉપર હાયકોર્ટમાં કેસ કરેલો તેની
સુનાવણી કરવાલાલ મુનશી હસ્તક થયેલીઃ એ કેસમાં મને નિર્દોષ હરાવેલો એનું જજમેન્ટ બિહવ

સંપ્રદાય માસિકતા વર્ષ ૮ અંક ૧૧-૧૨માં મુજબની આપણાં હપ્તારેણું છે એવી અનેક ઉપાધિઓ મારે માથે આવી ગઈ છે અને તે સ્પષ્ટ કરી લીધી છે. તેમ તમારા હસ્તકની આ નવી ઉપધિ ઉપાધિને ન છુટકે સંપત્તિ કરી લઈશું અત્યારે મારી અવસ્થા ૭૦ ઉપર થઈ ગઈ છે હવે થોડા વર્ષની અવશિષ્ટ દરે તે ઉપાધિમાં ભોગવાઈ જશે એમાં હવે ઝાઝ કે દુઃખ કરે ખાવવે નેમ નથી. "દુઃસ્થિતિં તુ સાચુભાસ્ય" એમ પણ છે. કાર્યવાહી આશ્રય લઈને મારા પરિણામ ભોગવાવનારે તમારો વિચાર છે અને તમારી સલાહો દ્વારા છે અને જરા પણ ન નજાતી લેવાનો ફરિયાદ દેખાય છે એથી મારી ઉપર કેમ અવાનો પૂરો માન્ય હોવાથી તેનો પુરાવો મારે તમારે રાખવો પડે જેથી આ બધા પુરાવા "આવર્યક નિવેદન" નામના નિર્ણયથી આગળથી કરી રાખ્યો છે તે વખતે કરવા જઈએ તો ઘર લાગે ત્યારે કંઈ બોલવા જઈએ એના જેવું અશક્ય થાય તમેએ કાર્યવાહી આશ્રય લેવાની એતવણી આપી તે જાહેર સાકં કહ્યું છે હવે તમે ન છુટકે કાર્યવાહી આશ્રય લેવાનું વારે વારે લખો છો તો તેને છુટકો કરો અમારાથી રોકી શકાય નહીં.

તમે અને એકને મળ્યા છે એમ નહીં પરંતુ બીજા મુ. કોહરી મોખીનાથદાસજી વિગેરે ત્યાગીઓને મળ્યા છે તમારી હકિકતો એક તરફ કહી છે અને પંચો પણ લખ્યા છે. વધુમાં કમીટીના સભ્ય મગનભાઈ છીતાનાથને પણ ભોળાવ્યા હતા એમ અમ(ત્યાગીવર્ગમાં) એક કે કોટકોટ પાડવાની આજ્ઞાથી વાપરી ગયા છે.

ગાંધી નરીવાદ પાસેના પીજ ગામે જઈને તેના મહંત શાસ્ત્રી હરિજીવદાસને પણ આવી અપણી અનેક હકિકતો કહીને ભરમાવ્યા હતા એ પરિણામે તમારા કહેવાથી મારી ઉપર એક વચ લખ્યા છે તેમાં નાંચે મુજબની વિવિધ વિચિત્ર વિષમ વાતોનું વિવરણ છે.

તા. ૩૧-૧૨-૫૮

શાસ્ત્રીહરિજીવદાસજી પ્રતિ પીજથી

હરિજીવદાસના અપમાનપ્રતિબંધન વાંચ્યો. બીજી આપે હાથેકે કંઈના કડવાને દીક્ષા આપવામાં વિરોધ કરે તો ત્યાગી સમજાનો દરખા છે તે સંબંધી તે લોકોએ ઉઠાવેલ કથો છે અને હરપણ બતાવે છે તે મળેલમાં જણાવવાનું કે. નરીવાદથી તે જાતિના હરિમકત મુળાશ્રમમાં અને પણ ચાર દિવસ પહેલા આવેલા તે કહેતા હતા કે હું વડતાલ અમારી ખાતત સત્યરીતે કહેવા ગયા હતા કેટલાક આગેવાનોને મળ્યા હતા તે બધાએ કહ્યું કે આ ખાતત શાસ્ત્રી હરિજીવદાસજી બહુ જાણુ છે અને કહે છે તમે તેમને મળો. પરંતુ તે દિવસે શાસ્ત્રીજી બહાર ગયેલા હતા તે અમને મળ્યા નહીં તેઓ શુક્રવારે ત્યાં આવેલા અને તમે પણ શુક્રવારે સીમરીવાથી આવ્યા હશે એટલે બેગા થયા નહિ હોય તે ઉપરાંત તે એમ કહેતા હતા કે તેનો મોટા કહેવાય એટલે અમે-તેમને વધુ કહી શકીએ પણ નહિ જેથી અમે તમને આગળથી જાણીને કહેવા આવ્યા છીએ તે લોકોનું કહેવું નાંચે મુજબ છે.

કચ્છમાં અમને મળ્યા હતાના કેઈ વર્ગ છે જ નહિ કોઈ જણાયું હોય તે જાણ બુદ્ધી પણ તેના જેમ જાણ નથી તેમ જાણકા અત્યંત મુશ્કેલી અમને મળી પીરાણા લખ્યાં હતા હવે પણ તે જાતિમાં કેટલાક છે મુજબતમાં પણ કેટલાક પાટીદારો વિગેરે પીરાણા લખીને ખાતે છે તેને કોઈ મુમતા કહેવું નથી "મુમતા" શબ્દ મુસલમાનોને કહેવાનો જ નથી કોઈ પ્રેમ કચ્છમાં હિન્દુ ગણતી હોય તેવી નથી અમારા ગામે છે તે બધાજ ગામો અમદાવાદ નામના કચ્છના એક વિભાગના આવેલા છે અને તે બધા મુમતા અમદાવાદ ને લેવા કબુલીના રજ ગામે છે તેથી ૫૦-૬૦ નાંકલ દર અંકલ છે અમને અત્યંત પ્રસાદક મહારાજે નામના કરાવ્યો નામના અને કોઈએ તે હર્મ અને તે હર્મના સાથે ખાધા પીધાનો કે રાટી બટોનો રહેવાનું ગામના નથી અમારાજ ને સત્સંગીઓના નામો છે તેમાંજ બધા વ્યવહાર છે આજનુકી અમારી જાતિના બુજ મંદિરમાં ખાતત તરીકે રહેતા, અને સાસણી વિગેરેની તથા બીજી મોહાશઓ બતાવતા તે સૌ જાણના જમતા કચ્છમાં જેટલા ત્યાગીઓ છે તે બધાજ લેવા પાટીદારો છે કદા એક કુટુંબ કોમના મુળીના ગયા છે તે છે જેથી સાધુ કરવાનો પ્રસંગ આવે ત્યારે તે સુદિન પ્રવૃત્તિથી ટાળતા હતા હવે ત્યારે અમદાવાદ આવ્યાં પાસે વાત પહોંચી ત્યારે પણ તે લોકોએ કહ્યું કે તે મૂળ પીરાણા સત્તા હતા જેથી તેની સુદિ થયા વિના દીક્ષા આપવી એ અમને હીક લાગતું નથી જેથી નાસદેવપ્રસાદજી મહારાજ કચ્છમાં આવ્યા ત્યાંજ તેમણે શાસ્ત્રીવરીતે સુદિ પણ કરાવી છતાં વચો તે જુજના ત્યાગીઓએ વિરોધ ચાલુ રાખ્યો અમારી જાતિ નાચ્યા સમગ્ર દેશનાં ત્યાગીઓએ બોલાવ્યા અને મુજબતમાંજ નજર વિકાસ, લેવા પાટીદારો અને અમદાવાદના પંચ સાધુઓ ધણાક બોલાવ્યા તે બધાએ અમને સુદ કડવા પાટીદાર લેવાનું નહિ સહીઓ પણ કરી છે અમારે વિચારવામાં મહેસાણા વિગેરે કડવા પાટીદારો લાગે બેડીવ્યવહાર છે તેના પુરાવા મળે છે એટલે અહિના કડવા પાટીદારો વા અને કોઈ પણ રીતે પૃથક નથી ખાતેજ વહેવાવાના બુતા ચોપડાથી પણ તે પુરવાર થયેલું છે તે પણ અમે બતાવીએ અમે જાણના વચ ત્યારથી સત્સંગી નહિ અનેલા અમારી જાતિના ગામે સાથે અમે કેટલી સાથે વહેવાર કોટી દીક્ષા કે ત્યારે જુજના સાધુઓ તેમને ઘેર ઉતરે છે અને તેમને ઘેર હબ્બ પણ રસોઈઓ બતાવીને જમે છે તે મુમતા હોય તો અને અમને અત્યંત ઉતરતા હોય તો તેમનું અવલોકન કેમ સાધુએ તેવો વહેવાર કરે છે. અમે તે જાણના સાથે તેવો વહેવાર પણ રાખ્યો નથી છતાં કેપચી દીક્ષાનો તે લોકો એ જાતિના અપણી વિરોધ કરે છે જુજમાં પણ અત્યારે (૬૫) એટલે કે સાત આઠ વિનાના દીક્ષાની તરફેણમાં છે અને તરફેણમાં દરેક ઉભા રહ્યા હતા ગામકે પણ ગયા નહિ પરંતુ પારીખાનો પ્રસંગ બન્યો એટલે ત્યાંના મહંતે દરેકને એમ કહ્યું કે તમે જુજના બેળવવા માટે આગ્રહ શું બેઠાને રાખો છે વડતાલવાળાએ તો અમદાવાદના સાધુને જાતિ બહાર ગણ્યા છે અને પારીખામાં અમદાવાદના આવે તો આપણે નહિ એમ દરખા કર્યો છે ત્યારે તમે તેમને બેળવવાની હા શામટે પાડો છો અમ તે ટાણેજ આવે પ્રસંગ ઉપરિચિત થયા જેથી

મુજના સાધુઓ કાંઈ મોલી શક્યા નહિ પરંતુ મહંતનું મંડળ અને તથા ચારેક સાધુ શિવાજ બધાજ અમારી તરફેણમાં વળ્યા છે ખીજું અમદાવાદના મહારાજ પણ મુજના સાધુ ધા પાંડે નહિ ત્યાં સુધી દીક્ષા આપવાનું નાજ પાડતા હતા કારણ કે મુજના સત્સંગમાં વિષવાદ થાય પરંતુ જ્યારે મુજના મહંત સદશુક શાસ્ત્રી ધર્મજીવનદાસજી સહી કરી મહારાજશ્રી ઉપર દીક્ષા આપવા માટે પત્ર લખ્યો ત્યારેજ દીક્ષા આપી છે તે મામલો અમદાવાદના મહારાજની શાસે છે કોપી આપતા નથી તમે ત્યાં આવો તો બધીજ મામલો પતાવવા તૈયાર છે પણ વડતાલવાળાએ વિરોધ કર્યો એટલે બજારમાં સાધુઓએ પાછું પકડ્યું છે જ્યાં ત્યાં સુધીતો નવા કડવા સાધુઓ આવે પછી મામલો અને મુજના પણ ખાધું છે પાંડેનાની વાતથીજ ખાણ પલટાઈ છે ત્યાં માહરિ પેપરમાં મુજના શબ્દ અમારા માટે વપરાયો છે તેથી અમારે મોઢું ઉઘું કર્યો તેવું રહ્યું નહિ કારણકે હવે તો અમે સો વર્ષથી સત્સંગી બની જેમનો બધીરીતે ત્યાગ કર્યો છે એવા ખીન સત્સંગી કડવા પીરાણા ધર્મીઓ પણ અમને મુમના કહીને વગોવે છે અને કહે છે કે તમારાજ ધર્મના માસિક પેપરમાં તમે મુમના છો એવું સાબિત છે મારે તમે તો અત્યંત ઉતરતી છો એવું કહે છે આ રીતે સત્સંગ કરીને અમારે બન્ને માનુથી સહન કરવાનું રહ્યું સાધુઓ તરફથી થયેલું આ આક્રમણ છે જેથી અમને આપણે ક્રુષ્ણ હોવા છતાં સહન કરીએ છીએ છતાં તેનું બ્યાજખી પરિણામ નહિ આવે તો અમારે છેવટે સરકારી હાથ તો લેવું પડશે આવો અત્યંત હીન તિરકાર અમે ક્યાં સુધી સહન કરીએ વગેરે વગેરે તેમણે ધણુજ કહ્યું હતું અને દરેક ને ફેરવવા માટે કહ્યું ત્યારે મેં કહ્યું કે હવે તો આખા ત્યાગી સમાજે ક્યો છે તે સાક્ષીજ એકલા ફેરવવા વારે તો ફરી નવ નહિ કારણ કે આખા વડતાલ દેશના ત્યાગીઓએ તે ફરાવ નાંચે મહીએ કરી છે તે ત્યાગી સમાજ ફરાવમાં ફેરફાર કરે તોજ થાય" વિગેરે લાંબી વિગીત કયા કરી છે.

આનું વિવેચન કિચિત કરીએ, આ પત્રમાં "વળી શ્રીહરિ પેપરમાં મુમના શબ્દ અમારા માટે વપરાયો છે." એમ કહે છે. આ શબ્દ અહિ અન્ય પ્રસંગથી આવ્યો છે. ખાત્ર નથી. એમાં જયશ્રીહરિનાં વર્ષ ૩૭૦ અંક ૭માં વડતાલ મહામાં થયેલા ફરાવના વિવેચન પ્રસંગે "એક મધુબાર્હ જશભાઈ કે જેને સત્સંગી પણ ગણી ન કહાય તેનેજ પછીને કેવળ ત્યાગીનીજ કોમને રપસંતો સવાલ. (જેણે કે મુમના કોમને સાધુ કરવા કે ન કરવા) પણ આખા વડતાલ દેશના ત્યાગીઓની સહીએ લિફટમાં હોવા છતાં ઉકેલી દીધો. અને ત્યાગી સમાજને ન્યાય આપવા જેટલું કે મનાવી દીધા જેટલું પણ બ્યવહારિક હદાપેશુ વાપર્યું નથી આવી આપ ખુદી ખડું વલણ આચાર્યશ્રી ચલાવી રહ્યા છે." એમ સભાકૃત ફરાવના પ્રસંગથી એ શબ્દ આવ્યો છે. માસિક તો ફક્ત જુજમાં ને બંજરીઆમાં જાય છે. ખીજે કોઈ કડવાઓના ગામે જતું નથી તો "ખીન સત્સંગી કડવા પીરાણા ધર્મીઓ પણ અમને મુમના કહીને વગોવે છે. અને કહે છે કે તમારાજ ધર્મના માસિક પેપરમાં તમે મુમના છો એવું સાબિત છે. આ ફકિકત ખીન સત્સંગી કડવાઓને કોણે પહોંચાડી એ એક જાણવા જેવી રુદર્ય વાત છે

અ. મુબારકમાઈ વિગેરેની ચોખી ખટપટ છે. અને તે આ આનું કાઢીને અમને ફરાવવા માટે છે. અને ખીન સત્સંગીઓને પણ અમારી સાથે લેવડેવાની આ એક ખદ આવાકા છે. આ પત્રમાં મુજના સાધુઓ પ્રત્યે દેવ અને રાજ હાથવેલો પ્રતીત થાય છે એને પરિણામે કેટલાકે મોટા આક્ષેપો અને અપવાદો પણ આપતાં ચુક્યા નથી. આ પત્રમાં અમારે માટે તો "છતાં તેનું" બ્યાજખી પરિણામ નહિ આવે તો સરકારી હાથ લેવું પડશે." એવી પણ ધમકી આપી છે, શ્રીજીનું હાથ અને તેમના સંતોનું હાથ મુદીને હવે અમેને નજા કરાવવા માટે સરકારી હાથ લેવાનું કહે છે. આનું બધું વિશેષ વિવેચન ઉપર આવી ગયું છે. જેથી વિસ્તાર કરતા નથી આમાં અમારે તથા એટલુંજ કહેવું છે કે આ લોકો વડતાલના ત્યાગીઓમાં દુરકાર કરવા માટે જખરી કોલિપ અને આક્રમણકારી પ્રવૃત્તિ ચારે તરફથી ચલાવી રહ્યા છે.

હવે આ પ્રસંગે અમને ગેરલાલનો સંભવ હોવાથી નિવેદન કરવા માંગતા નથી પરંતુ જે નિવેદન ન કરીએ તો ખીચારા એક આ પત્રને ખોટું લાગવનો સંભવ બધીને કજા ન છતાં નિવેદન કરીને વિરામ પામવા માગીએ છીએ. તે નીચે મુજબ છે મારા તરફથી ધ. ધુ. આચાર્યશ્રી ઉપર છેવટનો વિનંતિપત્ર લખ્યો છે તેનું ૩૫ નીચે મુજબનું છે

તા. ૨૮-૧૧-૫૭

સર્વશુભોપમા વિરાજમાન સર્વસદગુણ પ્રકાશમાન ધ. ધુરંધર આચાર્યશ્રી આનંદ-પ્રતાપજી મહારાજની પવિત્ર સેવામાં

સેવક- હરિજીવનદાસના સપ્રણામ જયશ્રી સ્વામિનારાયણ વાંચશો

વિશેષ આપશ્રી કંજરી ગામે પ્રતિષ્ઠાત્સવ નિમિત્તે પધારેલા ત્યારે કોઠારી નારાયણમુનિદાસ તથા કોઠારી ચતુરભગત, શાસ્ત્રી કૃષ્ણસ્વરૂપદાસ તથા શાસ્ત્રી હરિજીવનદાસ વિગેરે સાથે મળીને આપશ્રીને વિનંતિ કરેલી વિચારને અંતે કડવા પાટીદાર (મુમના) ને દીક્ષા આપવાનો ફરાવ અમદાવાદના આચાર્ય અને ત્યાગીઓએ મળીને કરેલો અને તેમાં આપશ્રીએ સંમતિ આપેલી તે સંમતિપાછી ખેંચી લેવાને માટે મુતલબ કરી મોકલવાનો કહેલો તે મુજબ મુસદ્દો શાસ્ત્રી હરિજીવનદાસના હસ્તાક્ષરથી કરેલો મહાસે નારાયણમુનિદાસ મારફત મોકલેલો તેની નકલ નીચે મુજબ છે.

નકલ

તા. ૧-૫-૫૭

વિશેષ અમદાવાદના ધ. ધુ. આચાર્યશ્રીના કહેવાથી કરજના કડવા કણખીઓને દીક્ષા આપવાના ફરાવમાં અમેએ સંમતિ આપેલી પરંતુ તેમાં અંતરંગેજ જુદો બતાવો જણાયાથી વડતાલની ગાદીના ત્યાગીઓએ સર્વાનુમતે તેના વિરોધમાં ફરાવ કર્યો છે જેથી તે આપેલી સંમતિ તે પાછી ખેંચી લઈએ છીએ.

ઉપર મુજબનો મુસદ્દો મોકલવાને આજકાલ કરતાં ૬ માસ વિતી ગયા છે પણ કશો અમલ થયો નથી હવે જે આપની સાચી ઈચ્છા હોય તો કંઈ મુદતમાં સંમતિ પાછી ખેંચી લ્યો અને વડતાલ ગાદીના તમાસ ત્યાગીઓને રાજ્યો મેળવી લ્યો તહિ તો એ સંબંધમાં સર્જાયેલું જુનું નવું આખું રેકડ બહાર પાડવાની ફરજ પડશે અને તેના પરિણામનો ભોગ આપો સંપ્રદાય થશે આ છેલ્લી ખાસ વિનંતિ તમસા અમોરા એવ માટે કરવામાં આવી છે તે સ્વીકારશો એજ લી. શાસ્ત્રી હરિજીવનદાસ.

ઉપર મુજબના પત્રો કશે જવાબ અથવા આપવામાં આવ્યો નથી અને વડતાલના ત્યાગીઓએ સર્વાનુમતે કરેલો હરાવ કે જેમાં તેમના ચાલુ કોઠારીઓ પ્રેસી-ડેન્ટો સહયુક્તો, મંડળધારીઓ વિગેરે ગેટરોની સહીઓ છે તેમનો પણ અનાદર કરવામાં આવ્યો છે આ અનાદર એટલો નથી પણ અતવધિ છે આ રીતે પોતાના એવકાતો ક્ષુદ્ર અર્થવશાત અનાદર થાય એ કોઈ રીતે ધમ્મજવા યોગ્ય નથી ત્યાગી સલાએ મને પ્રમુખ તરીકે વરેલો હોવાથી મારે જ આ જવાબ આપવો પડ્યો છે તે ક્ષમા કરશે આ રીતે આવશ્યક નિવેદન છે.

૫. ધુ. આચાર્યશ્રીઓને સંવિનય વિનંતી—સંપ્રદાયમાં જે કોઈ કાર્ય કરવાનું આવે તે સુવિચારિતે કરવાનું છે. સહસ્રા કરવા જેવું નથી. ખાસ ત્યાગી કોમને સ્પર્શતા સાધુ દીક્ષા પ્રથમાં હસ્તક્ષેપ કરવો જોઈતો ન હતો. કચ્છમાં પીરાણા ધર્મ કે જે અંશથી યવન ધર્મના મિશ્રણવાળો હોયને તેમાં અનુરાગવાળા અનેવા કચ્છી કડવા કણ્ઠીઓને દીક્ષા નહીં આપવાતો હરાવ સંપ્રદાયના આરંભથી તે અત્યાર સુધી પ્રચલિત હતો. તેમાં તેનો ભંગ કરવાથી દાલમાં બંને ગાદીના આચાર્યો અને અમદાવાદ ગાદીના થોડા ત્યાગીઓએ મળીને અને તેમાં વડતાલ ગાદીના ત્યાગીઓને નહિ પુછીને કરેલો હોવાથી વડતાલના ત્યાગીઓએ જે હરાવ પાછો ખેંચી લેવાની વિનંતિ કરી તેનો અનાદર કરવાથી સંપ્રદાયભરમાં દેશ આપી વિરોધ થયો છે. તો એ હરાવ બંને ગાદીને હિતકર હોવાથી પાછો ખેંચી લેવા જોઈએ અને વિરોધ મટાડી દેવો જોઈએ. એવી અતે નમ્ર વિનંતિ છે.

અમદાવાદના ત્યાગીઓને સંવિનય વિનંતિ—જે પ્રશ્ન ખાસ બંને ગાદીના ત્યાગીવર્ગને સ્પર્શતા હોય તેમાં તે કોમને પ્રથમ પુછવું જોઈએ એ ન્યાયસરની વ્યાજખી વાત છે. એ બાબતને તમારા વહીવટી પણ અત્યાર સુધી ધમ્મજેલી હતી કે વડતાલવાળાને પુછીને કરવું જે પુજ્ય વિના કરાય તો વિરોધ થાય. પૂર્વે બંને ગાદી વચ્ચે સહ-પકિત બોજનમાં સકારણ લાંબું ભંગાણુ પડેલું તેનું સંધાણુ બંને ગાદીના આચાર્યો અને ત્યાગીઓએ કરેલું. અત્યારે જે સાધુ કોમનો ખાસ પ્રશ્ન હતો તે તમેએ એકલાએજ ઉકેલ્યો છે, તેમાં વડતાલ ગાદીના કોઈપણ ત્યાગીને પુછવામાં આવ્યું નથી હજી પણ પૂર્વવતીએ જે પ્રશ્નાવિકાથી પડેલા ભંગાણુનું સંધાણુ કયું હતું. તે રીતે સંધાણુ યથ કહે છે. આમાં જેની સાથે ચર્ચાથી બોજન વ્યવહાર છે અને રાખવાની જરૂર છે એવા વડતાલના ત્યાગીઓને એવી વધુ વિષમ લાગે એ સદજ છે સ્વમાનને સમજતો કોઈપણ ત્યાગી એને સહન કરી શકે નહીં. બધા સવાલોનું સમાધાન શક્ય છે પણ આ સવાલનું સમાધાન શક્ય નથી. આ ઉપરની ખાસતીમાં વડતાલવાળાનો દોષ કોઈ એ વ્યાજખી નથી તે આ નિવેદનથી સમગ્રી શકાશે આમાં અવિવેકથી કાંઈ અધિક કહેવાયું હોય તો પોતાના જાતિય ધુ જાણીને ક્ષમા કરશે.

વડતાલના ત્યાગીઓને વિજ્ઞપ્તિ—બંને દેશના ધ. ધુ. આચાર્યો અને અમદાવાદગાદીના કેટલાક ત્યાગીઓએ આપણને વગર પુછે જે સાધુદીક્ષાનો પ્રશ્ન એક પક્ષી ઉકેલ્યો અને તેને પરિણામે આપણે એની સાથે વિરુદ્ધ હરાવ પાછો ખેંચી લેવાનો ક્યો તે હરાવ જે પાછો ખેંચી ન લે તો તેનો કાયમી અમલ કરવાનો બીજો

હરાવ ક્યો છે તેમાં સર્વેએ સંમત રહેવું તેમાં આપણને ગમે તેવું દુઃખ આવે તો પણ સ્વમાન ખાતર સહન કરવું જોઈએ પૂર્વવતીએ એવું દુઃખ સહન કરવું છે અને પાળળથી મારું વાતું થયાં હતાં માટે આમાં પાછો પગ ખાદિ ભરતાં જે હરાવ થયો છે તે પાળળો જોઈએ બીજું ઉપરના હરાવમાં મને પ્રમુખતરીકે પ્રસન્ન કરેલો હોવાથી તેની રૂબ એ વરેલી બચવી છે જે હરાવમાં નમેએ કિમતી સહી કરી છે અને એમાં જે તપ્પો લખ્યા છે તે કોઈ રીતે ખોટા નજ થવા જોઈએ એમ જાણીને આ નરનર લીધી છે તે સદજ કરશે એવી આશા છે.

અમદાવાદ ગાદીના હરિભક્તોને વિજ્ઞપ્તિ—આ પરિસ્થિતિ વાંચીને વિચારીને તમારો ઉચ્ચ અભિપ્રાય સંપ્રદાયસારી જણાવશે અમદાવાદગાદીના આગેવાન હરિભક્ત મોઢી જેરામભાઈ અને કચ્છના લેવા પાટીદારો તેમજ બીજા દેશના હરિભક્તોએ પીરાણા ધર્મમાં પ્રવેશેલા કચ્છી કડવાઓને દીક્ષા નહિ આપવાનો સકારણ અભિપ્રાય દર્શાવેલો તો આચાર્યશ્રી અને કેટલાક સહી કરતાં ત્યાગીઓએ જે એકપક્ષી આપણુદી સત્તાથી હરાવ ક્યો છે તે પાછો ખેંચી લેવાની ભલામણ બંને ગાદીનાં ત્યાગીઓ વચ્ચે થયેલા વિરોધને મટાડવા માટે કરવી જોઈએ.

વડતાલ ગાદીના હરિભક્તોને સમયાનુસાર વિજ્ઞપ્તિ—વડતાલ ગાદીના ત્યાગીઓએ સંપ્રદાયની પ્રથા, ધોરણ શિષ્ટાચાર અને પૂર્વ કરારોને અનુસરેને જે હરાવ ક્યો છે તેને અનુમેદન આપશે પૂર્વે એવો વિચાર બંને ગાદીના ત્યાગીઓ વચ્ચે પ્રવર્તેલો તેમાં સર્વ હરિભક્તોએ માથ સદકાર આપેલો સર્વજન વિદિત છે અને એક દેશી, એકપક્ષી, આપણુદી, જોડુકમી હરાવ વડતાલ ગાદીના ત્યાગીઓને તુચ્છ ગણીને ક્યો છે તે તરફ અણગમે દર્શાવતો અભિપ્રાય પણ ગામે ગામથી રીતનરતો લખી મોકલ્યો અને એ બાબતમાં હજી પણ જે કોઈ પણ હરાવ ત્યાગીઓ કરે તેમાં સંમત રહેશે આ એક આખી વડતાલ ગાદીનો વ્યાજખી પ્રશ્ન ત્યાગીનાત સંબંધનો છે તે જે કોઈ રીતે આક્ષાત કે પરંપરાએ તમેને પણ લાગું પડતો છે.

કચ્છના કડવા કણ્ઠીઓને વિજ્ઞપ્તિ—તમારા પૂર્વજોએ પીરાણા ધર્મમાં પ્રવેશ કરવાથી સાધુદીક્ષામાં પ્રથમ જીજ્ઞાસા અને પછી અમદાવાદ, મુળીના સાધુઓએ અને આચાર્યોએ શ્રીજી અને નંદ સાધુઓના સમયથી સાધુ દીક્ષામાં વિરોધ કરેલો તે તમારા સંપ્રણું અનુભવમાં છે આ પ્રશ્ન સાધુ કોમને હોવાથી વડતાલના ત્યાગીઓને પુછવા વિના જાણુ કયાં વિના એકલા અમદાવાદના થોડા ત્યાગીઓએ ઉકેલી દીધા તેને સ્વમાનવાળા વડતાલના ત્યાગીઓ મોટું અપમાન અસહ્ય માને છે એ પરિણામે એમને વિરુદ્ધ હરાવ કરવાની ફરજ પડી છે તમારો પ્રશ્ન તમારી ગાદીએ ઉકેલાઈ ગયો છે માટે હવે જેની સાથે દેવ, આચાર્ય, દેશ, આદિકનો સંબંધ નથી એવી વડતાલ ગાદી સાથે તમારે વિરુદ્ધમાં ઉતરવા જેવું નથી તમેને તમારા આચાર્યશ્રીએ શુદ્ધ કરાવીને પાવન કરાવીને સત્સંગો તરીકે સ્ત્રીકાયાં અને વળી પાર્ષદ, ભક્ત કે જેનો સમાવેશ ત્યાગીઓમાં છે તેમાં પણ અધિકાર અપાયો છે. એટલાથી સંતોષ નહિ પામતાં સાધુદીક્ષામાં અત્યાચ્છ

કર્થો અને પ્રથમ સુખના સાધુઓ તે પછી અમદાવાદ દેશના સાધુઓ અને તે પછી વડતાલ દેશના સાધુઓ કે જે તમારે તે દર્શનીય રૂપથી નીચે, નમનીય, પરિચરણીય, જોગનીય, પૂજનીય, છે. તેમને અપરાધ વર્ણી કરતા આવ્યા છે તેમની માફી માગવી જોઈએ અને હજી પણ એ આશ્રદનો મહાન વિશેષ થવાનો જાણીને તેને છોડી દઈને સંતોષ માનવો જોઈએ સત્સંગી તરીકેનું અને પારિભક્ત તરીકેનું પદ કાંઈ અલ્પ નથી સુજરાત, આજે કે જે લક્ષ્મીનારાયણ દેવની ગાદીનું આવે છે તેમના સંતોષ સાથે શ્રદાનો આગ્રહ સહ પડવા છે તે ખોટા દોષને રવાનગારો સમજીને છોડી દેવા જોઈએ એમાં તમને બંને લોકમાં અનર્થ છે દીક્ષાસંપાદનો તમારો આખો ઇતિહાસ જોઈએ તો ન્યાયથી સંતોષ થણો દોષ થયો છે અને આચાર્યોને પણ વિના કારણે અનેક ઉપાધિઓમાં પડવું પડ્યું છે જેથી એ આગ્રહ હવે છોડી દેશો જાતિમાં કે કુળમાં જે કાંઈ દોષ પુરુષોએ કરેલો હોય તે વંશપરંપરાનાં લાગુ થાય છે એમાં ખીજનો દોષ દાવો જુલિત નથી પોતે પણ દોષમાં કારણ હોય છે માટે અમેએ અમારા દરાવમાં "પીનાળા (મુમના) કે ઉતરતી કોમના" લખવા છે તે કાંઈ પૂર્વગ્રહથી નથી પણ તમારા દેશ પરંપરાગત છે તે શબ્દો તમેને ખુદ ખોટા ઉતરતા લાગતા હોય તો તમેને સત્સંગી ગણીને તે શબ્દોથી વ્યવહાર કરીશું નહીં પરંતુ તમારે હવે સાધુદીક્ષાનો આગ્રહ કે એને માટે વિગ્રહ કરવો ન જોઈએ એવી સત્સંગીપણાની પણ પદવી અરણ અનુપયોગી થઈ જાય છે સત્સંગી પદ અને પારિભક્ત તરીકેનું પદ તમને તન રાત ધનના પુષ્કળ પ્રયાસથી મળ્યું છે એ કાંઈ આજી નથી એમ માનીને સંતોષ માને અને બંને ગાદીના ત્યાગી અને આચાર્યો વચ્ચે જે અનિચ્છનીય અવર્જનીય, અવહુનીય વિગ્રહ થયો છે તેને મીટાવી દો કદાપિ અમારો દરાવ પાછો ન ખેંચી લઈએ અને એનો અમલ કાયમી રહે તો પણ કરી દાનિ હોઈ તમને નથી તમારે ધારેલું અમદાવાદ ગાદીએ સિદ્ધ થયું છે વડતાલગાદી તો પૃથક છે.

વાંચકોને વિનંતિ :- આ નિવેદનમાં પ્રસંગાત અનેક વિષયો વિચિત્ર વિવિધ વિષય વર્ણવ્યા છે જેથી કોઈને અણગમો આવે પરંતુ આ એક ઇતિહાસ છે એમ જાણીને સ્વીકારશો. એવી આશા છે. આમાં શબ્દોથી કે અર્થથી કે પ્રેસથી જે દોષ અણુદિ દોષ થયો હશે તો તેને સુધારીને વાંચશો આ આવશ્યક નિવેદનના મુનાપણમાં જે કોઈએ ખરે સમયે આર્થિક સહાય આપી છે તેમનો આનાર માનું છું અને જે કેટલાં ત્યાગી હરિભક્તો આમાં મદદ કરશે તેમનો પણ આભાર માનવાનો રહેશે.

સચના :- કેટલીક નાની બાજતો આમાં રહી ગઈ છે અને વળી ભવિષ્યમાં ખુદ બનાવો માફા કેસ વિગેરે થવાની આગાહી છે જેથી ખીજો ભાગ બનાવવાની શક્યતા હોવાથી આને પ્રથમ ભાગ તરીકે ગણ્યો છે.

ओं । सह नावतु । सह नौ मुक्चतु । सह वीर्यं करवावहै ।
। तेजस्वि नावधीतमस्तु मा विद्विषावहै । ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।
લી. શાસ્ત્રી હરિજીવનદાસજી. (વડતાલ)

